

BUDAPEST FŐVÁROS STATISZTIKAI HIVATALÁNAK
KÖZLEMÉNYEI.
XVII.

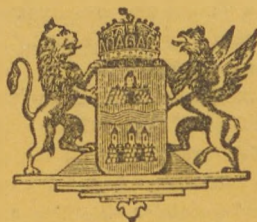
BUDAPEST FŐVÁROS
ELEMI NÉPISKOLÁI

AZ 1877/78, 1878/79, 1879/80 ÉS 1880/1881 ISKOLAI ÉVEKBEN.

IRTA

KÓRÖSI JÓZSEF

A FŐVÁROSI STATISZTIKAI HIVATAL IGAZGATÓJA, A NEMZETKÖZI STATISZTIKAI KONGRESSUS
ÁLLANDÓ BIZOTTSÁGÁNAK TAGJA.

BUDAPEST, 1884.
RÁTH MÓR BIZOMÁNYA.

A pestvárosi elemi népiskolák az 1871/72 és 1872/73-iki tanévekben.

Irta Kőrösi József.

Nyolcz, köre rajzolt táblával. — Budapest 1875. — Ára 2 frt 50 kr.

Tartalma:

Első fejezet: Az iskolahelyiségek. Az iskolák, tantermek és osztályok száma. — Az iskolatermek nagysága. — A tantermek nagysága. — A tanulók, tanítók és tantermek száma. — A terület viszonyítva a tanulók számához. — Új iskolák szüksége indokolva a tantermek túllömöttsége által. — A legnagyobb mérvben túllömött iskolák megnevezése. — Az új városi iskolaépítkezések előnyei a bérelt helyiségekkel szemben. — **A tantermek fekvése.** — **Az iskolapadok.** Az iskolapadkérdés fontossága. — Az írás körül elfoglalt rossz testtartás mint a rövidlátás és görbe hát okozója. — Fahrner vizsgálódása. — Iskolapadjaink distánzia- és differenzia-méretei. — Az asztallapok hajlása. — A támla. — Az ülőpad. — **A tantermek világossága és megvilágítása.** Ablakok száma és fekvése. — A beeső világosság aránya a terem nagyságához és a tanulók számához. — Éjjeli világítás. — **Viz.** — **Árnyékszék.** — **Fűtés.** — **Szellőztetés.**

Második fejezet: A tanerők. — A tanítók száma. — Kor, tanítási és szolgálati idő, származás. — A tanítók díjazása. — Tanítói értekezletek.

Harmadik fejezet: Taneszközök és könyvtárak. — Taneszközök. — Könyvtárak. — Iskolakönyvek és azok ára.

Negyedik fejezet: A tananyag. — Vallás és erkölcsstan. — Magyar nyelv. — Német nyelv. — Nyelv és értelemgyakorlatok. — Számolás. — Földrajz és történelem. — Rajz. — Ének. — Női kézimunka. — Áttekintése az összes tantárgyaknak.

Ötödik fejezet: Az iskolai felügyelet. A fővárosi iskolaszékek eltérő szervezete. — Statisztikai adatok az iskolaszékek által gyakorolt felügyeletről. — Következtetések.

Hatodik fejezet: Az iskolás gyermekek. — A beiratkozók és kimaradók száma. A beírottaknak s az év végével iskolába járóknak száma. — Az év folyamában kimaradtak nagy száma. — A kimaradás okai. — Az iskolai kötelezettség kijátzása. — A kimaradások nagyobb száma a leányiskolákban. — Kimaradások városrészek szerint. — Halálozások. — **A szülők foglalkozása.** — **Az év végén iskolába járó tanulók száma és kora.** A gyermekek száma a négy tanfolyam mindegyikében. — Az iskolaiátogatás feltűnő hanyatlása a magasabb osztályokban, különösen a leányoknál. — A gyermekek kora. — Későn kezdett iskolázása a gyermekeknek, különösen a leányoknak. — Tizenkét éves, sőt idősebb abéczéssek. — **Nemzetiség.** — **Vallás.**

Hetedik fejezet: Az iskolamulasztások. A mulasztások káros befolyása. — A mulasztások csekély átlagos mértéke. — Javulás 1871-ről 1872-re különösen a fiúk iskolaiátogatásában. — Az igazolt és nem igazolt mulasztások közli arány. — A mulasztások csökkenése a tanfolyam emelkedésével. — Mulasztások a gyermekek nemzetisége és vallása szerint. — Tandíjmentesség és absentismus. — A mulasztások befolyása az előmenetelre, illetőleg a tanév ismétlésére.

Nyolczadik fejezet: — A tanzél elérése. — Az oktatás eredménye az egyes tantárgyakban. — A IV. osztályt végző tanulók érdemsorozata. — Osztályok ismétlése. — **Jutalmazások.**

Kilencedik fejezet: Az ismételőiskolák 1872/73-ban. — Az iskolák és tantermek száma. — A beírottak és kilépők száma. — A tanulók és szülők foglalkozása. — Az iskolaév végével jelenlevők száma és kora. — **Nemzetiség és vallás.** — Az iskolai mulasztások. — **A tanzél elérése.**

Tizedik fejezet: Pénzügy. — Az iskolai költségek nagysága és minősége. Összehasonlítás más városokkal. — A népoktatási költség emelkedése 1844-től 1874-ig. — Az állami segély. — **Iskolai építkezések.** A városi iskolaépítkezések krónikája 1868-tól 1875-ig. — Az épületek költsége. — Van-e szükség még több iskolára Pesten? — **Tandíj.**

Függelékek. I. Az 1868: XXXVIII. törvénycikk kivonata a népiskolai közoktatás tárgyában. — **II.** Pest sz. kir. város képviselőtársaságának iskolaügyi tanácskozmányai a törvényes községi képviselőtársaság helyreállításától (1868. év június havától) a testvér-fővárosok egyesítéseig (1873. november hó 17-éig). — **III.** Területviszonyok, világítás és padméretek bécsi iskolákban. — **IV.** A fővárosi iskolai hatóságok.

BUDAPEST FŐVÁROS
ELEMI NÉPISKOLÁI

AZ 1877/78, 1878/79, 1879/80 ÉS 1880/81 ISKOLAI ÉVEKBEN.

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

BUDAPEST FŐVÁROS STATISZTIKAI HIVATALÁNAK
KÖZLEMÉNYEI.
XVII.

BUDAPEST FŐVÁROS
ELEMI NÉPIISKOLÁI

AZ

1877/78, 1878/79, 1879/80 ÉS 1880/81.

ISKOLAI ÉVEKBEN.

A FŐVÁROS TULAJDONA.

BUDAPEST, 1884.
RÁTH MÓR BIZOMÁNYA.

BUDAPEST FŐVÁROS

ELEMI NÉPISKOLÁI

AZ

1877/78, 1878/79, 1879/80 ÉS 1880/81.

ISKOLAI ÉVEKBEN.

IRTA

KÖRÖSI JÓZSEF

A FŐVÁROSI STATISZTIKAI HIVATAL IGAZGATÓJA, A NEMZETKÖZI STATISZTIKAI KONGRESSZUS
ÁLLANDÓ BIZOTTSÁGÁNAK TAGJA, STB.

A FŐVÁROS TULAJDONA.

BUDAPEST, 1884.
RÁTH MÓR BIZOMÁNYA.

BUDAPESTI TUDOMÁNYOS

ELMÉLETI ÉS MŰKÖDŐ

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

ELMÉLETI ÉS MŰKÖDŐ

Előszó.

A jelen, XVII. számú közlemény a megelőző négy év viszonyairól szóló XVI. füzetünkkel egyidejűleg jelen meg és ahhoz ugy tartalom mint elrendezés tekintetében tökéletesen csatlakozik; annyiban mégis eltérés mutatkozik, hogy ezen munka kiterjeszkedik néhány oly szempontra is, melyeket már IX. közleményünkben (A pestvárosi elemi népiskolák az 1871/72 és 1872/73-diki tanévekben) tárgyaltunk volt, időközben azonban munkaerő hiányában mellőzni kényszerültünk. Ezen bővítés vonatkozik a tananyag felosztására, a tanszerek és tankönyvek kimutatására, nemkülönben a főváros iskolaépítési kiadásainak tizenhárom évet átölelő statisztikai áttekintésére és az utolsó nyolcz évi iskolaiügyi rendes kiadásaira. Egészen új fejezetet képeznek a polgári iskolák, melyek ezuttal első ízben vétettek fel a statisztikai feldolgozás keretébe, továbbá a »Függelék«-nek azon fejezetei, melyek a Budapesten létező összes népiskolák állapotaival, valamint a Budapesten létező gymnasiumok és reáliskolák állapotának kimutatásával foglalkoznak. Ezekkel szemben, a két füzet egyidejű megjelenése folytán, ezen utóbb készült munka szövege valamivel szűkebb korlátok közé volt szorítható.

Budapesten, 1884. év január havában.

TARTALOM.

A) Elemi népiskolák.

	Oldal		Oldal.
1. Elemi iskolák és osztályaik száma	1	a) A tanítás eredménye az egyes tárgyakban ..	14
2. A tanulók száma az egyes iskolatermekben	3	b) A IV. osztály tanulóinak érdemsorozata	15
3. A beírott és a kimaradt tanulók száma	5	c) Tanfolyamok ismétlése	16
4. Az iskolakerülők száma	6	12. Az iskolaszék felügyelete	17
5. A szülők foglalkozása	11	13. Tananyag és tanterv	—
6. A tanulók tanfok szerinti kimutatása	12	14. Rendes iskolaköltségek és bevételek	18
7. A tanulók kora	—	15. Iskolaépítkezések	—
8. Az iskolázás kezdete	13	16. Taneszközök	19
9. A tanulók nemzetisége	—	17. Könyvtárak	—
10. A tanulók hitfelekezete	—	18. Iskolakönyvek és áruk	—
11. A tanítás céljának elérése	14	Jegyzetek	20

B) Ismétlő-iskolák.

1. Az iskolák és termek száma	23	5. A tanulók hitfelekezete és nemzetisége	25
2. Beírottak és elmaradtak száma	—	6. Iskolamulasztások	—
3. A tanulók foglalkozása	25	7. A tanítás céljának elérése	26
4. A tanulók kora	—	Jegyzetek	27

C) Polgári iskolák .....

30

D) Függetlek.

1. A Budapesten létező összes népiskolák fejlődése az utolsó tizenkét év alatt	33	4. A gymnasiumok és reálisiskolák statisztikája az 1877/78—1880/81-ig terjedő négy évben ..	36
2. A Budapest főváros által fenntartott valamennyi iskolának költségei és bevételei; iskolaépítkezések	34	a) Tanárok száma	—
3. A fővárosi községi iparrajziskolák 1880/81-ben	35	b) A beírt és vizsgált tanulók száma 1877/78—1880/81-ig	—
		c) Az egyes tanfolyamok látogatottsága	37
		d) A tanulók hitfelekezete	39
		e) Érettségi vizsgálatok	40

TÁBLÁK.

A) Elemi iskolák.

1. sz. tábla. Kimutatása a fővárosi elemi iskolák egyes osztályaiba az 1877/78, 1878/79, 1879/80, és 1880/81. iskolaévek alatt beltr, évközben elmaradt és az év végén még jelen volt tanulóknak	46	5. sz. tábla. A tanulók vallása évfolyamonként kimutatva	71
2. » » Szülők foglalkozása az 1877/78. és 1880/81. évek alatt	65	6. » » Az iskolaszéki tagok látogat. 1877/78. Ugyanaz 1880/81. évről	72 73
3. » » A tanulók kimutatása kor és nem szerint	66	7. » » Az egyes tantargyakra fordított idő kimutatása 1880—81.	74
4. sz. tábla. Kimutatás a tanulók nemzetiségéről évfolyamok szerint	70	8. » » Százaléktábla a 7. sz. táblához	77
		9. » » Taneszközök 1880—81.	78
		10. » » Iskolakönyvek ára 1880—81.	88

B) Ismétlő-iskolák.

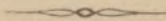
	Oldal.		Oldal.
11. sz. tábla. Kimutatása a fővárosi ismétlő-iskolák egyes osztályaiba az 1880/81. iskolaév alatt beírt, évközben elmaradt és az év végén jelen volt tanulóknak ..	90	13. sz. tábla. Ismétlő-iskolák tanulójának kora évfolyamonként ..	98
12. » » A fővárosi ismétlő-iskolákba az 1877/78, 1878/79., 1879/80. és 1880/81. iskolaévek alatt beírt, évközben elmaradt és az év végén még jelen volt tanulók kerület szerinti kimutatása ..	94	14. » » Ismétlő-iskolák tanulójának nemzeti-sége és vallása évfolyamonként ..	100
		15. » » Az ismétlő-iskolai tanulók foglalkozása kapcsolatban az előmenetellel és mulasztással ..	102
		16. » » Az ismétlő-iskolai tanulók előmenetele évfolyamonként ..	104

C) Polgári iskolák.

18. sz. tábla A fővárosban létező nyilvános polgári iskolába beírt és az év folyamában elmaradt tanulók évfolyamonként való kimutatása, az egyes intézelek feltüntetésével. 1877/78—1880/81 ..	106	Járó tanulók kora évfolyamonként kimutatva. 1877/78—1880/81.	110
17. sz. tábla Budapest fővárosi közszéki polgári isko-		19. sz. tábla Budapest fővárosi közszéki polgári iskolába járó tanulók hitelezete évfolyamonként kimutatva. 1877/78—1880/81.	111

D) Függelék.

I. sz. tábla. Kimutatás a Budapest fővárosi népoktatási állapotok fejlődéséről 1868—1881.	41	III. sz. tábla. Budapest fővárosi iskolaügyi bevételei az 1871—1881. évek alatt ..	42
II. » » Budapest fővárosi rendes iskolaügyi kiadásai az 1874—1881. évek alatt ..	42	IV. » » Kimutatás Pest illetve Budapest fővárosa által 1868—1880-ig létesített új népiskolai épületekről és azok költségeiről ..	43

M. ACADEMIA'
KÖNYVTÁRA

A) Elemi népiskolák.

1. Elemi iskolák és osztályaik száma.

Alig van a fővárosi közigazgatásnak ága, melynek fejlődési fokozataira való visszatekintés örvendetesebb volna, mint a közoktatástügy haladásának megfigyelése.

Ha visszapillantásunk kiindulási pontjául a két testvérváros egyesülésének évét (1873) választjuk, azt találjuk, hogy azóta az 1880/81 iskolaév végéig

a községi népiskolák száma 55-ről 77-re,

az osztályok*) » 264-ről 414-re,

és a tanulók » 16,556-ról 24,171-re emelkedett; e

mellett pedig még figyelembe veendő, hogy Budapest főváros az 1880/81. iskolaév végén 8 polgári iskolát 2654 tanulóval, 6 rajzoló iskolát 1070 tanulóval és 2 reáliskolát 958 tanulóval is tartott fenn.

A következő összeállítás áttekintő képet nyújt az 1880/81-dik tanévben kerületenkint létezett városi népiskolák és az azokba járt tanulók számáról az igazgató-tanító megnevezése mellett.

Kerület	Iskola megnevezése	Jellege	Folyó száma	Igazgató	Hány év-folyammal	Beírt tanulók száma
	*Iskola-tér	fiú	34	Mayer Ferencz	4	184
	Városház-uteza	leány	35	Stauffer F. Adolf	6	231
	*Szarvas-tér	fiú	36	Wehner Gyula	6	472
	» »	leány	37	» »	6	385
I.	*Hadnagy-uteza	vegyes	39	Hümpfner Ferencz	3	243
	Fehérvári út	vegyes	40	Kirrig Jakab	2	70
	Pálya-uteza	fiú	41	Hofecker Ferencz	4	215
	» »	leány	42	» »	4	126
	*Széchenyi-hegy	vegyes	43	Stolmár László	4	84
	Lipótmező	vegyes	44	Hofer Ferencz	3	38
	*Alsó-főutca	fiú	45a	Priczel János	4	179
	* » »	leány	45b	» »	4	163
	*Medve-uteza	fiú	46	Könyves Károly	4	360
	* » »	leány	47	» »	6	403
II.	*Bécsikapu-uteza	fiú	58a	Jurmann János	4	119
	* » »	leány	58b	» »	4	120
	*Török-uteza	fiú	48a	Jeny József	6	241
	* » »	leány	48b	» »	4	269

*) Az iskolák és osztályok megkülönböztetését illetőleg l. XVI. Közleményünk 7. lapját.

Kerület	Iskola megnevezése	Jellege	Folyó száma	I g a z g a t ó	Hány év-folyam-mal	Beírt tanulók száma
III.	*Ujlaki templomtér	fiú	49a	Lindner Károly	5	301
	* » »	leány	49b	» »	5	275
	*Kórház-utca	fiú	50	Göndöcs Lajos	4	591
	*Korona-utca	fiú	59	Gergelyi Jakab	3	194
	* » »	leány	60	» »	3	149
	*Tanuló-utca	leány	51	Lakits Vendel	6	646
	*Vörösvári út	fiú	56	Martin Konrád	2	93
* » »	leány	57	» »	2	127	
IV.	*Kötő-utca	fiú	1	Ledényi Ferencz	4	268
	*Károlyi-utca	fiú	2	Bácker György	4	564
	* » »	leány	3	» »	4	622
V.	*Lipót-tér	fiú	4	Kafka Károly	4	670
	* » »	leány	5	» »	4	678
	Akadémia-utca	fiú	62	Murányi Kálmán	3	182
	» »	leány	63	» »	3	177
	Külső vácsi út	fiú	6a	Richter Ferencz	4	200
» » »	leány	6b	» »	4	170	
VI.	*Teréztér	fiú	10	Mészner József	6	810
	* » »	leány	11	» »	6	583
	*Lovag-utca	fiú	12	Fusz Ferencz	4	497
	* » »	leány	13	» »	4	461
	*Sziv-utca	fiú	14a	Wolkenberg Gyula	4	449
	* » »	leány	14b	» »	5	412
	Bajnok-utca	fiú	71	Rákóczy Lajos	4	381
	» »	leány	72	» »	3	211
*Herminamezei	vegyes	16	Czimmermann Antal	4	296	
VII.	*Kazinczy-utca	fiú	7	Haselmeyer Pál	5	438
	* » »	leány	8	» »	4	416
	Diófa-utca	fiú	64	Himpel Ádám	1	72
	» »	leány	65	» »	4	231
	*Wesselényi-utca	fiú	9a	Clauser Vitályos	4	528
	* » »	leány	9b	» »	4	420
	*Dohány-utca	fiú	73	Schmid Gyula	4	188
	* » »	leány	74	» »	3	171
	*Rákosmezei	vegyes	17	Storch Mátyás	4	97
	*Erzsébet-árvaleányház	leány	15	Matzinger Luiza	6	64
VIII.	*Ősz-utca	fiú	18	Örley János	4	427
	* » »	leány	19	» »	4	374
	Mária-utca	fiú	75	Spannberger Alajos	2	120
	» »	leány	76	» »	2	105
	*Stáció-utca	fiú	20	Barczen János	6	597
	* » »	leány	21	» »	6	538
	Hunyady-utca	fiú	69	Kálnay Nándor	1	127
	» »	leány	70	» »	1	94
	Bezerédy-utca	fiú	22a	Dinszt István	4	329
	» »	leány	22b	» »	4	327
	Bérkocsis-utca	vegyes	68	Weinberger Alajos	3	389
	*Jozefinum	fiú	25	Barczen Gábor	6	357
	*Madách-utca	fiú	23	Baumann József	4	540
* » »	leány	24	» »	4	502	

Kerület	Iskola megnevezése	Jellege	Folyó száma	I g a z g a t ó	Hány év-folyam-mal	Beirt tanulók száma
IX.	*Nyúl-utca	fiú	32	Vajdady Gusztáv . . .	6	418
	* » »	leány	33	» »	6	350
	*Bakácstér	fiú	28	Csókey János	4	318
	* » »	leány	29	» »	4	288
	*Mester-utca	fiú	53	Tamásovics Károly . .	4	449
	* » »	leány	54	» »	4	362
X.	*Kőbánya-liget	vegyes	61	Anal Sándor	6	361
	*Kőbánya-ó-hegy	vegyes	26	Viszolay István	4	188
	*Gyömrői-út	vegyes	55	Bredl Sándor István . .	2	77

Ezek szerint a városi népiskolák tanulóinak száma az 1880/81. iskolaévben:

az I. kerületben 2048 tanuló,	a VI. kerületben 4100 tanuló,
a II. » 1854 »	a VII. » 2625 »
a III. » 2376 »	a VIII. » 4826 »
a IV. » 1454 »	a IX. » 2185 »
az V. » 2077 »	a X. » 626 »

Ezen 77 iskola közül 57 (a csillaggal jelöltek) városi épületekben, 20 pedig bérházakban van elhelyezve. A tulajdon épületekben elhelyezett iskolák megfelelő berendezése tekintetéből és különösen az iskolai egészségügy teljesen kielégített igényei szempontjából örvendetes ténynek tekinthető, hogy 24,171 főre menő iskolai népességünkben nem kevesebb mint 20,376 azok száma, kik külön e célra emelt városi iskola-épületekben vannak elhelyezve.

2. A tanulók száma az egyes iskola-termekben.

Az 1. sz. tábla felsorolja az egyes iskolatermeket tekintettel a beirt és az iskolaév végéig valóságban járt tanulók számára.

Ha mindenek előtt az átlag egy-egy iskolateremre jutó tanulók számát vizsgáljuk, azt találjuk, hogy¹⁾

az 1873/74. iskolaévben 234 tanterembe 15,111 tanuló járt, átlag tehát egy-egybe 65,
» 1877/78. » 330 » 19,446 » » » » » 59,
» 1878/79. » 335 » 20,370 » » » » » 61,
» 1879/80. » 357 » 21,584 » » » » » 60,
» 1880/81. » 379 » 22,600 » » » » » 60.

Miután a népiskolai törv. 34. §-a szerint, egy-egy tanterembe legfeljebb 80 tanuló volna befogadható, az imént kimutatott átlagos sűrűség, kielégítőnek tekinthető.

Ámde a kimutatott sűrűségi számok oly átlagértékek, a melyeknek egyes elemei nevezetes eltéréseket tüntetnek fel. Az iskolás gyermekeknek évről évre növekedő száma következtében ugyanis gyakran megesis egyrészt, hogy valamely iskolaterembe több tanulót kénytelenek befogadni, mint a mennyi tanítási és egészségi tekintetből kívánatos volna. Ily módon az 1876/77. évben 32 olyan tanterem volt, melyekbe 80-nál több²⁾ gyermek járt, míg az 1880/81. iskolaévben az ily túltömött termek

¹⁾ az év elején beirt és végéig valóságban járt tanulók középszámát véve.
²⁾ szintén a beirt és az iskolaév végéig maradt tanulók középszámát véve.

száma 43-ra emelkedett. Különösen a Lipótvárosban, a Teréz- és Józsefvárosban mutatkozik az iskolatermek ilyen sajnos túltömöttsége. Így pl. a Lipót-téri iskola 16 terme közül nem kevesebb mint 7 van túltömve, mely bajon azonban az új iskolának már megkezdett építése nem sokára segíteni fog. A Teréz-téri fiiskola 10 terme közül 5 túltömött, azon kívül ugyanezen (VI.) kerület egyéb iskoláiban még 8 túltömött terem van. A Józsefváros stánczió-utczai iskolájának ugy fiu- mint leánycsoportjában több párhuzamos osztálya van és mégis 5 terme zsufolt; ugyanannyit mutat a Madách-utczai iskola, mely mindössze 13 teremből áll, ezek közül pedig kettőben (a IV. fiu- és III. leány-tanfolyamban) a tanulók száma a 100-at is meghaladja. Ily körülmények közt a Terézvárost és a Józsefvárost kell azon kerületeknek tekintenünk, melyek első sorban lesznek iskolaépületekkel ellátandók. A következők azon iskola-termek, melyekbe az 1880/81. iskolaév folytán 80-nál több tanuló járt:

- szarvas-téri leányiskola III. 83';
- Lipót-téri fiiskola Ia. 88, Ib. 82, IVa. 93 és IVb. 88;
- » leányiskola Ib. 83, IVa. 88 és IVb. 89;
- akadémia-utczai fiiskola I. 86;
- Teréz-téri fiiskola Ia. 86, Ib. 82, IIa. 86, IIb. 85, IIIa. 85;
- » leányiskola III. 87;
- lovag-utczai fiiskola Ia. 82, Ib. 80;
- szív-utczai fiiskola IV. 83;
- » leányiskola II. 84;
- bajnok-utczai leányiskola I. 90;
- Hermína-mezei iskola I. 93, II. 87;
- Kazinczy-utczai fiiskola I. 90, IIb. 82;
- » leányiskola II. 86;
- Wesselényi-utczai fiiskola Ia. 84;
- » leányiskola Ia. 84;
- ősz utczai leányiskola I. 81;
- stánczió-utczai fiiskola I. 92, IIb. 85, IV. 91;
- » leányiskola I. 95, IV. 90;
- Bezerédy-utczai leányiskola II. 89;
- József-árvaházi fiiskola I. 89;
- Madách-utczai » Ia. 83, IV. 102;
- » leányiskola Ia. 86, Ib. 82, III. 102;
- Bakács-téri fiiskola II. 81;
- kőbánya-ligeti vegyes iskola I. 96, II. 85.

Ezekkel szemben vannak azonban másrészt olyan, jobbára bérházakban elhelyezett iskola-termek is, melyekbe — valószínűleg az illető helyiségek szűk volta miatt — 40-nél kevesebb gyermek jár. Tekintettel azon körülményre, hogy az ilyen iskolatermek föntartása aránylag költséges, megemlítendőnek tartjuk, hogy ilyen osztály 1876/77-ben¹⁾ 29 volt, míg 1880/81-ben számuk 34-re emelkedett, továbbá hogy ezek közül nem kevesebb mint 22 a jobbparti kerületekre jut. Ilyen iskolatermek a következők:

¹⁾ Csak az első négy tanfolyamot tekintve.

iskola-téri fuiskola II. 37;
 szarvas-téri leányiskola IIa. 40, IIb. 39;
 pálya-utczai fuiskola III. 38, IV. 35;
 » leányiskola I. 39, II. 30;
 Széchenyi-hegyi vegyes iskola I. 36, II., III., IV. 40;
 Lipót-mezei vegyes iskola I., II., III., 35;
 alsó-vizvárosi főutczai fuiskola III. 37;
 » » leányiskola II. 36, III. 34, IV. 38;
 medve-utczai fuiskola IIb. 39, IVa. 39, IVb. 32;
 » leányiskola IIb. 39;
 török-utczai » IV. 34;
 Ó-Buda, kórház-utczai fuiskola IVc. 38;
 korona-utczai leányiskola III. 39;
 vörösvári-úti fuiskola II. 33;
 akadémia-utczai fuiskola III. 36;
 külső-vácziuti leányiskola III., IV. 37;
 sziv-utczai fuiskola IIb. 39;
 Erzsébet-árvaházi leányiskola I., II., III. 32, IV., V., VI. 31;
 ősz-utczai leányiskola IVa. 39;
 bérkocsis-utczai vegyes iskola III. leányosztály 29;
 Bakács-téri leányiskola Ia 39, IV. 28;
 mester-utczai » IV. 32;
 kőbánya-óhegyi vegyes iskola I. 31, II., III., IV. 40. (Leányosztályok).

3. A beírott és a kimaradt tanulók száma.

Az iskolaév folytán beírott és az év végével valóságban iskolába járt tanulók számát a következő összeállítás mutatja:

iskolaév	beírottak	az év végéig jártak
1873/74	16,556	13,666
1874/75	18,504	15,245
1875/76	18,942	16,199
1876/77	19,938	16,874
1877/78	20,852	18,039
1878/79	21,707	19,032
1879/80	23,154	20,013
1880/81	24,171	21,028

A beírott és az év végéig iskolába járt gyermekek száma közti különbség tehát egyes esztendőekben 14—21% közt ingadozik. Kimaradt ugyanis az utolsó nyolcz év alatt: 2890, 3259, 2743, 3064, 2813, 2675, 3141 és 3143 tanuló.

Mint ezelőtt, ugy a föntnevezett években is a kimaradtak közt több volt a leány, mint a fiu. Az utolsó négy év alatt ugyanis a beírt fiuk közül 12·4%, a leányok közül pedig 13·9% maradt ki.

Az 1881. évi népszámlálás 34,305 iskolaköteles korban (6—12 év közt) levő gyermeket mutatott ki; az ezen életkornak megfelelő népiskola 6 alsó évfolyamába az 1880/81. év alatt 24,171 gyermeket írtak be: az iskolaköteleseknek tehát hét tizedrészét tanították községi elemi iskolákban. Ezen számítás azonban csak hozzá-

vetőlegesnek tekintendő; mert míg egyrészt a beírottak közt az iskolaköteles kornál fiatalabb és idősebb gyermekek is foglaltatnak, addig másrészt sok iskolaköteles korú gyermeket tanítanak a kereskedelmi iskolában, gymnasiumban és reálskolában, valamint magánintézetekben és házi oktatás útján. (V. ö. különben a 9-ik oldalon mondottakkal is.)

4. Az iskolakerülők száma.

Ezen fontos adat megállapítása körül az iskolahatóságok eddigelé azon eljárást követték, hogy egymással összehasonlítottatott egyrészt a tanköteles korban állók száma, másrészt a községi és a magán elemi iskolákba járó gyermekek összege. Ezen számítás, mint az alábbiakból világosan fog feltűnni, tökéletesen elhibázottnak tekinthető, miután az iskolába járók számában befoglalvák mindazon iskolába járó tanulók is, a kik a tanköteles kor alatt vagy fölött állanak (pedig ez utóbbiak száma különösen az ismétlő iskolákban igen jelentékeny); ellenben; hiányzanak e számokból mindazon tanköteles korban állók, a kik nem elemi iskolába járnak, tehát az összes gymnasiumok, reál-, kereskedelmi iskolák stb. 14 éven aluli látogatói, úgyszintén az összes otthon tanuló k. Ily alapon lehetségessé vált aztán, hogy a budapesti tankerületről nemcsak iskolakerülőket nem lehetett kimutatni, de — midőn az iskolakötelesek száma is, az erre szolgáló külön összeírás alapján teljesen kideríthető nem vala — azon különös jelenséggel álltunk szemben, hogy épenséggel több gyermek látszott Budapesten iskolába járni, mint a hány tanköteles általában létezett! Ezen kérdés a nmlt. vallás- és közoktatástügyi ministerium figyelmét is magára vonván, Békey Imre tanfelügyelő ur a ministerium megbízásából fölhívást intézett e sorok írójához az iránt, hogy az e tekintetben fenforgó nehézségek megoldása iránt javaslatot készítsen. Ezen felhívásnak eleget tévén, még az 1880. év elejével megküldtük a tanfelügyelő urnak erről szóló javaslatunkat, mely az azóta készült évi jelentéseknél, úgy látszik, figyelembe is van véve. Tekintettel azon körülményre, hogy az iskolakerülők számának megállapítási módja a közvéleményt az utóbbi időben élénken foglalkoztatta, nem tartjuk feleslegesnek ide vágó emlékiratunkat e helyen is közzétenni.

Észrevételek és javaslatok az iskolalátogatók arányának helyesebb megállapítása érdekében.

Alig van szám az egész iskola-statisztikában, mely a közfigyelmet, különösen hazánkban, nagyobb mérvben vonná magára és e figyelmet valóban nagyobb mérvben meg is érdemelné, mint az iskolalátogatási arányszám. Ezen szám emelkedéséből vagy apadásából ítéljük meg t. i. első sorban a magyar törvényhozás egyik legbecsesebb vívmányának, a tankötelességnek gyakorlati érvényesülését. De ép ezért meg is érdemli e szám, hogy annak megállapítása a lehető leghelyesebb módon történjék, a körülötte előforduló nehézségek mérlegeltessenek és lehetőleg kiegyenlítettessenek, és hogy az e számításban netán előforduló kézzelfogható tévedések kiküszöböltessenek. Midőn pedig városunkban például tudvalevő dolog, hogy sok ezerre rúg az iskolakerülő fiatalság száma; midőn a tankötelesek összeírásánál nem kevesebb, mint 3,400 gyermekről maguk a szülők vallják be, hogy e gyermekeik iskolába nem járnak, és általában semmi oktatásban nem részesülnek; ennek daczára pedig a látogatási aránynak eddig szokásos kiszámítása mellett oly eredményre jutunk, mintha 100 tanköteles helyett épenséggel 107 gyermek oktatatnák; úgy már ez által is bizonyossá válik, hogy e számításba hibának kellett becsüsznia.

Tényleg úgy is áll a dolog, hogy ez eredmény tévességét nem egy, hanem számos téves tényező számbavétele okozza, mi mellett azonban megjegyzem, hogy ezen téves számítási mód nemesak hazánkban, hanem, ha nem csalódom, külföldön is alkalmaztatik.

Hogy e hibaforrásokat fölismernjük, nézzük közelebbről, mit jelent voltaképen és mily elemekből áll a látogatási arányszám.

Ezen látogatási arány törtszám, melynek nevezőjét a tankötelesek összesége képezi, számlálóját pedig az iskolába járók összege.

Ha például 100 tankötelesből 80 jár iskolába, úgy a látogatási arányt e tört
80/100,

fejezi ki, vagy százalékban beszélve 80%.

Világos, hogy a mennyiben e törtnek számlálója vagy nevezője hibásan állapították meg, az eredménynek is hibásnak kell lennie. Tényleg azonban úgy áll a dolog, hogy úgy a számláló mint a nevező megállapítása tévesen történik, de hogy ezenfelül még e két számnak a törtalak által jelzett osztása voltaképen szintén helytelen és pedig azért, mivel osztást csak homogen számok között lehet véghezvinni, az eddigi uton nyert számláló és nevező pedig heterogének. Az itt következő cikkben e szerint első sorban fog tárgyalatni a tankötelesek számának (azaz a tört nevezőjének), második sorban az iskolába járók (azaz a tört számlálójának) megállapítása, és végül az így nyert két számnak viszonyíthatása.

I. A tankötelesek számának megállapítása.

1. Kik tekintendők tanköteles korban állóknak. Az 1868: XXXVIII. törvényzikk 1. §-a szerint a népiskola látogatásának kötelessége a betöltött hatodik korévben venné kezdetét. A beiratkozás, az utolsó évekig, október hónapban történvén, az 1876-ban beirtottak közül pld. szorosán véve azokat kellene törvényes koruaknak tekinteni, a kik 1870. szeptemberben születtek. — Minthogy azonban a tanköteles kor megállapításánál egynehány hónap hijjára vagy többletére tekintettel lenni nem lehet, és így pl. az $5\frac{3}{4}$ éves gyermeknél a fölvételt már azért sem lehet megtagadni, mivel az máskülönben csak jövő év október havában — tehát már $6\frac{3}{4}$ éves korában — jelentkezhetnék, és így első ízben történt elutasítása, a tanköteles korév $\frac{3}{4}$ részének elmulasztását vonná maga után: legmegfelelőbbnek látszik azon föltevés, hogy 1876. október 1-én törvényes korban állóknak tekintessenek mindazok, a kik $5\frac{1}{2}$ — $6\frac{1}{2}$ évesek voltak, tehát a kik 1870. ápril 1-jétől egész 1871. márczius 31-éig születtek. Miután pedig az iskola-statisztika alapjául szolgáló felvételi mintából csakis a születés évét, de nem annak napját tudhatjuk meg, alig követünk el említésre méltó tévedést, midőn az 1876. évben az első osztályba beiratkozók közül törvényes korban állóknak tekintjük mindazokat, a kiknek születése az 1870. naptári évbe esik. E szerint a tanulók születési évének megállapítására helyes szabályul szolgálhat a korévnek a beiratási évből való levonása; tehát a fentebbi példában: 1876—6=1870. Épügy ejtven meg a kor megállapítást a további évekre is, az 1879-diki iskolaévben azokat tekinthetjük tanköteles korban állóknak, a kik 1865. ápril elsejétől 1873. márczius 31-dikéig születtek vagyis — minthogy a születésnapját nem tudjuk, — jelentékeny hiba elkövetése nélkül azoknak tekinthetjük az 1865-től 1873-ig születetteket.

2. Nehézségek, melyek a tankötelesek számának megállapításánál a fővárosban felmerülnek. Mindenesetre bajnak kell jelezni azon körülményt, hogy a tankötelesek létszámát a nagy városokban lehetetlen oly pontossággal kimutatni, mint kisebb városokban, a hol a tankötelesek számát ugyszólván fejből lehet minden ház után megállapítani. Nálunk ezen számot vagy a népszámlálás eredményeiből kell elfogadnunk, vagy pedig a tankötelesek külön összeírásából.

3. A népszámlálás eredménye. A népszámlálási szám azon hibában szenved, hogy ily nagy művelet csak hosszabb időközökben ismételtetik, és így nem engedi fölismerni azon jelentékeny változásokat, melyek a lakosságnak időközben történt nagy mérvű hullámszáma által előidéztettek. Így tehát elvben voltaképen helyesebbnek kellene tartani a tankötelesek külön összeírásának eredményét.

4. A külön összeírás eredménye. A gyakorlat azonban azt bizonyította, hogy a tankötelesek külön összeírása mindig jóval kisebb számot eredményez nálunk, mint az általános népszámlálás. Ennek oka abban található, hogy a népszámlálásnál az

összeírás teljességére 10—20,000 forintot szoktak áldozni. Ennyit a tankötelesek összeírására fordítani nem lehetne, sőt jelenleg az majdnem semmi költségbe sem kerül, a mennyiben az adókötelesek összeírása alkalmával egy füst alatt elvégeztetik. Képzeltető azonban, hogy ugy az adózás, mint a taníttatás kötelessége alól sokan szivesen szoktak kibújni, és így érthető, hogy ily célra irányított külön összeírás jóval kisebb eredményre vezet, mint az általános népszámlálás. Így például a pesti tankötelesek legelső összeírása e cikk írójának 37628/72 sz. indítványa folytán a fővárosi tanács által elrendeltetvén, mindössze csak 19,000 tankötelest eredményezett, holott a népszámlálási eredmény szerint 34,000-nek kellett volna lenni.

Az 1876-iki népszámlálás ismét	41,937
tanköteles gyermeket eredményezett; ellenben a tanköteles	
gyermekek külön összeírása	1876-ban 34,217-et
	1877-ben 33,980 >
	1878-ban 34,092 >
	1879-ben 34,971 >

Ezen számokból azonban, midőn azok a fővárosi tanácsnak az összeíró bizottsághoz intézett legkomolyabb figyelmeztetései folytán évek óta alig változnak, egyuttal az is kiderül, hogy az eddig követett összeírási uton aligha lehet kedvezőbb eredményre számot tartani.

5. A két eltérő eredmény összeegyeztetése. Midőn ilyformán két ellenkező eredmény áll előttünk, melyek mindenike egyaránt hiteles jellegű, de egyaránt kifogásolható is, valóban nehéz elhatározni, melyik szám fogadtassék el. Valószínűbbnek látszik ugyan a népszámlálás által nyújtott nagyobb szám. Midőn azonban hallatszának oly nézetek is, mintha a főváros népessége az utolsó népszámlálás óta fogyott volna, bár részemről ebben nem osztozom,¹⁾ mégis kényes dolognak tartanám az ezen felfogás mellett szóló összeírási eredményt egyszerűen mellőzni.

Ily körülmények közt talán ajánlható volna a két különböző szám közti átlagot fogadni el alapul, hacsak a következő javaslatot jobbnak nem találjuk.

6. A tankötelesek számának más módon való meghatározása. A statisztika tanúsága szerint azon arány, melyben egy bizonyos népességben a különféle korosztályok képviselve vannak, megiehetősen állandó. Ha tehát egyszer megállapítatik azon arány, melyben a tanköteles koru ifjúság száma áll az össznépesség számához, bátran lehetne e kulcs szerint az évről évre változó népszámból kiszámítani a tanköteles korban állók valószínű számát is.

Itt van helyén megemlékezni a nagyméltóságú közoktatási ministerium azon észrevételéről is, hogy a tankötelesek arányszáma a fővárosban jóval kisebb, mint az ország többi részeiben a hol az 15—18%-ot teszen. Ennek felvilágosítására azonban talán a következő két megjegyzés szolgálhatna:

a) a főváros népszámából előbb még le kell vonni a katonaságot. Másrészt a tankötelesek összeírt számához hozzá kellene adni azon gyermekek számát is, kik szüleik által tanköteleseknek beíratnak, de kiket, — koruk beírva nem lévén, — a tanköteles korúak rovatainak egyikébe sem írhattunk be. Mindkét javítás által a tankötelesek arányszáma némileg emelkedik. Mind a mellett a szaporodás még sokkal jelentéktelenebb, semhogy az országos átlagot elérhessük. E tekintetben azonban még megjegyzendő:

b) hogy a nagy városok népessége más korelemekből van összealkotva, mint egy ország népessége, olyformán pedig, hogy nagy városban a tanköteles koron kívül állók száma nagyobb mint faluhelyen, minek következtében a tanköteles koron belül állók számarányának kisebbnek kell lennie. Így például a fővárosnak két utolsó népszámlálása szerint a következő volt a tanköteles korban állók aránya:

1870-ben	15.4 %
1876-ban	14.2 %
az átlag tehát	14.8 %.

Ha még hozzá tesszük, hogy ezen eredmény összhangzásban áll más városban észlelt viszonyokkal is, hogy pl. a tankötelesek száma tesz

¹⁾ Utóirat: Az azóta megjelent 1881-diki népszámlálás csakugyan a lakosságnak nagymérvű szaporodásáról tett tanúságot.

Bécsben (1870) 13·0 ‰-ot,
 Berlinben (1867) 14·8 ‰-ot,

ugy teljes megnyugvással mondhatni, hogy Budapesten a tankötelesek száma a népesség 14·8 ‰-ára tehető.

A mennyiben tehát elfogadhatónak tartjuk, hogy népszámlálás hijában a tankötelesek száma átlagkules szerint állapíttassék meg: ugy e kulcsot jelenleg 14·8 ‰-ra lehetne tenni.

Ily alapon a következő eredményre juthatunk:

Budapest főváros népességét a statisztikai hivatal 1880-ra (a statisztikai congressusnak ez iránt mérvadó határozata szerint)	327,788
lélekre becsüli. Ebből levonandó, katonaság	13,954
marad polgári lakosság	313,834
E szerint a tankötelesek száma tehető (14·8 ‰ =)	46,447-re, ¹⁾
A tanfelügyelőség legújabb kimutatása szerint az iskolalátogatók száma	35,765
E szerint 100 tanköteles közül	77

járna tényleg iskolába.

De még ezen helyesbített arányt is csak annyiban fogadhatnók el helyesnek, a mennyiben helyesnek tartanók az iskolalátogatók számának megállapítási módját. De mint említém, az ellen is emelhető kifogás, mint ez alább kifejtendő.

II. Az iskolába járók számának megállapítása.

Ez eddigelé oly módon történt, hogy minden községi és magán-iskola igazgatója, a mint a tanfelügyelő ur felszólítását vette, beterjesztette a saját anyakönyvébe beírott gyermekek számát. Értesülésem szerint ez adatot az anyakönyvnek utolsó fojyó száma szolgáltatta, a mint ez különben előre is valószínűnek látszhatott.

Ezen eljárás azonban helytelennek tekintendő, mivel egyrészt a valóságnál nagyobb számokra vezet, másrészt meg a tényleg tanulók bizonyos száma e mellett kimarad, — a mint ez a következő megjegyzésekből ki fog derülni:

1-ször. Hiányzik mindenenek előtt azok száma, a kik otthon nyerne k oktatást. Ezen tanulók száma a nyilatkozatra felhívott iskolaigazgatók lajstromaiból kivehető nem lévén, a számításból kimaradt. Addig is, mig az otthon oktatásban részesülő tankötelesek száma más uton ellenőrizhető nem leszen, tanácsosnak látszik a tankötelesek ebbeli összeírásának eredményét elfogadni. — Az 1879. évi összeírás szerint ezek száma Budapesten 841-et tett.

2-szor. A beírottak száma hasznavehetlen. Ezt igazolandó, annak ismétlésére szoritkozom, a mit erről a fővárosi népiskoláknak 1871/72—1872/73-ki állapotáról szóló munkámban fölmlítettem. »Ha az iskolalátogás nagyságáról, az iskolakerülők számáról stb. beszélünk, ugy rendszerint az iskolai anyakönyvbe beírt gyermekek száma vétetik alapul. De a beírottak összesége épen nem azonos az iskolalátogatók összegével. Az ország fővárosában, tehát a legértelmesebb népesség körében és az iskolai kényszer szigorú keresztülvitelére irányult hatósági rendeletek súlya alatt is, részben indokolatlanul, azaz iskola-kerülési szándékból, részint betegség, halálozás, elköltözés és más okok következtében, a beírottak száma 25 ‰-al kevesbedik az év folyamában. Mily nagy lehet akkor a beíratkozók és a tetteleg iskolába járók közti különbség kevésbbé kedvező helyzetben lévő vidéki iskolákban? Igaz és hű iskolai statisztika érdekében elkerülhetlenül szükségesnek tartjuk, hogy ne csupán a beírottak számával dolgozzunk.«

3-szor. Kétszeres beírások. Valahányszor egy család egyik városrészből a másikba költözik, evvel együtt iskolát is szoktak cserélni. Egy és ugyanazon gyermek ilyen formán több iskola anyakönyvében is szerepel, mint beírott. Az igazgató-tanítók pedig legjobb akarat mellett sem kerülhetik ki e kettős beírásokat, mivel ők csak annyit tudhatnak, hogy a gyermek egy bizonyos ideig az iskolába nem jött, nem pedig azt vajjon, vissza fog-e térni avagy végkép kimaradt.

¹⁾ Utóirat: E számítás helyességéről tanuskodik azon eredmény is, hogy az egy évvel reá, (1881. jan. 1.) tartott népszámlálás alkalmával, 52,050 tanköteles korban álló egyén találtatott.

Ezen és az előbbi pontban felhozott okoknál fogva állíthatni, hogy a fővárosban a beiratkozási folyószámra fektetett iskolai statisztika sok tekintetben, és így különösen az iskolalátogatási arány kiszámításánál, tévútra vezet, még pedig annyival inkább, az iskolaévnék mentül későbbi szakából használjuk fel ez adatokat. Hónapról hónapra nagyobbodik a különbség a tényleg iskolába járó és a tényleg beirtak száma között. Ez okból oly időpontot kellene választani az iskolába járók kiírására, a midőn e különbség még lehetőleg csekély; így például az iskolai év kezdetét. A mennyiben pedig a beiratkozási határidő után is még elég sűrűn szoktak felvételek történni, czélszerű lehetne az első hónap utolsó napján beirtak számát jelölni ki azon alapadat gyanánt, melyre az iskolalátogatási arány számítása fektettetnék.*)

III. A tanköteles korban állók és az oktatásban részesülők számának viszonyíthatásáról.

Az iskolalátogatási arány, mint említém, tört szám, tehát oly osztás, melynél az osztót képezi a tankötelesek száma (nevezzük ezt T-nek) és az osztandót az oktatásban részesülők (=O). A látogatási arány e szerint így fejezhető ki:

$$\frac{O}{T} \text{ vagy } O : T.$$

Az eddigiekben előadtam, mily hibák csuszak be ugy az O, mint a T értékének meghatározásánál. De még az esetre is, ha az O és a T értéke egyenkint helyesen megállapított, még mindig lehetetlen e két értéket egymáshoz viszonyítani, azaz az osztást végrehajtani, ha azok nem homogen értékűek: Ölet öllel, forintot forinttal oszthatunk, de forintot frankokkal vagy öleket forintokkal összevetni nem lehet, mivel e fogalmak heterogének.

Ámde azon értékek, melyeket T-re és O-ra vonatkozólag nyertünk, tökéletesen heterogének és így egymáshoz nem is viszonyíthatók!

T ugyanis kizárólag 6—14 éves korban álló egyéneket foglal magában.

O azonban magában foglal oly gyermekeket is, a kik ezen koron alúl, valamint olyanokat is, a kik ezen koron felül vannak, tudvalevő dolog lévén, hogy ugy a városi mint magán elemi iskolákban vannak a tanköteles koron alúl, valamint azon fölül álló egyének is. De vegyük még tekintetbe, hogy a tanfelügyelőségek által országsszerre kitöltendő ministeriumi mintákban az iskolalátogatók összegébe még a polgári és ismétlő iskolákba járó fiatalok száma is beszámítandó. A bekezdésben említett tanácsai utasítás folytán egy évvel ezelőtt beadott jelentésemben különösen e pontot emeltem ki, és hangsúlyoztam, hogy már ezen egy körülmény is mennyire érthetővé teszi, ha a tanulók száma nálunk oly nagynek mutatkozik.

Hogy tehát az O és a T értékeit homogénekké tegyük, kell hogy az oktatásban részesülők közül külön kiválasztassanak a tanköteles korban állók. Csakis a ministeriumi mintának ily értelemben történt módosítása mellett leszünk azon helyzetben, hogy pontosan megmondhassuk, a tankötelesek hány százaléka nélkülözi az oktatást.

Az 1880/81. évben a budapesti tanfelügyelőség ezen szempontok figyelembe vétele mellett állapítván meg az iskolakerülők számát, e tekintetben azon eredményre jutott, hogy a főváros területén létező összes iskolákban következő számmal találhatók tanköteles (6—14 éves korban álló) gyermekek.

*) A stat. hivatal népiskolai statisztikájában a fent említett okoknál fogva szintén nem fogadhatta el alapul a beirtottak számát, hanem az iskolalátogatás, a túltömöttség és tanítói megterhelhetőség stb. kiszámításánál mindig azon számból indult ki, mely a beirtott és az iskolai év végén tényleg még iskolába járók számának átlagát képezte.

	Fiu	Leány	Együtt
Városi elemi iskolákban	14,405	14,600	29,005
» ismétlő »	2,100	251	2,351
» polgári »	1,328	2,014	3,342
Magán- »	90	523	613
Közép- »	3,202	.	3,202
	21.125	17,388	38,513

A tankötelesek száma a népszámlálás szerint 52,050-et tévén, a tanfelügyelő ur számítása szerint 13,537-re rúgna (és pedig 4,644 fiu-, 8,893 leányra) az iskolába nem járók száma. Miután részünkről nem vagyunk azon helyzetben, hogy ily számítást felállítsunk, mivel különösen a magán- és középiskolák tanköteles korban álló tanulóinak számát nem ismerjük, beérjük ezen kimutatásnak reprodukálásával, csak annyit tévén hozzá, hogy a kimutatott 13,537 iskolakerülők száma annyiban túl van becsülve, a mennyiben abban mindazok is foglaltatnak, a kik otthon részesülnek oktatásban. — Hozzá kell még tennünk továbbá azon észrevételt is, hogy az iskolakerülések túlnyomó része alighanem az ismétlő iskolabeli korra (12—14 év) esik, míg valószínű, hogy a tulajdonképeni iskolázási korban (6—12 év) az iskolakerülések száma jóval kisebb lesz, miért is nagy köszönettel kellene fogadnunk, ha a tanfelügyelőség, későbbi kimutatásaiban, ezen két korosztály közt különbséget tenne.

5. A szülők foglalkozása.

A megelőző (XVI. sz.) közleményünk 13. és 14. lapján foglaltak folytatásaképen a 2. sz. tábla alapján a következőben azon foglalkozásokat állítjuk egybe, melyekkel az iskolás gyermekek szülei leggyakrabban voltak képviselve:

	1873/74	%	1880/81	%
munkás és napszámos	1105	8·1	3249	15·5
kereskedő	1390	10·2	2133	10·1
hivatalnok	1164	8·5	1544	7·3
özvegy	894	6·5	1334	6·3
gazda, majoros és földbirtokos	918	6·7	980	4·7
szabó	619	4·5	946	4·5
szolga	497	3·6	893	4·2
vendéglős és kávé	501	3·7	753	3·6
czipész	455	3·3	682	3·2
asztalos	358	2·6	542	2·6
kőműves	272	2·0	326	1·6
magánzó	233	1·7	317	1·5
fuvaros	188	1·4	314	1·5
lakatos	198	1·4	291	1·4
mészáros, hentes	189	1·4	246	1·2
tanító	133	1·0	206	1·0
kocsis	207	1·5	199	0·9
ügyvéd, orvos	113	1·0	194	0·9
molnár	158	1·2	150	0·7

Azon körülmény, hogy hét év folyamában a napszámosok száma $8\cdot1\%$ -ról $15\cdot5\%$ -ra, a szolgáké pedig $3\cdot6\%$ -ról $4\cdot2\%$ -ra emelkedett, ellenben a kereskedők és tanítók száma változatlan maradt, míg a hivatalnokoké $8\cdot5\%$ -ról $7\cdot3\%$ -ra, az orvosok és ügyvédeké pedig 1% -ról $\frac{9}{10}\%$ -ra és a magánzóké $1\cdot7\%$ -ről $1\cdot5\%$ -ra csökkent, mindinkább igazolja azon föltevést, hogy a városi népiskolák évről évre emelkedő látogatottságát első sorban az alsóbb néposztályoknak kell betudnunk, — mint a melyek számára ezen iskolák tulajdonképen rendelvek.

6. A tanulók tanfok szerinti kimutatása.

A tanulók száma volt:

	1877/78	1878/79	1879/80	1880/81
az I. évfolyamban	5,982	6,056	6,356	6,894
a II. »	4,682	4,964	5,167	5,332
» III. »	4,036	4,208	4,383	4,504
» IV. »	2,946	3,139	3,287	3,418
az V. »	294	561	607	659
a VI. »	99	104	213	221
	18,039	19,032	20,013	21,028

7. A tanulók kora.

A 3. sz. táblából erre nézve a következő adatok nyerhetők:

	1877/78	1878/79	1879/80	1880/81
6 éven alul	81	101	86	95
6—7 évig	2,516	2,531	2,989	3,267
7—8 »	3,374	3,521	3,862	4,032
8—9 »	3,864	3,776	3,809	4,100
9—10 »	3,174	3,711	3,617	3,544
10—11 »	2,385	2,755	2,860	2,802
11—12 »	1,620	1,567	1,670	1,911
12—13 »	705	813	801	910
13—14 »	253	187	242	283
14 éven túl	67	70	77	84
Összesen	18,039	19,032	20,013	21,028

A népszámlálás eredményeivel (l. 1. jegyzet) való egybevetés azt mutatja, hogy az alább jegyzett korban állók összeségéből az 1880/81. év alatt a következő számban jártak a városi népiskolákba:

6—7 évig	51·63%	9—10 évig	67·79%
7—8 »	65·85 »	10—11 »	49·41 »
8—9 »	71·35 »	11—12 »	36·69 »

A százalékszámnak a tizedik életéven túl mutatkozó nagyobb csökkenése arra vezethető vissza, hogy ezen korról kezdődik a középiskolákba való belépés.

A 2. jegyzet a fűntebbit nemek szerinti megkülönböztetéssel adja. E szerint minden korosztályban az iskolaköteles fiuk közül sokkal több jár iskolába; így száz 6—7 éves fiu közül 59 járt városi népiskolákba, míg ezen korban álló leányok közül csak 45, 7—8 éves fiuk közül 71, leányok közül csak 60, 8—9 éves fiuk közül 77, lányok közül 66.

8. Az iskolázás kezdete.

Az I. osztályba járó tanulók életkorának statisztikája azt mutatja, hogy évenként az iskolába fölvelt gyermekeknek mintegy három ötödrésze már túlhaladta a 7 évet, hogy tehát a törvényszabta életkornál (a befejezett hatodik évnél) később kezdik az iskolázást. A 3. jegyzetben foglalt adatok az I. osztály 100 tanulójáról életkor tekintetében a következő számokat adják:

	1877/78	1878/79	1879/80	1880/81
6 éven alul	1.35	1.62	1.31	1.28
6—7 éves	39.99	39.55	44.24	45.53
7—8 éves	32.01	32.41	31.42	31.23
8 éven felül	26.65	26.42	23.03	21.96

Ugyanazon jegyzet mutatja, hogy a fiuk általában korábban kezdenek iskolába járni, mint a leányok. A hét éven aluli tanulók száma ugyanis az I. osztályban tett:

	1877/78	1878/79	1879/80	1880/81
fiuknál	43.98 ^o / _o	45.38 ^o / _o	49.74 ^o / _o	49.07 ^o / _o
leányoknál	38.53 ^o / _o	36.81 ^o / _o	41.06 ^o / _o	44.34 ^o / _o

9. A tanulók nemzetisége.

Az erre vonatkozó 4. sz. táblából a következő százalékos összeállításokat nyerjük:

	1877/78	1878/79	1879/80	1880/81
magyar	72.86	73.54	74.82	74.72
német	26.05	25.29	23.75	23.85
tót	0.56	0.55	0.69	0.73
egyéb	0.53	0.62	0.74	0.70

10. A tanulók hitfelekezete.

Az 5. sz. tábla számadatait a következő százalékszámokban foglaljuk össze: Száz tanuló között volt

	1877/78	1878/79	1879/80	1880/81
katholikus	69.65	68.61	67.79	67.59
ágostai	2.41	1.94	2.75	3.16
helvét	3.56	4.75	4.63	4.58
izraelita	23.98	24.37	24.37	24.23
egyéb	0.40	0.33	0.46	0.44

11. A tanítás czéljának elérése.

Ez alkalommal is három szempontból vizsgáljuk e kérdést; ugyanis: a) mily eredményre vezetett a tanítás tanfolyamonként, kivált a fontosabb iskolatárgyakban? b) mily előmenetelt tanusitanak a IV. évfolyam tanulói? és c) mekkora volt az ismétlők száma?

a) A tanítás eredménye az egyes tárgyakban.

Az I. tanfolyam legfontosabb iskolatárgyai: olvasás, írás és összeadás. A II. tanfolyamban az előmenetel ismertető jelétül azt tekintettük, hogy a tanulóknak hány százaléka tudott folyékonyan írni és olvasni és hányan voltak jártasok a számolás négy alapműveletében a 100-ig való számok körében. A négy alapműveletben való általános jártasság a III. tanfolyam előmenetelének is szolgált mértékétül, míg a IV. tanfolyamnál a törtekkel való számolásban és a magyar nyelvben szerzett jártasság vétetett tekiutetbe.

A tanítás eredménye a 4. jegyzetben összeállított százalékokban van a négy észlelési év mindegyikéről kimutatva. Ebből — az 1873/74. iskolaév eredményének belevonásával — a következő összeállítást adjuk:

I. osztály. Száz tanuló közül:

	1873/74	1877/78	1880/81
írni és olvasni tudott	63·1	74·4	76·2
összeadni tudott.....	63·6	75·3	77·9

II. osztály. Száz tanuló közül:

írni és olvasni tudott	87·6	88·8	88·6
a számvetés négy alapműveletében 100-ig való számokkal jártas volt	80·0	81·3	79·8

III. osztály. Száz tanuló közül:

a számvetés négy alapműveletében jártas volt	70·3	81·1	82·5
--	------	------	------

IV. osztály. Száz tanuló közül:

törtekkel számolni tudott	88·3	84·4	91·3
magyar nyelvben elégséges előmenetelt tett	87·1	85·2	91·0

Mint látható, az I. osztály tanításának eredménye jelentékeny haladást mutat, miből szabad lesz arra következtetni, hogy a tanítók képessége emelkedett. A többi évfolyamnál is javulás észlelhető; hogy egyes tanszakokban a tanulóknak 10—30 százaléka nem ért elégséges sikert, ez oly körülmény, melyen — tekintettel az alsóbb néposztályokra, melyek a nyilvános népiskolák tanulóinak legnagyobb részét szolgáltatják — alig lehet majd lényegesen segíteni. A fogalmazásban mutatkozó előmenetel kimutatásáról le kellett mondanunk, miután az osztálytanítók e rovatot nem tölték ki kellő pontossággal. Így pl. az 1879/80-ik iskolaév IV. tanfolyamának 1938 futanulója közül 744-nél nem volt bejegyezve a fogalmazásban tanusított előmenetel.

Az 5-ik jegyzet a IV. osztály tanításának eredményeit a nemek szerint részletezi és újra igazolja azon figyelemre méltó észrevételt, hogy a leányok általában véve szorgalmasabban tanulnak, mint a fiuk.

b) A IV. osztály tanulóinak érdemsorozata.

A IV. évfolyam tanulóinak érdemsorozata azért bir nagyobb fontossággal, mert az innen kilépő tanulók nagy része ezen évfolyam elvégeztével az egész életen át értékesítendő ismeretek rendszeres gyűjtését be szokta fejezni. Két ¹⁾ iskolatárgyban, a magyar nyelvben és számvetésben 1877/78-tól 1880/81-ig nyert érdemsorozatok egybeállítása a következő eredményekre vezet:

	Magyar nyelv			Számolás		
	fiú	leány	együtt	fiú	leány	együtt
	s z á z a l é k b a n	s z á z a l é k b a n	s z á z a l é k b a n	s z á z a l é k b a n	s z á z a l é k b a n	s z á z a l é k b a n
1877/78.						
Kitünő	4·05	13·55	7·98	5·73	17·41	10·56
Jeles	14·24	20·44	16·80	18·87	18·39	18·67
Jó	36·63	24·14	31·47	32·93	23·81	29·16
Elégséges ...	29·98	26·60	28·58	25·69	24·63	25·25
Elégtelen ...	15·10	12·97	14·22	16·78	10·10	14·02
Kitöltetlen ...	—	2·30	0·95	—	5·66	2·34
1878,79.						
Kitünő	4·93	10·45	7·17	5·84	15·55	9·78
Jeles	14·58	17·75	15·87	16·88	20·35	18·29
Jó	26·96	26·55	26·79	27·17	24·51	26·09
Elégséges ...	27·12	24·75	26·15	24·28	20·74	22·84
Elégtelen ...	17·68	14·22	16·28	17·42	12·02	15·23
Kitöltetlen ...	8·73	6·28	7·74	8·41	6·83	7·77
1879/80.						
Kitünő	5·00	10·38	7·21	6·40	15·27	10·04
Jeles	14·71	19·35	16·61	16·98	22·02	19·04
Jó	32·15	27·94	30·42	31·68	29·43	30·76
Elégséges ...	30·91	29·58	30·36	27·71	22·83	25·71
Elégtelen ...	15·89	12·23	14·39	15·94	10·01	13·51
Kitöltetlen ...	1·34	0·52	1·01	1·29	0·44	0·94
1880/81.						
Kitünő	6·48	10·77	8·25	7·17	16·58	11·06
Jeles	16·04	21·12	18·14	19·88	21·90	20·72
Jó	34·83	22·61	29·78	34·73	24·95	30·69
Elégséges ...	30·54	29·13	29·96	26·96	22·47	25·10
Elégtelen ...	10·27	15·45	12·41	9·42	13·18	10·97
Kitöltetlen ...	1·84	0·92	1·46	1·84	0·92	1·46

Az ide tartozó abszolút számértékek a 6. sz. jegyzetben találhatóak.

Az utolsó négy évben nyert érdemsorozatok átlagát számítva, a következő eredményekre jutunk:

	kitünő	jeles	jó	elégséges	elégtelen
magyar nyelv	7·65%	16·88%	29·60%	28·81%	14·29%
számolás	10·37 »	19·22 »	29·22 »	24·74 „	13·37 »

¹⁾ Az előbb említett oknál fogva a fogalmazásban tanúsított eredményeket nem vehetjük tekintetbe.

Száz-száz fiú, illetve leány az utolsó négy év alatt átlag a következő előmenetelt tanusította:

	kötűnő		jeles		jő		elęgsęges		elęgtelen	
	fiú	leány	fiú	leány	fiú	leány	fiú	leány	fiú	leány
magyar nyelv	5:16	11:24	14:92	19:69	32:60	25:29	29:66	27:59	14:66	13:75
számolás	6:31	16:19	18:16	20:74	31:66	25:73	26:20	22:64	14:76	11:37

Legnagyobb figyelemre męltő azon szabályszerűség, melylyel a leányok a fiuk szorgalmát felűlmutják; így száz-száz fiúnak, kik magyar nyelvűből, illetőleg számolásból »kötűnő« érdemsorozatot nyertek, az ugyanily eredményre jutott lányok közül a következő számok felelnek meg:

	magyar nyelvűből	számolásból
az 1873/74-től 1876/77-ig terjedő évek átlagában	118 leány	128 leány
az 1877/78-tól 1880/81-ig » » »	132 »	114 »
ellenben az »elęgtelen« szabályzatot nyertek közül	száz-száz fiúnak a lányok	
következő száma felel meg:	magyar nyelv	számolás
az 1873/74-től 1876/77-ig terjedő évek átlagában	66	70
az 1877/78-tól 1880/81-ig » » »	94	77

c) Tanfolyamok ismétlése.

Örvendetes jelenség, hogy évről évre fogy azon tanulók száma, kik az elvégzett évfolyamot ismétlni kęnszertűlnek. Ezer-ezer tanuló közt ugyanis ismétlő volt:

1871/72-ben (Pesten)	208,	még pedig fiuknál	202,	leányoknál	217			
1873/74-ben (Budapest)	185,	»	»	»	189,	»	180	
1877/78-ban	»	170,	»	»	»	180,	»	159
1878/79-ben	»	170,	»	»	»	180,	»	159
1879/80-ban	»	159,	»	»	»	162,	»	155
1880/81-ben	»	167,	»	»	»	171,	»	162

A 7. sz. jegyzet tanfolyamonkint mutatja az ismétlők számát. Ezen adatokat százalékokra számítva, azt találjuk, hogy az ismétlők száma mindig az I. évfolyamban a legnagyobb, a magasabb évfolyamok szerint pedig folyton csökken. Egy-egy évfolyam ezer tanulója között ugyanis ismétlő volt:

	I.	II.	III.	IV.
	tanfolyamban			
1871/72-ben (Pesten).....	269	142	155	222
1873,74-ben (Budapest).....	258	154	109	149
1877/78-ban »	219	163	151	126
1878/79-ben »	243	155	142	114
1879/80-ban »	205	145	154	127
1880/81-ben »	208	182	149	107

Az ismétlőknek vallás szerinti részletezése a 8. jegyzetben található. Ennek alapján volt ezer-ezer

	1877/78.	1878/79.	1879/80.	1880/81.
katholikus közt	181	184	166	179
ágostai »	133	111	152	151
helvét »	145	179	133	146
izraelita »	145	139	146	139
egyéb vall. »	123	177	140	109

A 9. jegyzet az ismétlőket nemzetiségek szerint tünteti föl. E szerint volt ismétlő ezer-ezer

	1877/78	1878/79	1879/80	1880/81
magyar közt	153	150	144	154
német »	216	226	203	207
tót »	284	317	275	162
egyéb nemz. közt	189	153	174	218

12. Az iskolaszék felügyelete.

Három iskolaszék megszüntetése folytán ezek száma 1880/81-ig 18-ra szál-
lott alá 414 iskolaszéki taggal. Ezek közül 163, azaz 39 százalék nem tett eleget
felügyelői tisztjének. Azon iskolaszéki tagok száma, kik legalább 30 osztály-
látogatást végeztek, 27-re apadt. Tizenhét olyan osztály volt ez évben, melyekre
egyetlen egy látogatás sem jutott, 90-et egyszer-háromszor látogattak, míg 132
volt olyan, melyek tiznél több szemlének voltak alávetve. (V. ö. eziránt a XVI. közle-
mény 23 és 24. lapjain mondottakat).

13. Tananyag és tanterv.

A 7. sz. tábla félóránkénti, áttekintő összeállítását adja az iskolaidőnek, me-
lyet az 1880/81. iskolaév alatt a népiskola hat tanfolyamában a köteles tantárgyak
mindegyikére fordítottak. Egyedül a tornázást hagytuk el, mert — bár ez is köte-
les tárgy — alóla mégis egészségi tekintetéből sok tanulót fel szoktak men-
teni.¹⁾ Megjegyzendő, hogy azon kivételes eseteknél, melyek mellett ugyanazon
iskolateremben egyidejűleg több osztályt tanítanak, minden egyes osztálynak az
egész tanítási időt beszámítottuk, minek folytán az ilyen kapesolt osztályokban
az óraszám aztán feltűnő magasnak látszik, mire azonban az illető tábla alján levő
jegyzetek esetről esetre figyelmeztetnek.

Magyar és német nyelv elnevezések alatt a nyelvtanon kívül az illető nyelv
írását és olvasását is egybefoglaltuk.

Mintegy tiz évvel ezelőtt, az 1871/72. iskolaévre vonatkozólag, szerkesztet-
tünk a tananyag és órák felosztásáról hasonló táblázatot (L. IX. sz. Közleményünk
144. és köv. lapjait).

Az akkori viszonyokat a mai napság uralkodókkal egybevetve azon örvendetes
meggyőződésre jutunk, hogy ezen tiz év lefolyása alatt a tanítás egyöntetűség
tekintetében sokat haladt. Míg ugyanis az 1871/72. iskolaévben pl. a magyar
nyelv tanítása az egyes iskolákban oly különböző volt, hogy a IV. évfolyam ta-
nulói közül 13 százalék hetenkinti öt órában, 28 százalék hetenkinti hat órában,
31 százalék hét órában, 9 százalék nyolcz órában és mintegy 16 százalék nyolcz
órán túl foglalkozott a magyar nyelvvel; addig jelenleg 90 százalék egyaránt
betenkinti kilencz órát fordít e tárgyra, míg a fenmaradó 10 százalékra nézve az
óraszámok eltérését a fentebb jelzett beszámítási mód és helyi viszonyok igazol-
ják. Ha eltekintünk ugyanis a 7. számú tábla jegyzetein, azt találjuk, hogy azon
iskolák, melyekben egyes tantárgyak az átlagos óraszám mögött elmaradnak, rend-

¹⁾ Így pld. az 1883/84. iskolaévben az orvosi bizonyítványok alapján tornázás alól felmentett
gyermek az összes létszám 12.79 százalékát tették.

szerint a város távolabb eső részein és a külteleken vannak, tehát oly iskolák, melyekben a tanítási idő leszállítását már a nagyobb tanerők hiánya is kimentí.

Hasonló módon találjuk, hogy a német nyelvre pl. a III. évfolyamban jelenleg átlag 3 órát fordítanak hetenkint, és hogy a tanulók 89 százalékát hetenkint ennyi órán tanítják németre, míg tíz évvel ezelőtt a német tanórák száma hetenkinti egy órától egészen hatig ingadozott, még pedig olyképp, hogy a tanulók 12 százaléka három óránál kevesebbet, 15¹/₂ százaléka pedig öt óránál többet fordított hetenkint e tárgyra. Annak idején kiemeltük, mily kevéssé okadatolt a tantervek ilyen züláltsága és mily kellemetlenül érezhetők ennek következményei, valahányszor egy tanuló az iskola változtatásával utól nem ért vagy túlhaladt környezetbe kerül; annál nagyobb meglepéddel konstátálhatjuk, hogy ezen körülményre való rámutatásunk nem maradt minden siker híján.

A tanterveknek újabban érvényre emelkedő nagyobb egyöntetősége mellett nem tartjuk szükségesnek a viszonyok olynemű részletezését, mint egy évtizeddel ezelőtt. hanem azon utalásra szoritkozunk, hogy a százaléértékeket feltüntető 8. sz. táblából az ide vágó észrevételek minden nehézség nélkül levonhatók.

14. Rendes iskolaköltségek és bevételek.

A függelékben mellékelt táblázatos kimutatás szerint az elemi iskolai rendes kiadások — a községi épületekben elhelyezett népiskolák házbérértékének ¹⁾ beszámítása mellett — az utolsó hét év leforgása alatt 45 százalékkal emelkedtek. Tett ugyanis

	1874-ben	1881-ben
a valóságos költség (évi fizetések, házbér stb.)	330,029 frt	512,665 frt
a felbecsült házbérérték	116,000 >	134,700 >
Összesen	446,029 frt	647,365 frt.

A főváros tehát ez évben minden egyes lakója után 1 frt 80 krt költött az elemi népoktatás céljaira. (Nemzetközi összehasonlítás tekintetében l. a függelék.) Egy-egy népiskolába járó gyermek²⁾ tanítása tehát 28 frt 64 kr. költséget okozott.

Ezen tekintélyes költséggel elenyésző csekély, 30,000—50,000 frtnyi bevétel áll szemben tandijakból, valamint az állami segély is az utóbbi években csak 20,000—30,000 frt között váltakozott.

Az utolsó nyolcz év alatt Budapest főváros népiskolai célokra összesen mintegy 3¹/₂ millió forintot költött, az ugyanez oldalról nyert bevételek pedig az évenkénti állami segélylyel együtt vagy 600,000 forintot tettek.

15. Iskolaépítkezések.

A függelékben közzé tett IV. sz. táblázat névszerint felsorolja mindazon iskolaépítést, melyeket a főváros 1868-tól 1880-ig eszközölt, és részletesen feltünteti az

¹⁾ Miatán a polgári iskolák a népiskolákkal nagyobbbrsznt közös épületekben vannak elhelyezve, a jelzett összegben a polgári iskolák helyiségeinek házbérértéke is befoglaltatik.

²⁾ T. i. a beirt és az év végéig járt tanulók számának középértékére számítva. Az ismétlő iskolák tanulóit e mellett számításon kívül, hagytuk, még pedig azért, mert ezen 2000—4000 főre nyuló fiatalság tanításának költsége alig tesz öt forintot fejnkint.

ezek által okozott költségeket. A tényleges kiadások ezen tizenhárom év folytán nem kevesebb mint 2.318,000 frtra rugtak, míg a város által átengedett telkek értéke 409,000 frtot képvisel, úgy hogy az előállítás összes értéke 2.727,000 forintot tesz.

16. Taneszközök.

A 9. sz. tábla a tanteremről tanteremre feltünteti minden egyes iskola taneszközeit. A főváros népiskoláiban (1880/81.) együtt véve 427 fekete fali tábla, 714 térkép, 65 földgömb, 29 tellurium és 196 számoló gép található.

A kilencz év előtt ez irányban talált viszonyokhoz ¹⁾ hasonlítva — mi mellett azonban figyelembe veendő, hogy az azon idejű adatok csak a pesti oldalra vonatkoznak, az I—III. kerületben fennállott iskolákra tehát nem — iskoláink tetemes gazdagodást mutatnak. Ez idő alatt az osztályok száma 157-ről 379-re, tehát 141 százalékkal emelkedett. Ellenben a fali táblák száma 216-ról 427-re, a térképeké 248-ról 714-re, a földgömböké 28-ról 65-re, a telluriumoké 4-ről 29-re és a számológépeké 59-ről 196-ra emelkedett.

Ezen kívül a legtöbb iskolában jelentékeny számú szemléleti képek, természetrajzi ábrák, állati, növényi és ásványgyűjtemények is találhatók, mi mellett megjegyzendő, hogy a természettudományi oktatás még csak az V. évfolyamban veszi kezdetét, és hogy a fennálló V. és VI. évfolyamok száma még csak 36. Egyes iskoláknak ezen felül súly- és mértékmintáik, mezőgazdasági és egyéb mintagépeik, lepke-, bogár-, gomba-, kristályminta-, érem-, vetőmaggyűjteményeik, mozgatható betűik stb. vannak.

17. Könyvtárak.

E tekintetben népiskoláinknál még sok a kívánni való; mindössze csak 23 iskolának van könyvtára, s a kötetek száma együtt véve csak 5061. Ezen könyvtárak nagyobb része úgy a tanítók, mint a tanulók használatára van rendelve. A tíz év előtti viszonyokhoz képest azonban e tekintetben is nagyon lényeges javulás észlelhető, miután akkoriban csak tanítók számára létezett 2 könyvtár összesen 198 kötettel, míg tanulók rendelkezésére egyetlen egy könyvtár sem állott.

18. Iskolakönyvek és áruk.

A 10. sz. tábla minden egyes iskolára nézve feltünteti az évfolyamonként használatban volt iskolakönyvek árát.

Az első évfolyamban az iskolakönyvek vételára csak néhány (többnyire 14) krajczár; a második évfolyamban 51 krajczártól 1 frt 59 krajczárig váltakozik; a harmadik évfolyamban 1 frt 12 krajczártól 2 frt 34-ig; a negyedikben 1 frt 56 krajczártól 3 frt 06 krajczárig.

Az ötödik és hatodik évfolyam iskolakönyvei némileg drágábbak, de azért vételáruk ritkán tesz többet 4 frtnál.

¹⁾ L. Körösi: A pestvárosi elemi népiskolák az 1871/72. és 1872/73-diki tanévekben. 139. lap.

Jegyzetek.

1. jegyzet: A fővárosi elemi népiskolákba az 1880/81. iskolaév végén járt tanulók kora egybevetve az 1881. évi népszámlálás ide vágó eredményeivel.

	A népszámlálás szerint létezett	Városi elemi iskolákba járt az 1880/81 év végén	Azaz százalékban
6—7 éves	6328	3267	= 51·63
7—8 »	6123	4032	= 65·85
8—9 »	5746	4100	= 71·35
9—10 »	5223	3544	= 67·79
10—11 »	5671	2802	= 49·41
11—12 »	5209	1911	= 36·69
12—13 »	5585	910	= 16·29
13—14 »	5613	283	= 5·04
14—15 »	6547	84	= 1·28

2. jegyzet: Ugyanaz a nemek megkülönböztetésével.

	A népszámlálás szerint létezett		Városi elemi iskolákba járt		Azaz százalékban	
	nő	leány	nő	leány	nő	leány
6—7 éves	3063	3265	1798	1469	58·70	44·99
7—8 »	3091	3032	2198	1834	71·11	60·49
8—9 »	2901	2845	2225	1875	76·70	65·91
9—10 »	2627	2601	1872	1672	71·26	64·28
10—11 »	2724	2947	1465	1337	53·78	45·37
11—12 »	2544	2665	1011	900	39·74	33·77
12—13 »	2740	2845	472	438	17·23	15·40
13—14 »	2777	2836	164	119	5·91	4·20
14—15 »	3302	3245	40	44	1·21	1·36

3. jegyzet: Iskolázás kezdete.

	1877/78	1878/79	1879/80	1880/81	
6 éven alul	81	98	83	88	
6—7 éves	2392	2395	2812	3139	
7—8 »	1915	1963	1997	2153	
8 éven túl	1594	1600	1464	1514	
Összesen	5982	6056	6356	6894	
Fiúk {	6—7 éves és fiatalabb	1356	1396	1634	1765
	7 éven túl	1727	1680	1651	1832
Összesen	3083	3076	3285	3597	
Leányok {	6—7 éves és fiatalabb	1117	1097	1261	1462
	7 éven túl	1782	1883	1810	1835
Összesen	2899	2980	3071	3297	

4. jegyzet. A tanczél elérése.

	1877/78	1878/79	1879/80	1880/81
I. évfolyam:				
Irti és olvasni tudott	74·42	77·26	75·28	76·20
Összeadni tudott	75·34	78·73	78·10	77·86
II. évfolyam:				
Folyékonyon irt és olvasott	88·81	88·34	91·21	88·56
Jártas volt a négy alapműveletben 100-ig	81·27	79·81	82·93	79·82
III. évfolyam:				
A számvetés négy alapműveletét tudta	81·07	79·92	81·86	82·53
IV. évfolyam:				
Törtszámokkal tudott számolni	84·39	?	87·47	91·25
Magyar nyelvben elégséges előmenetelt tett	85·17	75·98	84·61	90·99
Számolásban elégséges előmenetelt tett	83·64	77·00	85·55	92·39

5. jegyzet. A IV. évfolyam tanulóinak előmenetele a magyar nyelvből és a számtanból a nem kitüntetésével.

	1877/78		1878/79		1879/80		1880/81	
	fiú	leány	fiú	leány	fiú	leány	fiú	leány
Magyar nyelvben elégséges előmenetelt tett . . .	84·90%	85·55%	73·58%	79·50%	82·77%	87·25%	87·89%	83·63%
Számtanban elégséges előmenetelt tett	83·22 >	84·24 >	74·17 >	81·15 >	82·77 >	89·55 >	88·74 >	85·90 >

6. jegyzet. A IV. évfolyam tanulóinak érdemsorozata a magyar nyelvből és a számolásból.

	Magyar nyelv			Számolás		
	fiú	leány	együtt	fiú	leány	együtt
	1877/78					
Kitünő	70	165	235	99	212	311
Jeles	246	249	495	326	224	550
Jó	633	294	927	569	290	859
Elégséges	518	324	842	444	300	744
Elégtelen	261	158	419	290	123	413
Kitöltetlen	.	28	28	.	69	69
	1878/79					
Kitünő	92	133	225	109	198	307
Jeles	272	226	498	315	259	574
Jó	503	338	841	507	312	819
Elégséges	506	315	821	453	264	717
Elégtelen	330	181	511	325	153	478
Kitöltetlen	163	80	243	157	87	244
	1879/80					
Kitünő	97	140	237	124	206	330
Jeles	285	261	546	329	297	626
Jó	623	377	1000	614	397	1011
Elégséges	599	399	998	537	308	845
Elégtelen	308	165	473	309	135	444
Kitöltetlen	26	7	33	25	6	31
	1880/81					
Kitünő	130	152	282	144	234	378
Jeles	322	298	620	399	309	708
Jó	699	319	1018	697	352	1049
Elégséges	613	411	1024	541	317	858
Elégtelen	206	218	424	189	186	375
Kitöltetlen	37	13	50	37	13	50

7. jegyzet. Ismétlők száma évfolyamonként.

Évfolyam	Létszám az év végén			Ezek közül ismétlő			Létszám az év végén			Ezek közül ismétlő		
	fiú	leány	együtt	fiú	leány	együtt	fiú	leány	együtt	fiú	leány	együtt
	1877/78						1878/79					
I.	3083	2899	5982	686	623	1309	3076	2980	6056	801	673	1474
II.	2443	2239	4682	426	339	765	2620	2344	4964	438	331	769
III.	2247	1789	4036	368	240	608	2311	1897	4208	350	249	599
IV.	1728	1218	2946	244	126	370	1866	1273	3139	224	133	357
V.	96	198	294	5	9	14	269	292	561	16	21	37
VI.	21	78	99	1	1	2	23	81	104	.	4	4
Összesen .	9618	8421	18039	1730	1338	3068	10165	8867	19032	1829	1411	3240
	1879/80						1880/81					
I.	3285	3071	6356	677	624	1301	3597	3297	6894	800	637	1437
II.	2730	2437	5167	376	371	747	2857	2475	5332	491	479	970
III.	2413	1970	4383	400	275	675	2440	2064	4504	372	301	673
IV.	1938	1319	3257	269	150	419	2007	1411	3418	260	105	365
V.	296	311	607	20	16	36	322	337	659	14	31	45
VI.	89	124	213	1	1	2	83	138	221	1	19	20
Összesen .	10751	9262	20013	1742	1437	3179	11306	9722	21028	1938	1572	3510

8. jegyzet. Ugyanaz vallás szerint.

Vallás	Létszám az év végén			Ezek közül ismétlődő			Létszám az év végén			Ezek közül ismétlődő		
	fiú	leány	együtt	fiú	leány	együtt	fiú	leány	együtt	fiú	leány	együtt
	1877/78						1878/79					
Katholikus . . .	6899	5665	12564	1832	948	2280	7185	5872	12957	1402	981	2383
Ágostai	236	199	435	34	24	58	222	147	369	26	15	41
Helvét	381	261	642	60	33	93	479	426	905	88	74	162
Izraelita	2067	2258	4325	300	328	628	2214	2395	4639	308	335	643
Egyéb	35	38	73	4	5	9	35	27	62	5	6	11
Összesen	9618	8421	18039	1730	1338	3068	10165	8867	19032	1829	1411	3240
	1879/80						1880/81					
Katholikus . . .	7565	6001	13566	1294	955	2249	7804	6409	14213	1448	1103	2551
Ágostai	290	261	551	40	44	84	339	325	664	49	51	100
Helvét	484	442	926	62	61	123	600	363	963	84	57	141
Izraelita	2364	2513	4877	335	375	710	2513	2583	5096	350	358	708
Egyéb	48	45	93	11	2	13	59	42	92	7	3	10
Összesen	10751	9262	20013	1742	1437	3179	11306	9722	21028	1938	1572	3510

9. jegyzet. Ugyanaz nemzetiség szerint.

	1877/78						1878/79					
	fiú	leány	együtt	fiú	leány	együtt	fiú	leány	együtt	fiú	leány	együtt
Magyar	7164	5979	13143	1170	836	2006	7588	6408	13996	1186	916	2102
Német	2339	2360	4699	531	484	1015	2441	2373	4814	610	477	1087
Tót	55	47	102	15	14	29	63	41	104	19	14	33
Egyéb	60	35	95	14	4	18	73	45	118	14	4	18
Összesen	9618	8421	18039	1730	1338	3068	10165	8867	19032	1829	1411	3240
	1879/80						1880/81					
Magyar	8164	6810	14974	1203	949	2152	8676	7036	15712	1383	1033	2416
Német	2421	2331	4752	499	464	963	2463	2552	5015	519	518	1037
Tót	83	55	138	27	11	38	88	66	154	16	9	25
Egyéb	83	66	149	13	13	26	79	68	147	20	12	32
Összesen	10751	9262	20013	1742	1437	3179	11306	9722	21028	1938	1572	3510

B) Ismétlő iskolák.

1. Az iskolák és termeik száma.

XVI. közleményünk ide vágó tartalmára utalva, itt csak annak fölemlítésére szorítkozunk, hogy a 11. sz. tábla minden egyes iskola és osztály tanulójának az 1880/81-ik iskolaévre vonatkozó számát adja valamint, hogy ugyanennek tartalmából kitétnik, miszerint az osztályok száma ezen iskolaévben 100-ra szállott alá. A következő összeállítás mutatja, miképen csökkent évről évre az ismétlő iskolák száma.

	iskolák	iskolatermek	osztályok
	l é t s z á m a :		
1873/74-ben	38	82	109
1877/78-ban	28	76	113
1878/79-ben	27	76	110
1879/80-ban	27	75	108
1880/81-ben	26	67	100

2. Beirtottak és elmaradtak száma.

A tanulók száma az 1876/77-ik iskolaév óta folyton apad. Az említett évben ugyanis a beirt tanulók száma 4452 volt, a rákövetkező években pedig sorban: 4208, 4089, 3486, de az 1880/81. évben már csak 2012. A beirt tanulók száma ezen időköz elején és végén következőkép oszlik fel a főváros egyes kerületeire:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	összesen.
1876/77	305	262	406	453	199	840	591	941	410	45	4452
1880/81	176	91	124	264	98	275	327	487	131	39	2012

Különösen az utolsó esztendő mutat kellemetlenül feltűnő apadást (mintegy 42°/o), mit azon körülménynek kell betudnunk, hogy a tanítási órákat estéről délutánra tették át, minek következtében az iskola látogatása, kivált iparinasok részéről, nagyon csökkent. Különösen a leányosztályok látogatása oly ritka, hogy teljesen igazoltnak látszik a fővárosi tanács abbéli eljárása, hogy ezen — mostani szervezetükben semmi valóságos szükségnek meg nem felelő — iskolák számát alább szállítani szándékozik, minek megfelelőleg az ismétlőiskolák termeinek számát 75-ről (1876/77) máris 53-ra (1882/83) csökkentette.

A 11. számú táblából bebizonyítható, hogy az 1880/81. iskolaévben 33 olyan ismétlőiskolai osztály volt, melyekbe nem iratkozott be több mint legfőlebb 6 tanuló,

sőt két fiu- és egy leányosztály számára csak 3—3 tanuló akadt, két fiu- és két leányosztályt csak 2—2 tanuló vett igénybe, öt fiu- és három leányosztályba csak egy-egy iratkozott be (!), míg öt olyan osztály is volt, melyekbe egyetlenegy tanuló sem jutott. Bár az ily ismétlő iskolákban több folyamat ugyanazon közös teremben tanítanak is, még sem pártolható az ilyen iskolák további fentartása, kivált ha meggondoljuk, hogy évközben a beírottaknak csaknem fele el szokott maradozni, megmaradó nagyobb fele pedig szintén csak rendetlenül jár az iskolákba. Így az 1880/81. iskolaév végével a medve-utcza-i ismétlő iskola két osztályában mindössze csak 7 leány volt található, a vörösvári-utcza-i fuiskolában ugyanannyi, a teréz-téri leányiskola három osztályában 5, a stáció-utcza-i három osztályában csak 7 leánytanuló stb.

A mondottak után talán nem lesz minden érdeknek híján, ha az utolsó esztendőben beállt nagy változásokat az egyes nemek szerint külön vesszük szemügyre.

A beírottak száma volt:

	f i u		l e á n y	
	1879/80	1880/81	1879/80	1880/81
I. kerületben	179	92	22	84
II. »	121	63	25	28
III. »	175	80	38	44
IV. »	379	258	11	6
V. »	152	85	5	13
VI. »	775	260	15	15
VII. »	517	314	12	13
VIII. »	628	421	56	66
IX. »	317	131	11	—
X. »	48	39	—	—
Egész Budapesten	3291	1743	195	269

A beírt és az év végéig járt tanulók számának már föntebb érintett nagy különbségét a következő adatok mutatják:

	beiratkozott	az év végéig járt	évközben elmaradt
1877/78-ban	4,208	2,555	1,653
1878/79-ben	4,089	2,486	1,603
1879/80-ban	3,486	2,293	1,193
1880/81-ben	2,012	1,302	710
	13,795	8.636=62·60%	5,159=37·40%

Miután a megelőző négy évben az elmaradtak száma 42%-ra rugott, az utóbbi négy évben pedig csak 37%-ra, e tekintetben a viszonyok javulása konstatalható. Ugyanezt mutatja az igazolatlan kilépések alacsonyabb száma is; míg ez ugyanis az 1873/74-ik iskolaévben a beírtaknak 34·23%-ára terjedt, addig az utolsó négy év alatt csak 27·02, 23·33, 22·86 és 22·81 százalékára.

A kilépések okait az 1. jegyzet tünteti föl minden egyes évre nézve.

A beiratkozás időpontjára vonatkozólag a 3. jegyzet nyújt felvilágosítást. Ezen adatok is mutatják, hogy az ismétlő iskolák belső életében javulnak a viszonyok. Míg eddig ugyanis a beiratkozások 40%-a történt kelletténél későbbben, azaz a reákövetkező naptári évben, tehát az iskolai tanítás kezdetének negyedik hónapján túl, az utolsó négy év alatt ezen viszonyszám 35%-ra apadt.

3. A tanulók foglalkozása.

Mint a 4. jegyzet mutatja, az ismétlő iskolák továbbra is megőrizték iparos jellegüket. A tanulók túlnyomó többségét még mindig az iparos inasok teszik.

4. A tanulók kora.

Az év végéig iskolába járt tanulók korát a két nem megkülönböztetésével a tárgyalt négy év mindegyikére külön mutatja a 13. számú tábla. Az ezen táblából összeállított 5. jegyzet számértékei a következőkben foglalhatók egybe:

Az 1877/78—1880/81-iki időközben a tanulók kora volt:

	fiu	leány
9 éven alul.....	5	7
9—15 éves.....	3680	934
15—16 >.....	1665	61
16—17 >.....	1306	24
17—18 >.....	630	16
18—19 >.....	195	9
19 éven túl.....	83	21
összesen.....	7564	1072

5. A tanulók hitfelekezete és nemzetisége.

Az erre vonatkozó abszolút számok az egyes tanfolyamok megkülönböztetésével a 14. sz. táblán foglaltatnak. Az ottani adatok a következő viszonzyszámokat szolgáltatják.

Az év végén jelen volt száz-száz tanuló közt hitfelekezet tekintetében volt:

	1877/78	1878/79	1879/80	1880/81
katholikus.....	78·08	75·91	78·94	78·49
ágostai.....	2·08	2·21	3·53	2·61
helvét.....	7·24	8·73	5·71	7·91
izraelita.....	12·21	12·55	11·43	10·45
egyéb.....	0·39	0·60	0·39	0·54
nemzetiségre nézve:				
magyar.....	72·88	74·09	77·63	77·34
német.....	24·54	22·93	19·23	19·05
tót.....	0·98	1·45	1·09	1·92
egyéb.....	1·60	1·53	2·05	1·69

6. Iskolamulasztások.

Midőn ezen fejezet tekintetében is XVI. közleményünk megfelelő fejtegetéseire utalunk, itt csak annak megemlítésére szoritkozunk, hogy az iskolaév első hónapjában beirt tanulóknak 6°/o-a egy órát sem mulasztott (l. 6. jegyzet), míg a tanulóknak negyedrésze az iskolaórák 20°/o-ánál többet mulasztott. Figyelemre méltó körülmény, hogy a nappali tanítás behozatala óta nemcsak a beiratkozók száma a padt felényire, hanem egyuttal az óramulasztások is mintegy 50°/o-kal

sza porodtak. Míg ugyanis azelőtt a fiuk ismétlő iskoláiban a tanítási óráknak átlag körülbelül 16¹/₀-át mulasztották el, ezen mulasztások viszonyszáma az említett ujitást közvetlenül megelőző évek alatt 13¹/₀-ra szállott alá (sőt 1877/78-ban 12¹/₂⁰/₀-ra), 1880/81-ben pedig, a nappali tanítás behozatalával, 17·20⁰/₀-ra szökkent fel.

A 15. tábla szerint ugyanezen iskolaévben az igazolatlan mulasztások száma is sajnosan növekedett: míg ugyanis ezen mulasztások száma fiuknál 1879/80-ban már az összes mulasztások 59⁰/₀-ára szállott alá, mi ugyan elég tekintélyes részt képez, 1880/81-ben 63⁰/₀-ra emelkedett.

A 7. sz. jegyzet az átlagos mulasztásokat egyes foglalkozási ágak szerint tünteti föl.

7. A tanítás céljának elérése.

Az utolsó négy év alatt is folyton emelkedett azon tanulók száma, kik elégséges előmenetelt tanusítottak, és a leányoknál is, megint következetesen nagyobb haladást találunk, mint a fiuknál. Kielégítő bizonyítványt kapott ugyanis száz-száz fiú, illetve leány közül:

	fiú	leány
1877/78.	74·82	78·91
1878/79.	73·48	87·68
1879/80.	76·32	80·35
1880/81.	77·46	89·64

A különféle foglalkozási ágak szerinti részletezés a 15. táblán található, melyből a fiutanulókra nézve a következő eredményeket vonjuk le:

A legrosszabb előmenetelt a pékinások tanusítják, kiknek 33⁰/₀-a elégtelen előmenetelt tanusít; azután a bádgosok, szabók (valamennyien 25⁰/₀-on túl); legjobb előmenetelűek a lakatosok és a nyomdászok (16—17⁰/₀-kal).

Jegyzetek.

1. jegyzet. Az elmaradások oka.

	Halálozás	Atlépés	Felzabradulás	Egyéb ok (ismeretlen és indokolatlan)	Összesen
1877/78	11	171	334	1137	1653
1878/79	13	261	375	954	1603
1879/80	9	102	285	797	1193
1880/81	4	90	157	459	710
Összesen	37	624	1151	3347	5159

2. jegyzet. Az indokolatlanul kimaradtaknak nem szerinti részletezése.

	F i ú			L e á n y		
	beiratkozott	kimaradt	százalékban	beiratkozott	kimaradt	százalékban
1877/78	3508	865	24·66	700	272	38·86
1878/79	3502	660	18·85	587	294	50·09
1879/80	3291	775	23·55	195	22	11·28
1880/81	1743	385	22·09	269	74	27·51
Összesen	12044	2685	22·29	1751	662	37·81

3. jegyzet. A beiratkozás időpontja.

Az iskolaév végével az iskolába járók közül beiratkozott az iskolaév

	első havában	2—4 havában	5—7 havában	8—10 havában	Összesen
1877/78	1589	625	251	90	2555
1878/79	1600	534	272	80	2486
1879/80	1646	442	148	57	2293
1880/81	790	358	115	39	1302
Összesen	5625	1959	786	266	8636
Százalékban	65·14	22·68	9·10	3·08	100·00

4. jegyzet. Az év végével ismétlőiskolába járó tanulók foglalkozásai.

(Csak a nevezetesebb foglalkozási ágak szerint).

	1877/78	1878/79	1879/80	1880/81	Összesen
Czipész	466	470	469	297	1702
Lakatos	201	200	212	89	702
Szabó	156	171	163	87	577
Asztalos	165	170	154	55	544
Mészáros, hentes	99	97	93	25	314
Nyomdász	66	74	71	40	251
Kovács	62	65	67	16	210

5. jegyzet. Az iskolaév végével ismétlőiskolába járó tanulók kora.

	1877/78	1878/79	1879/80	1880/81	Összesen
	A. F i ú k.				
9 éven alul	1	1	2	1	5
9—10 éves	2	5	6	1	14
10—11 »	10	11	8	2	31
11—12 »	63	34	32	20	149
12—13 »	130	194	147	77	548
13—14 »	376	305	378	151	1210
14—15 »	486	536	442	264	1728
15—16 »	446	472	503	244	1665
16—17 »	359	385	354	208	1306
17—18 »	187	158	181	104	630
18—19 »	50	77	40	28	195
19 éven felül	23	24	27	9	83
Összesen	2133	2202	2120	1109	7564

B. L e á n y o k.

9 éven alul	4	1	1	1	7
9—10 éves	8	2	2	.	12
10—11 »	15	17	12	4	48
11—12 »	54	34	57	8	153
12—13 »	103	74	42	59	278
13—14 »	104	76	45	50	275
14—15 »	73	36	8	51	168
15—16 »	22	25	3	11	61
16—17 »	15	5	2	2	24
17—18 »	8	7	.	1	16
18—19 »	5	3	.	1	9
19 éven felül	11	4	1	5	21
Összesen	422	284	173	193	1072

6. jegyzet. Az ismétlőiskolai tanulók mulasztási százalékának kimutatása.

	Az iskolaév első havában beírt tanulók száma	egy órát sem	E z e k k ö z ü l m u l a s z t o t t			Átlagos mulasztási százalék
			az órák 1/5 részeig	az órák 1/2—1/2 részeig	az órák felelérése-nél többet	
	A. F i ú k.					
1877/78	1405	80	1085	222	18	12·54
1878/79	1494	72	1051	357	14	13·72
1879/80	1507	82	1097	314	14	13·34
1880/81	694	48	423	209	14	17·20
Összesen	5100	282	3656	1102	60	13·83
Százalékban	100·00	5·53	71·68	21·61	1·18	
	B. L e á n y o k.					
1877/78	184	9	80	81	14	35·77
1878/79	106	6	70	19	11	21·65
1879/80	139	27	47	42	23	24·25
1880/81	96	7	62	25	2	15·40
Összesen	525	49	259	167	50	26·58
Százalékban	100·00	9·33	49·33	31·81	9·53	—
Együtt	5625	331	3915	1269	110	14·75
Százalékban	100·00	5·88	69·60	22·56	1·96	—

7. jegyzet. A tanulók előmenetele és iskolamulasztása az 1877/78—1880/81-ig terjedő négy iskolaévről.

	Lét- szám	Ki nem elé- gítő elő- menetetlített	Száza- lékban	A létszámból az első hónapban irattak be.	Az első hónapban beirat- koztottakra nézve volt tanuló félnap a négy év- ben	Ebből mulasz- tatott	Száza- lékban
Mészáros, hentes	314	59	18·79	158	12640	1962	15·52
Czipész	1702	414	24·32	1230	98400	11811	12·00
Szabó	577	159	27·56	402	32160	4283	13·32
Kövező	79	17	21·52	24	1920	411	21·41
Asztalos	544	128	23·53	414	33120	4567	13·79
Rézműves	57	14	24·56	48	3840	437	11·38
Bádógos	144	45	31·25	91	7280	970	13·32
Kovács	210	39	18·57	152	12160	1988	16·35
Kőműves	147	29	19·73	93	7440	1499	20·15
Könyvkötő	200	46	23·00	143	11440	1279	11·18
Kárpitos	117	24	20·51	79	6320	892	14·11
Lakatos	702	114	16·24	498	39840	6034	15·15
Kőfaragó	91	18	19·78	59	4720	720	15·25
Pék	127	42	33·07	69	5520	650	11·78
Nyomdász	251	43	17·13	166	13280	1911	14·39
Egyéb	2302	532	23·11	1474	117920	16718	14·44
Összesen fiú	7564	1723	22·78	5100	408000	56132	13·83
Összesen leány	1072	150	13·99	525	34216	9094	26·58
Együtt	8636	1873	21·69	5625	442216	65226	14·75

C) Polgári iskolák.

Az 1868: XXXVIII. törvényzikk értelmében a hat évfolyamból álló fiu- és a négy évfolyamú leány polgári iskolák, a népiskola első négy évfolyamát elvégzett tanulók továbbképzésére rendelvék. Kötelező tantárgyaik fiuk számára: hit- és erkölcsstan, anyanyelv, irálytan és irodalom; magyar nyelv (hol a tanítás nyelve nem magyar); német nyelv (hol a tanítási nyelv magyar, a harmadik évfolyamon kezdve); számvetés, mértan,¹⁾ földrajz és történelem, természetrajz, természettan, vegytan (tekintettel az iparra, kereskedésre és gazdaságra); mezei gazdaság¹⁾ vagy ipartan¹⁾ (tekintettel a község és vidéke szükségére); statisztika, köz-, magán- és váltójog alapvonalai, könyvvitel, rajz és szépírás, ének, testgyakorlat, leányoknál ezen kívül női kézimunka. Rendkívüli tárgyként szerepelnek: idegen nyelvek és zene. A tantervet olykép állapították meg, hogy az első négy évben a reáliskolai tantervvel lépést tartson.

Budapesten az első fővárosi polgári fiuiskolát 1869-ben nyitották meg, még pedig a III. kerületben (Óbuda); ezt követték:

1870-ben a polgári fiuiskola a VI., a polg. leányiskola a IV. kerületben;

1873-ban a II. (alapítottása idejében I.) kerületi fiuiskola, továbbá a II. és VII. kerületi leányiskolák;

1876-ban a VIII. (jelenleg IX.) kerületi fiuiskola és az V. ker. leányiskola;

1881-ben az I. és VIII. ker. leányiskola.²⁾

Az 1880/81. iskolaév végén Budapesten a következő nyilvános polgári iskolák léteztek:

állami	1	fiuk számára, 1	leányok számára
városi	4	»	»
egyéb	1	»	»
összesen	6	fiuk számára, 7	leányok számára.

A polgári iskolákba lépő tanulók száma évről évre növekszik; ezen intézetek felállítása által különösen a nőnemnek nyílt kedvező alkalmá arra, hogy a

¹⁾ Csak fiuknál; mezei gazdaság és ipartan helyébe leányoknál a konyhakertészet és házvitel lép.

²⁾ Ezeken kívül Budapesten még a következő polgári iskolák léteznek: az orsz. polg. iskolai tanítóképző intézet gyakorló fiuiskolája; az orsz. polg. iskolai tanítónőkészítő intézet gyakorló leányiskolája; nyilvánossági joggal bírnak továbbá R ö s e r Miklós kereskedelmi iskolával kapcsolatos polg. fiuiskolája, az orsz. nőképző-egylet és a magyar gazdaszonyok egyesületének leányiskolái. (L. Békey, Budapest közoktatásügye 43. lap.)

polgári gazdasszony szerepére kellőképen előkészülhessen; fiukat kevésbé küldenek ezen iskolákba, mi már onnan is könnyen kimagyarázható, hogy a fennálló határozatok értelmében ezen intézetek elvégzése csak kevés esetben tekintetik kellő minősítésnek.

A városi polgári iskolákba beirt tanulók száma volt:

	fiu	leány	összesen
1877/78	765	1201	1966
1878/79	798	1362	2160
1879/80	798	1499	2297
1880/81	1075	1579	2654

Ezen kívül a többi (nem városi) polgári iskolába beiratott:

	fiu	leány	összesen
1877/78	224	121	345
1878/79	220	117	337
1879/80	268	119	387
1880/81	265	163	428

minélfogva az utolsó évben az összes polgári iskolai tanulók száma 3082-t tett.

A 17. sz. tábla névszerint felsorol valamennyi (városi és egyéb) nyilvános polgári iskolát, tanfolyamonként feltüntetvén a beirott, az iskolaév folytán kimaradt és az év végén jelen volt tanulók számát az 1877/78—1880/81 évek mindegyikéről. Ezen táblából a következő összesítést adjuk, mely szerint az utolsó (1880/81.) évben beirattak:

tanfolyam	városi polg. iskolákba		egyéb nyilván. polg. iskolákba	
	fiu	leány	fiu	leány
I.	490	569	69	53
II.	274	456	66	59
III.	152	319	66	33
IV.	94	235	64	18
V.	42	—	—	—
VI.	23	—	—	—

A tanulók életkora tekintetében a 18. sz. táblára utalunk, mely a városi polg. iskolák minden egyes évfolyamára nézve részletezi a tanulók életkor-viszonyait. Egészben véve az utolsó évi tanulók életkor-viszonyai a következő képet nyújtják:

	városi polg. iskolákba		egyéb nyilván. polg. iskolákba	
	fiu	leány	fiu	leány
9 éves	14	34	—	1
10 >	132	213	7	19
11 >	218	339	31	23
12 >	263	360	62	30
13 >	189	295	72	46
14 >	130	220	65	24
15 >	63	89	18	17
16 >	33	19	8	2
17 >	24	10	2	—
18 és több éves	9	—	—	1

A községi polgári iskolák tanulóinak hitfelekezetét a 19. számú tábla tünteti fel iskolaévenként és tanfolyamonként részletezve. Az utolsó iskolaévben volt:

	városi iskolákban		egyéb nyilv. iskolákban	
	fiu	leány	fiu	leány
katholikus	581	710	92	102
ágostai	51	62	13	13
helvét	36	44	9	33
izraelita	396	753	144	13

A négy év folytán mutatkozó ingadozások egybevetésénél konstatalható, hogy időközben leginkább az ágostai és izraelita hitfelekezettű tanulók száma növekedett.

A hitfelekezetek évfolyamonkénti részletezése a 19. sz. táblában foglaltatik. Az 1880/81. iskolaévre nézve, a nemvárosi nyilv. polg. iskolák befoglalása mellett ebből a következő adatok vonhatók le:

évfolyam	városi polg. iskolák				egyéb nyilv. polg. iskolák			
	kath.	ágostai	helv.	izr.	kath.	ágostai	helv.	izr.
I.	525	47	32	449	74	7	10	29
II.	355	25	21	322	58	3	18	44
III.	216	19	16	216	39	6	9	43
IV.	157	16	10	144	23	10	5	41
V.	22	3	—	15	—	—	—	—
VI.	16	3	1	3	—	—	—	—
Összesen ...	1291	113	80	1149	194	26	42	157

Végül még a tandíjmentesség tekintetében megemlítjük, hogy a tandíj fizetése alól fölmentett tanulók száma a városi iskolákban a tárgyalt négy év alatt az első félévekben 1529, a második félévekben pedig 1461 volt.

Az utolsó évben a tandíjmentesek száma következőképen oszlott meg az egyes tanfolyamok között:

tanfolyam	városi polg. iskolák				egyéb nyilv. polg. iskolák			
	fiuk		leányok		fiuk		leányok	
	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév	I. félév	II. félév
I.	117	105	72	66	15	15	17	17
II.	84	68	87	84	9	9	14	14
III.	49	39	49	47	10	10	7	7
IV.	33	32	40	40	5	5	2	2
V.	8	8	—	—	—	—	—	—
VI.	8	8	—	—	—	—	—	—
Összesen ...	299	260	248	237	39 ¹⁾	39 ¹⁾	40	40

¹⁾ Ebből R ö s e r nyilv. polgári iskolájára 30 tandíjmentes esik.

D) Függelék.

1. A Budapesten létező összes népiskolák fejlődése az utolsó tizenkét év alatt.

Békey Imre kir. tanfelügyelő ur 1882-ben történelmi vázlatot tett közzé a Budapesten létező összes iskolák állapotáról, melyből — a mennyiben a tanfelügyelő ur jelentése Budapest valamennyi (felekezeti, magán-, stb.) iskoláját felkarolja — saját, egyedül a községi népiskolákról szóló kimutatásunk kiegészítésére, átveszszük az I. sz. táblán közölt átnézetes kivonatot.¹⁾ Kitétszik ebből, hogy az iskolák száma az utolsó tizenkét év alatt a következőkép emelkedett:

az állami népiskolák száma	1-ről	6-ra,
a felekezeti	>	> 7-ről 22-re,
az egyleti	>	> 2-ről 9-re növekedett,
ellenben a magániskolák	>	30-ról 23-ra fogyott.

A városi és egyéb elemi iskolabeli tanulók száma 19,207-ről 38,513-ra emelkedett, tehát megkétszerezedett; a tanítók száma 157-ből 731, tehát ötszörös lett.

Az idézett tábla a tanulókat nemzetiség és vallás szerint is csoportosítja. Nemzetiség tekintetében ²⁾ azt találjuk hogy 12 év alatt

a magyarok száma	12,676-ről	30,414-re,
a németek	> 6,094-ről	7,456-ra,
a tótok	> 285-ről	411-re emelkedett.

A nevezetesebb vallásfelekezetek közül

a római katolikusok száma	14,789-ről	24,102-re növekedett,
az iráelitáké	..... 3,246-ről	10,966-ra,

¹⁾ Az 1880/81. iskolaévről a következő részleteket közöljük:

Iskolák száma: 133 elemi, 14 polgári iskola, összesen 147. Ebből 87 községi, 6 állami, 22 felekezeti, 9 társas-, 23 magániskola.

Az iskolába járó tankötelesek nyelve: 30,44 magyar, 7,456 német, 17 román, 411 tót, 72 szerb, 40 horvát, 103 egyéb, összesen 38,513.

Az iskolába járó tankötelesek vallása: 24,102 róm. katolikus, 50 görög kath., 125 görög keleti, 1,573 helvét, 1688 ágostai, 9 unitárius, 10,966 izr., összesen 38,513.

²⁾ A nemzetiség megállapításának nehézségei iskolastatistikánknál leginkább abban érezhetők, hogy a politikai nemzetiséget nagyon is gyakran összetévesztik az ethnographiai nemzetiség fogalmával.

az ágostaiaké	749-ről	1.688-ra és
a helvéteké	384-ről	1,573-ra.

2. A Budapest főváros által fentartott valamennyi iskolának költségei és bevételei; iskolaépítkezések.

A II. és III. sz. táblák a fővárosi számvevőség adatai alapján valamennyi nép-, polgári-, reál- és rajzolóiskolának utolsó nyolcz évi költségeit és bevételeit mutatják. Átveszszük ezekből a következő adatokat, melyek a kiadásoknak ezen idő alatti nagymérvű emelkedését tükröztetik vissza. Volt ugyanis rendes kiadás

	1874-ben	1881-ben
reáliskolákra	82,691 frt	87,608 frt
polgári iskolákra	72,185 »	157,654 »
népiskolákra	330,029 »	512,665 »
rajzoló iskolákra	—	28,644 »
ehhez a becsült házbérérték	164,000 »	173,000 »
összesen	648,905 frt	959,571 frt

Az emelkedés tehát teljes 48 százalékot tesz. A következő nemzetközi összehasonlítás mutatja, hogy Budapest már azon nagyvárosok közé sorakozik, melyek a közoktatástudgyet a legnagyobb áldozatokkal ápolják.

A nagyvárosok nemzetközi statisztikája¹⁾ ugyanis az iskolatgyi összes kiadásokból egy-egy lakóra eső összeg tekintetében a következő adatokat szolgáltatja:

Frankfurt M. m. (1881)	13·44 frank.	Stockholm (1881)	4·99 frank.
Lipcse »	11·80 »	Koppenhága »	4·21 »
Bécs »	8·94 »	Flórencz (1878)	4·18 »
Berlin »	8·77 »	Miláno (1879)	3·96 »
Boroszló »	8·74 »	Bordeaux (1880)	3·90 »
Köln (1880)	8·67 »	Bologna (1881)	3·84 »
Amsterdam (1881)	8·54 »	Grác »	3·71 »
Prága »	7·76 »	Magdeburg »	3·61 »
Trieszt »	7·56 »	Róma (1874)	3·56 »
München »	7·46 »	Velence (1881)	2·95 »
Düsseldorf »	7·16 »	Königsberg »	2·86 »
Rotterdam (1879)	7·03 »	Odessa (1878)	2·09 »
Stuttgart (1881)	6·61 »	Palermo (1874)	1·85 »
Páris »	6·58 »	Riga (1880)	1·54 »
Lille »	6·38 »	Moszkva (1879)	0·97 »
Budapest »	6·28 »	Szent-Pétervár (1880)	0·59 »
Krisztiánia »	5·85 »	Bukarest (1878)	0·50 »
Turin »	5·68 »	Lisszabon (1879)	0·45 »
Genua »	5·13 »	Varsó (1881)	0·45 »

A bevételek ugyanazon időközben csak 17,000 frttal emelkedtek, ugyanis 104,000 frtról 121,000-re.

Iskolaépületek előállítására fordított rendkívüli kiadások tekintetében a IV. számú tábla kimutatja, mily összegbe került minden egyes 1868-tól 1880-ig épített iskola.

¹⁾ L. Körösi, Bulletin annuel des finances des grandes villes. V-e année: 1881. Budapest, 1883. pag. 13 és 14.

3. A fővárosi községi iparrajziskolák 1880/81-ben.

A fővárosi tanács szükségét látván a fennálló és czélnak meg nem felelő községi rajziskolák újjászervezésének, ezeket 1877-ben a következő alapon alakítá át: Főczélként tűzetett ki a rajzolás által a hazai iparos izlésének és ügyességének fejlesztése; hogy a mellett mindkét nembeli bármily foglalkozású egyéneknek, kik a rajzolást tanulni akarják, erre beiratási és tandíj fizetése nélkül alkalom nyujtassék, és végül hogy a fővárosi felső iparrajz-iskolában mindazok, kik szakmájukra vonatkozó rajzokat elkészíteni szándékoznak, a szaktanárok által utbaigazításokkal és oktatásokkal elláttassanak. Nők, kik különösen a műipar-festészetben és rajzoktatási módszerben volnának kiképezendők, csakis a felső iparrajziskolában nyerhetnek oktatást.

Ennek elérhetése céljából felállított 1879-ben: 1. Az alsó iparrajziskola; 2. a továbbképző, v. i. felső iparrajziskola.

Az alsó iparrajz-iskolába járók számára minden vasárnap délelőtt 9—12 óráig, és egyszer a héten esti 6—8 óráig (vagy esetleg hetenként többször is), és pedig szeptember 1-től június végeig, — a felső iparrajz-iskolát látogatók számára pedig egész télen át mindennap délelőtti 9-től 12-ig, és háromszor egy hétben délután is 2—4-ig (de csak november 15-ig) külön-külön tanfolyam nyitattott.

Az alsó iparrajz-iskolában a tanítás három évre terjed. Eddig azonban csak két osztály nyitathatott meg. Felvétetnek mindazon tanoncok, kik négy elemi osztályt végeztek, vagy írni olvasni tudnak és a négy számvetési alaplmuveletet birják. Ha azonban a tanoncz már némi rajzügyességgel bir, úgy a második, esetleg harmadik osztályban is kezdeti a tanulást, viszont az előhaladottabb tanulók évközben is átléphetnek a magasabb osztályba, vagy a felső iparrajz-iskolába.

A felső iparrajz-iskolában a tanítás szakszerű, következő csoportosítással: 1. szabadkéz-rajzi; 2. ipar-festészeti; 3. építészet-műszaki; 4. mintázási és szobrászatira oszlik, és pedig folytatólagos oktatással.

Az iparrajziskolák 1880/81. évi látogatottságát illetőleg a következő adatokat közöljük:

Tanítvány	Felső iparrajz-isk.	Várbeli	Ó-budai	Lipótv.	Terézv.	Józsefv.	Összesen.
		i p a r r a j z - i s k o l a					
Iparossegéd és tanoncz	343	54	42	144	99	142	824
Nem iparos elemi-, reál- és gymnasiumi tanuló	49	1	—	52	16	86	204
Női osztály.....	42	—	—	—	—	—	42
Összesen ..	434	55	42	196	115	228	1070

Korra nézve volt: 10 éves 6, 11 éves 44, 12 éves 63, 13 éves 70, 14 éves 102, 15 éves 123, 16 éves 142, 17 éves 155, 18 éves 110, 19 éves 50, 20 éves 29, 21 éves 29, 22 éves 15, 23 éves 20, 24 éves 16, 25 éves 9, 26 éves 10, 27 éves 10, 28 éves 9, 29 éves 3, 30 éves 3, 31 éves 2, 33 éves 2, 34 éves 1, 37 éves 3, 39 éves 2. Összesen 1028 fitanuló.

Származásra nézve volt: 541 budapesti, 405 az ország többi részéből való és 82 ausztriai s külföldi fitanuló.

4. *Gymnasiumok és reáliskolák statisztikája az 1877/78-tól 1880/81-ig terjedő négy évben.*

A statisztikai Havi Füzetekben ¹⁾ évenként közöljük a fővárosban létező gymnasiumok és reáliskolák statisztikai képét. A városunk iskolaügyi viszonyairól közzétett statisztikai adatok kiegészítéséül a következőkben még az említett középiskolák állapotának négy évi áttekintését nyújtjuk.

Az 1880/81. iskolaévben a főváros hét gymnasiumot és öt reáliskolát számlált, melyeken kívül még az 1879/80. évben az izráelita rabbiképző intézetben ideiglenes gymnasiumi első osztályt állítottak föl, mely különben felekezeti jelleggel nem bír, és melynek célja azon izráelita tanulók befogadása vala, kik a fővárosban fennálló gymnasiumokban nem nyerhettek felvételt.

Az alábbiakban a következő áttekintéseket nyújtjuk:

a) *A tanárok száma az 1880/81. iskolaévben.*

a) *Gymnasiumok.*

A kegyesrendiek főgymnasiumában (igazg. Trautwein János)	14 tanár,
a kir. kath. egyetemi főgymnasiumban (igazg. dr. Lutter Nándor)	18 >
az V. ker. kir. kath. főgymnasiumban (igazg. dr. Corzán Gábor).....	20 >
az ágostai főgymnasiumban (igazg. dr. Fröhlich Róbert)	14 >
a helvét főgymnasiumban (igazg. Vámossy Mihály)	19 >
a tanárképezdei gyakorló iskolában (igazg. Bartal Antal)	7 >
az orsz. köznevelési egyes. mintagymnasiumában (igazg. dr. László M.)	15 >
Összesen	107 tanár.

b) *Reáliskolák.*

A II. kerületi állami főreáliskolában (igazg. dr. Say Mór)	25 tanár,
a VI. > > > (> Hofer Károly)	28 >
a IV. > községi > > (> Ney Ferencz)	24 >
a VIII. > > > (> Felsmann József)....	19 >
az orsz. köznev. egyes. mintaiskolájában (> dr. László Mihály)	15 >
Összesen	111 tanár.

b) *A beírt és vizsgált tanulók száma 1877/78-tól 1880/81-ig.*

A következő táblázat azon figyelemre méltó ténytet mutatja, hogy a gymnasiumok látogatottsága emelkedik, míg a reáliskoláké fogy. Különösen szembeötlő ezen változás, ha nagyobb időközre terjesztjük ki figyelmünket. Erre vonatkozó feljegyzéseink az 1876/77. iskolaév adataival kezdődnek, a legújabbak pedig az 1882/83. évről szólnak. Ezen hét év lefolyta alatt a gymnasiumi tanulók száma 2301-ről 2888-ra emelkedett, a reáliskolai tanulók száma pedig 2070-ről 1613-ra apadt!

¹⁾ Statisztikai havi füzetek. Kiadja Budapest főváros statisztikai hivatala. Szerkeszti Kőrösi József, igazgató. Jelenleg XII. évfolyam. 1884.

Az 1877/78—1880/81. iskolai években beirt és megvizsgált
tanulóknak kimutatása.

Intézet	Beirattak				Megvizsgáltattak			
	1877/78.	1878/79.	1879/80.	1880/81.	1877/78.	1878/79.	1879/80.	1880/81.
Kegyesrendiek fő- gymnásiuma	566	594	618	627	498	539	565	557
Kir. kath. egyetemi főgymnásium	383	428	427	468	342	370	401	419
V. kerül. kir. kath. főgymnásium	548	574	519	516	474	467	445	435
Evangelikus főgym- násium	527	479	482	502	495	434	467	463
Helvét főgymn.	356	385	422	434	316	357	393	403
M. kir. tanárképző int. gyak. főgym.	102	129	121	132	96	125	117	125
Orsz. közn. egyes. mintagymn.	45	56	64	71	39	47	59	69
Izrael. rabbiképző intézetnélid.fenn- állott I. gym.-osz.	—	—	43	—	—	—	41	—
Összesen	2527	2646	2696	2750	2260	2339	2488	2471

b) Reáliskolák.								
	1877/78.	1878/79.	1879/80.	1880/81.	1877/78.	1878/79.	1879/80.	1880/81.
II. ker. állami fő- reáliskola	386	382	415	338	359	360	389	314
VI. ker. állami fő- reáliskola	525	543	577	542	444	489	510	472
IV. ker. közs. fő- reáliskola	558	514	518	506	486	472	464	433
VIII. ker. közs. fő- reáliskola	453	481	462	452	395	416	385	395
Orsz. közn. egyes. mintafőreáliskola	15	6	6	4	15	3	5	3
Összesen	1937	1926	1978	1842	1699	1740	1753	1617

c) Az egyes tanfolyamok látogatottsága.

A következőkben adjuk az 1880/81. iskolaévre intézetenkint a tanfolyamok látogatottságát, minden egyes az 1880/81. iskolaévben fenállott intézetről; az egész négy évi időközre nézve pedig közöljük valamennyi intézet tanulóinak számát az iskolaévek végével.

Az intézetek egyes évfolyamainak látogatottsága tekintettel az 1880/81. iskolai évben beirt tanulók számára.

Intézet	T a n f o l y a m								Összesen
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	
Kegyesrendiek fő- gymnásiuma	142	109	72	64	70	67	59	44	627
Kir. kath. egyetemi főgymnásium	115	95	57	54	50	33	38	26	468
V. ker. kir. kath. fő- gymnásium	78	62	96	78	55	49	53	45	516

Ágostai főgymnázium	82	83	61	64	69	49	52	42	502
Helvét „	74	72	55	51	59	41	51	31	434
M. kir. tanárképző int. gyakorló főgymn.	33	—	37	—	38	—	24	—	132
Ország. köznevelési egyesület főgymn.	23	12	3	4	8	3	8	10	71
Összesen	547	433	381	315	349	242	285	198	2750

b) Reáliskolák.

II. ker. állami főreálisk. 55	83	44	36	22	28	39	31	338
VI. „ „ „ 124	77	74	67	46	40	64	50	542
IV. ker. községi fő- reáliskola	124	126	73	57	34	33	37	506
VIII. ker. községi főreáliskola	124	92	91	55	25	19	26	452
Ország. köznevelési egyesület minta- főreáliskola	1	—	—	—	1	1	—	4
Összesen	428	378	282	215	128	121	166	1842

Az egyes tanfolyamok látogatottsága 1878/78—1880/81.

	T a n f o l y a m								Összesen.
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	
a) Gimnáziumok.									
1877/78.....	593	451	328	310	254	219	191	181	2527
1878/79.....	553	433	406	296	341	227	229	161	2646
1879/80.....	548	451	359	363	288	282	220	185	2696
1880/81.....	547	433	381	315	349	242	285	198	2750
b) Reáliskolák.									
1877/78.....	451	312	296	268	174	124	190	122	1937
1878/79.....	463	348	246	221	216	158	108	166	1926
1879/80.....	528	385	279	207	155	174	153	97	1978
1880/81.....	428	378	282	215	128	121	166	124	1842

Az egyes tanfolyamok látogatottságának több évi áttekintése tanulságos fölvilágosítást nyújt azon nézet jogosultsága fölött, mely szerint gimnáziumaink túltömöttségét azon körülményre vélték visszavezethetni, hogy a szülők kelleténél nagyobb mérvben hajlandók gyermekeiket a gymnáziumba és az abhoz fűződő tudományos pályákra adni, a mi ezek túltömöttségét és a szellemi proletárság szaporodását vonja maga után. Ezen szemrehányás azonban nem látszik igazoltnak, legalább oly értelemben nem, mintha a gymnáziumokba való tódulás az utolsó tíz év alatt valami föltűnően nagyobbodott volna. Eléggé bizonyítja ezt azon már előbb említett egyszerű tény, hogy az utolsó hét év alatt a gymnáziumi tanulók száma 26 százalékkal növekedett, míg maga a lakosság ugyanazon idő alatt 31 százalékkal szaporodott. A mi pedig különösen az egyes évfolyamok túltömöttségét illeti, figyelembe veendő azon körülmény, hogy — 384,996 főre menő lakosság mellett (1882-ben) — az első évfolyamba belépők száma alig nagyobb, mint hét évvel ezelőtt volt, midőn városunk összesen még csak 293,479 lakost számlált. 1876-ban ugyanis a gymnáziumok első évfolyamába összesen 577 tanulót irtak be, 10,000 lakosra tehát átlag 20-at, ellenben 1882-ben 606 tanulót, tehát 10,000 lakosból már csak 16-ot.

Az évfolyamok túltömöttsége sokkal érezhetőbb a felsőbb évfolyamokban, mint az alsókban, bizonyítékául annak, hogy a vidékről ide küldött tanulók nagyobb száma okozza a gymnásiumok túlnépesedését.

Ez állításunk igazolására szolgáljon a gymnásiumok 1876/77. évi látogatottságának egybevetése az 1882/83. iskolaévben beirt tanulók számával:

	1876/77.	1882/83.	Többlet
I. tanfolyam.....	577	606	29
II. »	372	490	118
III. »	322	422	100
IV. »	248	335	87
Alsó gymnásium összesen:	1519	1853	334
V. tanfolyam.....	238	311	73
VI. »	171	256	85
VII. »	213	284	71
VIII. »	160	184	24
Felső gymnásium összesen:	782	1035	253

A gymnásium alsó osztályainak tanulói tehát csak 22 százalékkal szaporodtak, a felső osztályokéi ellenben 32 százalékkal.

d) *A tanulók hitfelekezete.*

A következő tábla a hitfelekezeti viszonyok statisztikáját tárgyalja úgy absolut-, mint százalékszámokban, még pedig az egyes iskolaévek végén felmutatott tanulói létszámra vonatkoztatva. Kitetszik ebből, hogy a gymnásiumban a katolikusok és helvét hitvallásnak száma növekedő, az izraelitáké pedig fogyó félben van. A reáliskolákban ellenben az izraeliták száma van növekvőben, mi összefügg azon nehézségekkel, melyekbe ezek a gymnásiumba lépés dolgában ütköznek.

A tanulók hitfelekezete szerint 1877/78—1880/81.

a) *Gymnásiumok.*

	Kath.	Ágostai a b s z o l u t	Helvét s z á m o k	Izraelita s z á m o k	Egyéb	Összesen
1877/78.....	994	169	192	865	40	2,260
1878/79.....	1,030	188	205	886	30	2,339
1879/80.....	1,126	191	225	920	26	2,488
1880/81.....	1,163	209	226	844	29	2,471

s z á z a l é k b a n

1877/78.....	43·98	7·48	8·50	38·27	1·77	100·00
1878/79.....	44·04	8·04	8·76	37·88	1·28	100·00
1879/80.....	45·26	7·68	9·04	36·98	1·04	100·00
1880/81.....	47·06	8·46	9·15	34·16	1·17	100·00

b) *Reáliskolák.*

	Kath.	Ágostai a b s z o l u t	Helvét s z á m o k	Izraelita s z á m o k	Egyéb	Összesen
1877/78.....	891	86	71	642	9	1,699
1878/79.....	879	78	61	710	12	1,740
1879/80.....	878	72	56	734	13	1,753
1880/81.....	773	72	40	720	12	1,617

s z á z a l é k b a n

1877/78.....	52·44	5·06	4·18	37·79	0·53	100·00
1878/79.....	50·52	4·48	3·51	40·80	0·69	100·00
1879/80.....	50·03	4·11	3·19	41·87	0·74	100·00
1880/81.....	47·81	4·45	2·47	44·53	0·74	100·00

e) *Érettségi vizsgák.*

Mint a következő egybeállítás mutatja a gymnásiumokban az érettségi vizsgára jelentkezők közül évenként 6⁰/₀-ot utasítottak vissza, míg a reáliskolákban az érettségi vizsga dolgában nagyobb szigorúságot alkalmaznak, a mennyiben ott a jelentkezőknek mintegy ötödrészt vetették vissza. A mennyire már az érettségi vizsgáknál a választott életpálya kitudható, mondhatjuk, hogy az éretteknak nyilvánítottak közül 42⁰/₀ a jogi, 20⁰/₀ az orvosi és 7⁰/₀ a bölcséleti pályára lép, míg a reáliskolák abiturientseinek két ötödrésze a mérnöki és építészeti tanulmányokat választja. Hivatalos pályákra közvetlenül a középiskolák elvégzése után sokkal többen mennek a reáliskolákból mint gymnásiumokból (12⁰/₀ 2⁰/₀-kal szemben), mi mellett természetesen tekintetbe veendő, hogy a gymnásiumi tanulók nagy száma csak a jogi folyam elvégzése után lép hivatalba. Mezőgazdaságra is többen mennek a reáliskolákból mint a gymnásiumokból.

Az érettségi vizsgák eredményei 1877/78—1880/81.

Éveszet	Vizsgálatot tett				A középiskolát végzettek közül a									
	kötöny	elég-séges	elég-telen	hit-tudomány	jog-és állam-tudomány	gyógy-tudomány	bölcséleti	mér-nöki	erdész-és bányászati	hiva-talnoki	gazda-sági	tanári	egyéb	
														pályát választották
A. Gymnásiumok.														
1877 78	156	35	108	13	2	67	24	10	3	—	6	4	3	27
1878 79	150	23	117	10	3	61	29	9	2	—	2	12	6	18
1879 80	164	29	126	9	2	72	27	16	2	1	2	8	5	24
1880 81	166	19	138	9	2	69	46	12	2	6	—	6	3	13
Összesen .	636	106	489	41	9	269	126	47	9	7	10	30	17	82
B. Reáliskolák.														
1877 78	80	1	64	15	—	—	—	—	1) 34	2	9	9	1	9
1878 79	129	10	94	25	—	—	1	2	2) 53	6	21	9	6	8
1879 80	75	3	53	19	—	—	1	1	3) 22	1	12	7	3	10
1880 81	98	13	70	15	—	1	1	4	4) 38	2	5	9	—	20
Összesen .	382	27	281	74	—	1	3	5) 7	147	11	47	34	10	47

1) Még pedig: 18 építészeti és mérnöki, 16 gépészmérnöki pályára.

2) » » 25 » » » 28 » »

3) » » 5 » » » 17 » »

4) » » 16 » » » 22 » »

5) Ezen kívül 8 vegyészi tanulmányokra ment.

Kimutatás a Budapest fővárosi népoktatási állapotok fejlődéséről 1868—1881.

Uebersicht der Entwicklung des Volksschulwesens in der Hauptstadt Budapest von 1868—1881.

B é k e y I m r e tanfelügyelő ur jelentéséből átvéve. — Uebernommen aus dem Berichte des Herrn Schulinspektors Emerich v. B é k e y.

Év Jahr	Az iskolák jellege Bedeutung der Schule										Az iskolába járók száma, nyelve és vallásra nézve Anzahl, Nationalität und Confession der Schüler										Tankezelőek száma Anzahl der Schulpflichtigen	Tanítók száma Anzahl der Lehrer	Tanteremek száma Anzahl der Lehrstühle	Összes költség Gesamt-auslagen ¹⁾																								
	középr. Gemühd.		allami Staats-		felkészít. Confessionelle		látás Geschlechtliche		magán Privat		elemi Normal		polgári Bürger		magyar Ungarn		német Deutsche		román Rumän						tót Mooakén		szerb Serben		horvát Croaten		egyéb andere		rom. kath. Röm. kath.		gör.-kath. Griech.-Kath.		gör.-kelet Griech.-Orient.		bejövét. Reformirt.		ágyostai Luther.		unitarius Unitarier		izraelita Israeliten		összesen Zusammen	
	60	20	1	7	2	30	60	—	12,676	6,094	19,235	57	48	28	14,789	—	39	384	749	—					3,246	19,207	24,351	157	111	?	?	1868/69 ²⁾																
101	30	2	18	2	48	100	1	14,279	6,886	21,315	63	42	29	16,658	—	40	132	843	—	3,662	21,635	26,310	218	181	?	?	1869/70 ³⁾																					
123	46	3	17	3	55	121	3	14,371	7,301	22,332	67	45	31	17,091	—	42	470	870	—	3,756	22,229	43,000	337	327	?	?	1870/71																					
115	46	3	17	3	46	112	3	17,118	9,572	23,284	178	—	38	18,092	83	125	1,107	1,269	—	6,537	27,213	43,000	372	346	?	?	1871/72																					
140	56	3	20	3	58	130	10	21,220	10,477	57,528	200	60	48	21,486	174	132	1,435	1,552	—	7,812	32,590	41,532	615	487	?	?	1872/73																					
130	58	3	20	3	46	120	10	20,483	8,570	26,367	73	76	—	19,445	36	152	1,229	1,242	2	7,532	29,638	41,532	483	551	?	?	1873/74																					
143	72	3	20	4	44	133	10	20,916	10,085	4,425	72	69	97	21,230	74	86	1,159	1,251	3	7,871	31,673	41,937	454	559	?	?	1874/75																					
149	77	4	20	6	48	138	11	22,008	9,679	8,348	52	61	57	21,309	37	99	1,145	1,317	5	8,301	35,134	41,937	496	576	?	?	1875/76																					
143	77	4	20	6	36	132	11	26,270	9,721	10,393	91	59	73	24,082	38	123	1,527	1,522	7	9,318	36,617	41,937	532	555	?	?	1876/77																					
137	79	4	21	9	24	125	12	26,687	9,076	8,332	66	38	58	23,111	84	85	1,893	1,522	7	9,601	36,313	43,000	545	570	?	?	1877/78																					
139	81	4	21	9	25	127	12	27,405	7,811	8,379	67	17	78	23,043	63	114	1,023	1,068	9	10,445	35,765	41,937	628	571	?	?	1878/79																					
141	81	5	23	9	25	128	13	28,401	8,342	31,517	82	59	48	23,640	52	153	1,684	1,589	13	10,319	37,480	41,937	658	592	?	?	1879/80																					
147	87	6	22	9	23	133	14	30,414	7,456	17,411	72	40	103	24,102	50	125	1,573	1,688	9	10,966	38,513	52,050	731	630	?	?	1880/81																					

¹⁾ Felbecsült házberoríték nélkül. — Ohne Einrechnung der Activen Mindertheile.

²⁾ 1868/69 és 1869/70-re a vallás és nyelv szerinti felosztás — adatok hiányában — arány szerint eszközöltetett. — Vertheilung nach Confessionen und Nationalitäten auf Grund approxi-maletter Schätzung.

II. számú tábla.

Tabelle Nr. II.

Budapest főv. rendes tanügyi kiadásai az 1874—1881. évek alatt.

Ordentliche Schulausgaben der Hauptstadt Budapest in den Jahren 1874—1881.

A fővárosi számvevőség adatai alapján. — *Auf Grund der Mittheilungen der städt. Buchhaltung.*

Év Jahr	Tényleges kiadások <i>Wirkliche Ausgaben</i>					Felbecsült házbérérték <i>Fictive Miethwerthe</i>			Összes kiadás <i>Totalausgabe</i>
	reáltanodai <i>Realschulen</i>	polg. iskolai <i>Bürgerschulen</i>	elemi népiskolai <i>Volksschulen</i>	iparrajzisk. <i>Zeichenschulen</i>	Összesen <i>Zusammen</i>	reáltanodák <i>Realschulen</i>	nép-, polgári és iparrajziskolák <i>Polk-, Bürger- u. Zeichenschul.</i>	Összesen <i>zusammen</i>	
f o r i n t — G u l d e n									
1874	82,691	72,185	330,029	—	484,905 ¹⁾	48,000	116,000	164,000	648,905
1875	82,646	82,572	393,668	—	558,886	48,000	116,000	164,000	722,886
1876	93,978	111,411	417,950	—	623,339	48,000	116,000	164,000	787,339
1877	88,230	123,133	446,762	—	658,125	38,300	106,800	145,100	803,225
1878	90,449	132,951	449,796	—	673,196	38,300	121,300	159,600	832,796
1879	90,923	134,088	473,014	—	698,025	38,300	123,300	161,600	859,625
1880	88,967	145,966	495,664	28,648	759,245	38,300	122,200	160,500	919,745
1881	87,608	157,654	512,665	28,644	786,571	38,300	134,700	173,000	959,571
Össz. Zus.	705,492	959,960	3,519,548	57,292	5,242,292	335,500	956,300	1,291,800	6,534,092

¹⁾ 1874-ben a felbecsült házbérérték nem lévén megállapítva, az 1875-diki értéket fogadtuk el. — *Mangels positiver Angaben wurde die Quote des darauffolgenden Jahres eingestellt.*

III. számú tábla.

Tabelle Nr. III.

Budapest főváros tanügyi bevételei az 1874—1881. évek alatt.

Schul-Einnahmen der Haupts. Budapest in den J. 1874—1881.

A fővárosi számvevőség adatai alapján. — *Auf Grund der Mittheilungen der hauptstädt. Buchhaltung.*

Év — Jahr	Reáltanodai tandíjak <i>Realschulen</i>	Polgári iskolai tandíjak <i>Bürgerschulen</i>	Elemi népiskolai tandíjak <i>Volksschulen</i>	Államsegély a rendes nép- oktatási kiadásokhoz Staatssubv. zu Gunsten der Volksschulen	Összesen <i>Zusammen</i>
	f o r i n t — G u l d e n				
1874	17,029	5,732	34,302	46,800	103,863
1875	24,398	8,060	36,513	46,800	115,771
1876	25,039	10,242	41,340	70,000	146,621
1877	23,148	12,390	45,250	—	80,788
1878	21,818	13,454	46,104	20,000	101,376
1879	21,336	15,586	46,106	25,000	108,028
1880	21,288	16,248	47,413	31,000	115,949
1881	20,670	18,895	50,284	31,000	120,849
Összesen — Zusammen	174,726	100,607	347,312	270,600	893,245

IV. számú tábla.

Tabelle Nr. IV.

Kimutatás Pest, illetve Budapest fővárosa által 1868—1880-ig létesített
uj népiskolai épületekről és azok költségeiről.

Ausweis der durch die Hauptstadt Budapest vom Jahre 1868 bis 1880 erbauten
Volksschulgebäude und deren Herstellungskosten.

Folyó sz. Lauf.-Nr.	Kerület, Bezírlé	Az iskola czime <i>Bezeichnung der Schule</i>	Az épület létesítte- tett <i>Jahr</i>	Építési és első föl- szerelési költségek <i>Bau und Ein- richtung</i>	A telek és a rajta levő épü- let beszer- zési ára <i>Kauf- schilling</i>	Az át- engedett fővárosi telek becsért. <i>Werth des überlassenen städtischen Territoriums</i>	Összesen <i>Totale</i>
1	VI.	Próféta- és érsek utczai	1868/9	91,457	—	48,060	139,517
2	VIII.	Stáció-utcza	1868/9	84,438	—	46,436	130,875
3	VIII.	Ósz-utcza	1868/9	34,693	—	15,743	50,436
4	X.	Kőbánya, kápolna-uti (ó-hegyi)	1868	2,457	7,191	—	9,651
5	V.	Lipót-templom-téri ¹⁾	1869/70	135,156	—	75,300	210,456
6	IV.	Gr. Károlyi-utcza	1869/70	152,031	—	76,000	228,031
7	VII.	Hermína-mező	1869/70	16,294	—	14,400	30,694
8	VII.	Kazinczy-utcza	1872/3	119,700	24,699	—	144,399
9	IX.	Mester-utcza	1872/3	143,563	—	16,131	159,694
10	IX.	Nyúl-utcza	1872/3	136,457	—	31,600	168,057
11	VIII.	Madách-utcza	1872/3	107,637	—	7,398	115,035
12	VI.	Sziv-utcza	1873/4	143,863	37,617	—	181,480
13	VII.	Wesselényi- és hársfa-utcza	1873/4	113,346	—	13,936	127,282
14	VI.	Nagymező-utcza ¹⁾	1873/4	228,734	—	36,777	265,511
15	X.	Bánya-utcza és bányatéri (ligeti)	1873/4 és 1878	48,129	—	3,600	51,729
16	II.	Medve-utcza	1874/5	157,889	—	19,616	177,505
17	III.	Bécsi-uti és Lajos-utcza (ujlaki)	1875/6	80,538	14,464	—	95,002
18	I.	Szarvas-téri	1875	2,492	35,000	—	37,492
19	III.	Kiskorona- és pacsirta- mező- utcza	1875/6	51,451	—	4,263	55,714
20	VI.	Lovag-utcza	1876/7	102,196	20,353	—	122,549
21	VII.	Kazinczy-utcza	1876/7	47,727	14,000	—	61,727
22	I.	Istenhegyi	1877	5,615	—	170	5,785
23	VII.	Rákos-falvi	1877	7,946	900	—	8,846
24	IX.	Soroksári- és Kinizsy-utcza	—	—	43,837	—	43,837
25	I.	Tábáni plébánia épülete	1878	34,120	—	—	34,120
26	I.	Nyéki dűlőben	1879	311	4,800	—	5,111
27	VII.	Dohány-utcza	1880	—	13,816	—	13,816
28	III.	Kórház-utcza	1880	—	3,500	—	3,500
29	X.	Gyömrői úti	1881	5 332	613	—	5,945
30	I.	Iskola-téri	1881	—	30,000	—	30,000
31	—	Tervek készítéseért, műszaki dj- nokok díjazására és Meissner- féle kályhák beszerzésére	—	13,194	—	—	13,194
Összesen				2 066,767	250,793	409,430	2 726,990

(A f. v. számvevőség kimutatása alapján. — Nach Mittheilung der hauptst. Buchhaltung).

¹⁾ Egy része paplakás. — Dient auch als Pfarrgebäude.

Táblák. — Tabellen.

Elemi népiskola. — Untere Volksschule	1—10.....	46— 83
Ismétlő iskola. — Wiederholungsschule	11—16.....	89—104
Polgári iskola. — Bürgerschule	17—19.....	106—111

Szarvastéri leányiskola	37	51	7	44	Ia	54	8	46	Ia	45	5	40	Ia	54	5	49
		50	10	40	I	56	11	45	I	48	6	42	I	57	13	44
Összesen leány — Zus. Műden		43	5	38	I	51	6	45	I	58	9	49	I	53	5	48
Hármagy-utczai vegyes iskola (1879/80-ban hosszú-utczai, azelőtt: Gellérthegy-utczai)	39	31	3	28	II	36	5	31	II	36	3	33	II	32	1	31
		19	2	17	III	20	4	16	III	22	2	20	III	38	7	31
leány — M.		44	5	39	IV	48	11	37	IV	45	10	35	IV	33	3	30
leány — M.		16	4	12	V	26	4	22	V	28	2	26	V	30	5	25
Összesen fiu — Zus. Kn.		125	18	107	VI	140	27	113	VI	129	19	110	VI	122	17	105
Összesen leány — Zus. M.		78	11	67		97	14	83		108	13	95		121	17	104
Együtt — Zusammen	40	203	29	174	I	237	41	196	II	237	32	205	I	243	34	209
fiu — Kn.		13	5	8	II	19	4	15	II	19	2	17	II	19	1	18
Fehérvári-úti vegyes iskola leány — M. (1880/81 előtt: pr. montor-úti) fiu — Kn.		21	3	18		20	5	15		17	3	14		23	1	22
leány — M.		15	3	10		10	1	9		15	4	11		16	1	16
Összesen fiu — Zus. Kn.		18	5	23		11	5	11		9	3	6		12	2	10
Összesen leány — Zus. M.		28	6	28		29	5	24		34	6	28		35	1	34
Együtt — Zusammen	41	62	11	51	I	31	5	26	II	26	6	20	I	35	3	32
Pálya-utczai fiu iskola (1878/9 előtt: gyár-utczai)		58	7	51		60	10	50		60	12	48	I	70	4	66
Összesen fiu — Zus. Knaben		42	4	38	I	41	6	35	II	59	7	52	I	82	19	63
Pálya-utczai leányiskola (1878/9 előtt: gyár-utczai)		43	5	38	II	34	6	28	III	48	5	43	II	52	9	43
Összesen leány — Zus. Műden		39	6	33	III	37	7	30	IV	36	4	32	III	43	10	33
Összesen leány — Zus. Műden		182	22	160	IV	174	29	145	IV	33	6	27	IV	38	6	32
Széchenyi-hegyi fiu iskola	42	57	1	57	I	43	7	36	I	176	22	151	I	215	44	171
Összesen leány — Zus. Műden		14	2	13	II	32	3	29	II	41	5	36	I	48	19	29
Összesen fiu — Zus. Knaben		20	2	18	III	17	1	17	III	36	4	32	II	30	1	29
Összesen leány — Zus. Knaben		17	3	105	IV	15	1	14	IV	34	6	28	III	34	10	24
Széchenyi-hegyi leány iskola	43a	108	3	105		107	11	96		21	6	15	IV	14	2	12
Összesen leány — Zus. Műden		15	3	12		107	11	96		132	21	111		126	32	94
Összesen fiu — Zus. Knaben		8	2	6		12	6	6		36	4	32		48	19	29
Összesen leány — Zus. Knaben		11	3	8		17	3	17		36	4	32		30	1	29
Összesen leány — Zus. Műden		34	8	26		18	3	14		34	6	28		34	10	24
Összesen leány — Zus. Műden		15	4	11		15	1	14		21	6	15		14	2	12
Összesen leány — Zus. Műden	43b	7	3	9		9	3	4		9	3	4		9	3	4
		13	7	24		107	11	96		107	11	96		107	11	96

I. számú tábla. (Folytatás.)

Tabelle Nr. I. (Fortsetzung.)

Az iskolának megnevezése Benennung der Schule	1877/8		1878/9		1879/80		1880/1	
	osztály megjelölése	az év folyamán beírt tanulók száma	Bezeichnung der Classe	az év folyamán beírt tanulók száma	Bezeichnung der Classe	az év folyamán beírt tanulók száma	Bezeichnung der Classe	az év folyamán beírt tanulók száma
Széchenyihegyi vegyes iskola		9	I	28	I	29	I	21
	fiú — Kn.	1		7		3		3
	leány — M.	3		4		5		2
	fiú — Kn.	2	II	7	II	15	II	17
	leány — M.	1		3		4		14
	fiú — Kn.	1	III	3	III	11	III	11
	leány — M.	1		5		3		2
	fiú — Kn.	1	IV	9	IV	6	IV	10
	leány — M.	8		2		2		4
	Összesen fiú — Zus. Kn.	9		21		2		4
Összesen leány — Zus. M.	3		17		3		2	
Együtt — Zusammen		12		38		5		6
Lipótfelzei vegyes iskola		9	I	47	I	52	I	44
	fiú — Kn.	1		15		8		8
	leány — M.	3		4		4		44
	fiú — Kn.	1	II	7	II	41	II	49
	leány — M.	2		1		7		35
	fiú — Kn.	1	III	5	III	2	III	3
	leány — M.	8		6		2		2
	fiú — Kn.	4	IV	4	IV	4	IV	3
	leány — M.	19		19		16		21
	Összesen fiú — Zus. Kn.	24		25		3		17
Összesen leány — Zus. M.	43		44		6		38	
Együtt — Zusammen		67		69		9		55
Alsóvizivárosi fő-utcai fiúiskola		87	I	39	I	39	I	48
	fiú — Kn.	4		4		3		8
	leány — M.	4	II	30	II	36	II	43
	fiú — Kn.	6		49		46		5
	leány — M.	3	III	30	III	40	III	38
	fiú — Kn.	3		27		4		2
	leány — M.	16	IV	50	IV	40	IV	50
	fiú — Kn.	159		168		161		179
	leány — M.	143		166		152		159
	Összesen fiú — Zus. Kn.	43		43		43		43
Összesen leány — Zus. M.	44		44		44		44	
Együtt — Zusammen		87		87		87		87

Alsó vizivárosi fő-utczai leányiskola	I	41	5	36	I	43	5	38	I	40	5	35	I	50	12	38
	II	40	5	35	II	36	6	30	II	34	8	26	II	39	7	32
Összesen leány — <i>Zus. Mädchen</i>	III	34	6	28	III	37	2	35	III	40	5	35	III	35	3	32
	IV	27	6	27	IV	36	4	32	IV	34	4	34	IV	39	3	36
		142	16	126		152	17	135		148	18	130		163	25	138
Medve-utczai fiúiskola	Ia	47	7	40	Ia	44	5	39	Ia	55	5	50	Ia	58	4	54
	Ib	45	6	39	Ib	40	6	34	Ib	56	5	51	Ib	58	3	55
Összesen fiú — <i>Zus. Knaben</i>	IIa	44	4	44	II	70	4	66	II	75	6	69	IIa	51	7	44
	IIb	43	4	39	IIIa	41	4	37	IIIa	37	4	33	IIb	48	18	30
	III	78	10	68	IIIb	53	7	46	IIIb	44	5	39	III	71	4	67
	IV	73	6	67	IV	70	7	63	IVa	45	5	40	IVa	41	4	37
		330	33	297		318	33	285	IVb	40	2	38	IVb	33	2	31
										352	32	320		360	42	318
Medve-utczai leányiskola	Ia	59	10	49	Ia	44	8	41	Ia	43	9	34	Ia	66	11	55
	Ib	58	7	58	Ib	43	9	34	Ib	44	8	36	Ib	66	12	54
Összesen leány — <i>Zus. Mädchen</i>	II	74	3	67	IIa	51	6	45	IIa	50	12	38	IIa	50	4	46
	IIIa	46	3	43	IIb	51	6	45	IIb	52	8	44	IIb	41	5	36
	IIIb	47	10	37	III	63	10	53	III	87	21	66	III	75	10	65
	IV	71	9	62	IV	69	6	63	IV	66	4	62	IV	51	2	49
	V	25	1	24	V	30	4	26	V	26	2	24	V	38	8	30
	VI	7	1	6	VI	10	1	10	VI	10	1	9	VI	16	2	14
		387	41	346		361	47	314		378	65	313		403	54	349
Bécsi kapu-utczai fiúiskola (1877/8 előtt: vegyes iskola)	I	45	2	43	I	35	2	35	I	26	10	16	I	37	7	30
	II	29	2	29	II	29	2	29	II	34	6	28	II	23	2	21
Összesen fiú — <i>Z s. Knaben</i>	III	23	2	23	III	25	2	23	III	31	2	29	III	31	8	26
					IV	17	1	16	IV	18	1	17	IV	25	4	21
		97	2	95		106	3	103		109	19	90		119	21	98
Bécsi kapu-utczai leányiskola (1877/8 előtt: vegyes iskola)	I	53	8	45	I	33	9	24	I	40	6	34	I	39	9	30
	II	41	4	37	II	37	3	34	II	27	7	20	II	26	4	22
Összesen leány — <i>Zus. Mädchen</i>	III	25	1	24	III	40	4	36	III	35	5	30	III	35	7	28
					IV	12	1	12	IV	26	4	22	IV	20	2	18
		119	13	106		122	16	106		128	22	106		120	22	98
Török-utczai fiúiskola (1878/9 előtt ország-uti vegyes)	I	70	6	64	I	70	12	58	I	62	8	54	I	66	9	37
	II	51	3	48	II	66	5	61	II	54	7	47	II	54	4	50
Összesen fiú — <i>Zus. Kn.</i>	III	56	12	44	III	47	3	44	III	61	9	52	III	49	3	46
	IV	32	5	27	IV	35	1	34	IV	46	4	42	IV	47	3	44
	V	22	1	21	V	14	3	11	V	11	2	9	V	22	1	21
		231	27	204		247	26	221		238	31	207		241	20	221

I. számú tábla. (Folytatás.)

	1877/8						1878/9						1879/80						1880/1								
	osztály megjelölése	az év folyamán beirt tanulók száma	Kingeschriebenen	Kimaradtak száma	az év végén tényleg járt	Schule Besuchenden	osztály megjelölése	az év folyamán beirt tanulók száma	Kingeschriebenen	Kimaradtak száma	az év végén tényleg járt	Schule Besuchenden	osztály megjelölése	az év folyamán beirt tanulók száma	Kingeschriebenen	Kimaradtak száma	az év végén tényleg járt	Schule Besuchenden	osztály megjelölése	az év folyamán beirt tanulók száma	Kingeschriebenen	Kimaradtak száma	az év végén tényleg járt	Schule Besuchenden			
<p>Az iskola megnevezése <i>Benennung der Schule</i></p> <p>Török-utcai leány iskola (1880/81 előtt csak leány-iskola, 1878/9 előtt ország- úti.) leány — <i>M.</i> leány — <i>M.</i> Összesen fiú — <i>Zus. Kn.</i> Összesen leány — <i>Zus. M.</i> Együtt — <i>Zusammen</i></p>	I	78	13	65	69	I	83	10	73	I	83	10	73	I	62	7	55	I	62	7	55	I	62	7	55		
	II	42	6	38	50	II	55	5	50	II	62	10	52	II	60	2	58	II	60	2	58	II	60	2	58		
	III	48	10	38	35	III	40	5	35	III	45	7	38	III	51	2	49	III	51	2	49	III	51	2	49		
	IV	29	5	24	33	IV	37	4	33	IV	40	5	35	IV	37	6	31	IV	37	6	31	IV	37	6	31		
<p>Ujlaki templom-téri fiúiskola</p> <p>Összesen fiú — <i>Zus. Knaben</i></p>	Ia	45	3	42	36	Ia	44	8	36	Ia	37	3	34	Ia	45	4	41	Ia	45	4	41	Ia	45	4	41		
	Ib	53	6	47	36	Ib	45	9	36	Ib	64	13	51	Ib	69	13	56	Ib	69	13	56	Ib	69	13	56		
<p>Ujlaki templom-téri leányiskola</p> <p>Összesen leány — <i>Zus. M.</i></p>	II	69	17	52	85	II	91	6	85	II	69	8	61	II	75	10	65	II	75	10	65	II	75	10	65		
	III	38	10	28	37	III	38	1	37	III	70	12	58	III	53	11	38	III	53	11	38	III	53	11	38		
<p>Összesen fiú — <i>Zus. Knaben</i></p>	IV	44	6	38	23	IV	27	4	23	IV	32	3	29	IV	47	6	41	IV	47	6	41	IV	47	6	41		
	V	13	2	11	11	V	12	1	11	V	8	8	8	V	12	2	10	V	12	2	10	V	12	2	10		
		262	44	218	228		257	29	228		280	39	241		301	46	255		301	46	255		301	46	255		
		66	6	60	50		55	5	50		57	2	35		45	9	36		45	9	36		45	9	36		
		66	12	54	49		66	7	49		37	7	30		49	3	46		49	3	46		49	3	46		
		73	12	61	71		87	16	71		90	13	77		61	6	55		61	6	55		61	6	55		
		50	7	43	38		51	13	38		57	11	46		72	13	59		72	13	59		72	13	59		
		19	3	16	24		30	6	24		29	3	26		37	9	28		37	9	28		37	9	28		
		3		3	6		6		6		5		5		11		11		11		11		11		11		
		277	40	237	238		285	47	238		280	36	219		275	40	235		275	40	235		275	40	235		
<p>Összesen leány — <i>Zus. M.</i></p>	Ia	61	11	50	50	Ia	57	7	50	Ia	72	6	66	Ia	60	2	58	Ia	60	2	58	Ia	60	2	58		
	Ib	52	13	39	49	Ib	57	8	49	Ib	75	7	68	Ib	60	4	56	Ib	60	4	56	Ib	60	4	56		
<p>Ó-budai kórház- utcai fiúiskola, 1878/79 előtt nyár-utcai.)</p>	Ic	62	6	56	39	Ic	49	10	39	Ic	68	11	57	Ic	62	11	49	Ic	62	11	49	Ic	62	11	49		
	IIa	66	9	57	56	IIa	66	10	56	IIa	54	10	44	IIa	72	11	61	IIa	72	11	61	IIa	72	11	61		
	IIb	75	8	67	40	IIb	53	13	40	IIb	76	19	57	IIb	64	4	60	IIb	64	4	60	IIb	64	4	60		

Lipót-téri leányiskola

5	Ia	87	15	72	Ia	89	11	78	Ia	87	17	70	Ia	84	16	68
	Ib	94	16	78	Ib	94	14	80	Ib	90	14	76	Ib	88	11	77
	IIa	87	15	72	IIa	86	10	76	IIa	88	7	81	IIa	79	6	73
	IIb	87	11	76	IIb	87	5	82	IIb	92	11	81	IIb	82	10	72
	IIIa	78	7	71	IIIa	88	10	78	IIIa	74	4	70	IIIa	76	6	69
	IIIb	76	8	68	IIIb	75	12	63	IIIb	89	3	86	IIIb	84	11	73
	IVa	82	12	70	IVa	86	7	79	IVa	89	10	79	IVa	93	10	83
	IVb	86	17	69	IVb	87	18	69	IVb	97	20	77	IVb	93	9	84
			677	101	576		692	87	605		706	86	620		79	599

Összesen leány — *Zus. Mädchen*

Akadémia-utczai fiúiskola (1878/9 előtt:
hold-utczai)

62	I	60	14	46	I	57	6	51	I	63	13	50	I	93	15	78
	II	54	5	49	II	46	5	41	II	44	6	38	II	51	4	47
	III	37	6	31	III	44	7	37	III	45	3	42	III	38	4	34
		151	25	126		147	18	129		152	22	190		182	23	159

Összesen fiú — *Zus. Knaben*

Akadémia-utczai leányiskola (1878/9 előtt:
hold-utczai).

63	I	82	15	67	I	62	21	41	I	71	19	52	I	70	12	58
	II	59	8	51	II	67	11	56	II	55	5	50	II	65	11	54
	III	37	4	33	III	43	6	37	III	42	5	37	III	42	3	39
		178	27	151		172	38	134		168	29	139		177	26	151

Összesen leány — *Zus. Mädchen*

Külső váczai-uti fiúiskola

6a	I	76	13	63	I	81	8	73	I	81	14	67	I	77	13	64
	II	46	7	39	II	52	5	47	II	66	12	54	II	60	14	46
	III	26	7	19	III	41	5	36	III	47	7	40	III	30	5	25
	IV	17	3	14	IV	15	4	11	IV	20	1	19	IV	33	7	26
		165	30	135		189	22	167		214	34	180		200	39	161

Összesen fiú — *Zus. Knaben*

Külső váczai-uti leányiskola

6b	I	70	21	49	I	81	13	68	I	80	14	66	I	69	10	59
	II	47	9	38	II	44	3	41	II	44	8	36	II	61	9	52
	III	25	2	23	III	31	5	26	III	34	12	22	III	28	5	23
		142	32	110		156	21	135		158	34	124		170	26	144

Összesen leány — *Zus. Mädchen*

Tabelle Nr. I. (Fortsetzung.)

	1877/8						1878/9						1879/80						1880/1							
	osztály megjelölése	az év folyamán beírt tanulók száma	Kingeschriebenen	az év végén lényeg járt kímardatok száma	Zahl der Ausgetriebenen	Schule Beenden	osztály megjelölése	az év folyamán beírt tanulók száma	Kingeschriebenen	az év végén lényeg járt kímardatok száma	Zahl der Ausgetriebenen	Schule Beenden	osztály megjelölése	az év folyamán beírt tanulók száma	Kingeschriebenen	az év végén lényeg járt kímardatok száma	Zahl der Ausgetriebenen	Schule Beenden	osztály megjelölése	az év folyamán beírt tanulók száma	Kingeschriebenen	az év végén lényeg járt kímardatok száma	Zahl der Ausgetriebenen	Schule Beenden		
Az iskolák ezimval való megjelölése Kahl zur Beschreibung der Schule																										
		10																								
	Az iskola megnevezése Benennung der Schule		91	11	80	94	5	89	10	91	10	81	81	Ia	91	91	10	81	Ia	91	91	10	81	Ia	91	91
			Ia	11	80	Ia	5	89	Ia	Ia	10	81	81	Ia	Ia	Ia	10	81	Ia	Ia	Ia	10	81	Ia	Ia	Ia
			Ib	91	10	Ib	12	82	Ib	Ib	7	85	76	Ib	Ib	Ib	7	85	Ib	Ib	Ib	7	85	Ib	Ib	Ib
			IIa	66	12	54	86	5	81	IIa	IIa	1	85	81	IIa	IIa	1	85	IIa	IIa	IIa	1	85	IIa	IIa	IIa
			IIb	63	8	55	87	4	83	IIb	IIb	6	79	79	IIb	IIb	6	79	IIb	IIb	IIb	6	79	IIb	IIb	IIb
			IIc	63	5	58	86	5	81	IIc	IIc	5	78	78	IIc	IIc	5	78	IIc	IIc	IIc	5	78	IIc	IIc	IIc
		IIIa	93	5	85	87	10	77	IIIa	IIIa	6	81	81	IIIa	IIIa	6	81	IIIa	IIIa	IIIa	6	81	IIIa	IIIa	IIIa	
		IIIb	91	6	85	88	6	82	IIIb	IIIb	3	81	81	IIIb	IIIb	3	81	IIIb	IIIb	IIIb	3	81	IIIb	IIIb	IIIb	
	IVa	79	7	72	87	7	80	IVa	IVa	4	82	82	IVa	IVa	4	82	IVa	IVa	IVa	4	82	IVa	IVa	IVa		
	IVb	79	9	70	70	24	46	V	V	80	19	61	V	V	80	19	61	V	V	80	19	61	V	V		
		716	73	643	779	78	701			816	65	751			810	92	718			810	92	718			810	92
Összesen fiu — Zus. Knaben		95	24	71	84	9	75	Ia	Ia	84	14	70	Ia	Ia	80	9	71	Ia	Ia	80	9	71	Ia	Ia	80	
	Ia	95	24	71	84	9	75	Ia	Ia	84	14	70	Ia	Ia	80	9	71	Ia	Ia	80	9	71	Ia	Ia	80	
	Ib	90	14	76	83	1	82	Ib	Ib	84	12	72	Ib	Ib	81	12	69	Ib	Ib	81	12	69	Ib	Ib	81	
	IIa	77	8	69	82	6	76	IIa	IIa	79	12	67	IIa	IIa	70	11	59	IIa	IIa	70	11	59	IIa	IIa	70	
	IIb	80	8	72	86	6	80	IIb	IIb	78	6	72	IIb	IIb	73	10	63	IIb	IIb	73	10	63	IIb	IIb	73	
	IIIa	78	12	61	93	6	83	IIIa	IIIa	88	3	85	IIIa	IIIa	89	4	85	IIIa	IIIa	89	4	85	IIIa	IIIa	89	
	IIIb	76	11	65	93	6	77	IIIb	IIIb	89	11	78	IIIb	IIIb	81	7	74	IIIb	IIIb	81	7	74	IIIb	IIIb	81	
	IV	88	12	76	80	8	72	V	V	84	11	73	V	V	71	5	66	V	V	71	5	66	V	V		
		579	89	490	591	36	555			620	76	524			583	61	522			583	61	522			583	61
Összesen leány — Zus. Mädchen		88	9	79	91	14	77	Ia	Ia	85	18	67	Ia	Ia	90	16	74	Ia	Ia	90	16	74	Ia	Ia	90	
	Ia	88	9	79	91	14	77	Ia	Ia	85	18	67	Ia	Ia	90	16	74	Ia	Ia	90	16	74	Ia	Ia	90	
	Ib	88	20	68	88	10	78	Ib	Ib	86	14	72	Ib	Ib	86	12	74	Ib	Ib	86	12	74	Ib	Ib	86	
	II	84	11	73	80	9	71	IIa	IIa	75	10	65	IIa	IIa	66	10	56	IIa	IIa	66	10	56	IIa	IIa	66	
	III	85	8	77	82	6	76	IIIb	IIIb	77	9	68	IIIb	IIIb	66	9	57	IIIb	IIIb	66	9	57	IIIb	IIIb	66	
	IV	74	10	64	90	13	77	IIIa	IIIa	71	11	60	IIIa	IIIa	52	11	41	IIIa	IIIa	52	11	41	IIIa	IIIa	52	
					90	12	78	IV	IV	65	5	60	IV	IV	53	4	49	IV	IV	53	4	49	IV	IV	53	
					90	12	78			87	11	76			84	10	74			84	10	74			84	
		419	58	361	521	64	457			516	78	468			497	79	425			497	79	425			497	
Összesen fiu — Zus. Knaben		419	58	361	521	64	457			516	78	468			497	79	425			497	79	425			497	

I. számú tábla. (Folytatás.)

13	Lovag-utczai leányiskola (1877/8 előtti: hajós-utczai)	74 Ia 1b	26 18	48 61	Ib Ia	83 82	15 19	68 63	Ia Ib	88 86	16 17	72 69	Ia Ib	81 81	16 15	65 66
	Összesen leány — Zus. Mädchen	337	65	272	IV	420	55	365	IV	462	81	381	IV	461	68	393
14a	Sziv-utczai fiúiskola	88 Ia 1b	13 19	75 70	Ia Ib	85 81	16 15	69 66	Ia Ib	82 78	9 11	73 67	Ia Ib	78 62	9 15	69 47
	Összesen fiú — Zus. Knaben	550	104	446	IV	651	82	569	IV	688	100	588	IV	449	65	384
14b	Sziv-utczai leányiskola	87 Ia 1b	17 25	70 71	Ia Ib	92 87	13 11	81 76	Ia Ib	86 89	16 21	70 68	Ia Ib	67 61	8 17	59 44
	Összesen leány — Zus. Mädchen	438	103	335	IV	456	63	393	IV	458	96	362	IV	412	72	340
71	Bajnok-utczai fiúiskola	49 I	7	42	I	69	12	57	I	61	9	52	I	55	2	53
	Összesen fiú — Zus. Knaben	39	8	51	I	63	11	52	I	63	17	46	I	42	7	35
72	Bajnok-utczai leányiskola	24 II	4	20	II	41	4	37	II	66	18	48	II	53	5	48
	Összesen leány — Zus. Mädchen	13	2	11	II	22	4	18	II	44	4	40	II	40	7	33
16	Hermína-mezzei vegyes iskola 1877/8-ban II., III., IV. fiú- oszt. egy, és a II., III., IV. leány — M.	49 39	7 8	42 51	I I	69 63	12 11	57 52	I I	61 63	9 17	52 46	I I	55 42	2 7	53 35
	Összesen leány — Zus. Mädchen	24	4	20	II	41	4	37	II	66	18	48	II	53	5	48

I. számú tábla. (Folytatás.)

Tabelle Nr. 1. (Fortsetzung.)

Az iskola megnevezése <i>Benennung der Schule</i>	1877/8		1878/9		1879/80		1880/1	
	az év folyamán beírt tanulók száma <i>Zahl der während d. J. eingeschriebenen</i>	az év végén lényeg járt ki a tanulóknak száma <i>Zahl der am Ende des Jahres factisch die Schule Besuchenden</i>	az év folyamán beírt tanulók száma <i>Zahl der während d. J. eingeschriebenen</i>	az év végén lényeg járt ki a tanulóknak száma <i>Zahl der am Ende des Jahres factisch die Schule Besuchenden</i>	az év folyamán beírt tanulók száma <i>Zahl der während d. J. eingeschriebenen</i>	az év végén lényeg járt ki a tanulóknak száma <i>Zahl der am Ende des Jahres factisch die Schule Besuchenden</i>	az év folyamán beírt tanulók száma <i>Zahl der während d. J. eingeschriebenen</i>	az év végén lényeg járt ki a tanulóknak száma <i>Zahl der am Ende des Jahres factisch die Schule Besuchenden</i>
leány-oszt., egy tanteremben, fiú — <i>Kn.</i> , 1878/9-ben az I. és II. leány- osztály egy tanteremben	18 11 10 18	10 8 15 13	23 17 22 13	16 16 17 12	48 32 23 22	12 6 3 5	53 26 20 17	24 21 25 16
Összesen fiú — <i>Zus. Kn.</i> Összesen leány — <i>Zus. M.</i> Együtt — <i>Zusammen</i>	101 81 182	88 67 155	155 115 270	127 98 225	198 161 359	42 32 74	171 125 296	150 105 255
Kazinczy-utczaí fiúiskola	83 52 54 87 67	10 4 50 3 2	86 65 54 83 58 55 401	74 61 50 79 55 44 363	94 68 60 82 60 70 434	14 10 8 2 6 17 57	97 71 86 53 70 59 438	82 64 77 53 60 51 391
Összesen fiú — <i>Zus. Knaben</i>	343	23	401	363	434	57	438	391
Kazinczy-utczaí leányiskola	86 78 79 87	8 5 5 7	58 63 73 71 66 60 79 438	49 16 67 63 42 74 352	71 16 90 66 60 79 438	16 15 17 6 15 14 83	72 70 89 57 55 73 416	59 59 88 49 50 63 363
Összesen leány — <i>Zus. M.</i>	330	25	406	352	438	83	416	363
Diófa-utczaí fiúiskola	71	9	69	61	76	6	72	67
Diófa-utczaí leányiskola	74 48 36	12 3 4	56 56 42	47 50 40	70 56 58 36	13 14 10 3	68 57 55 51	56 51 47 47
Összesen leány — <i>Zus. M.</i>	158	19	154	137	220	40	231	201

20	Stáció-utczai fiúiskola	Ia	68	6	62	Ia	70	3	67	I	108	14	94	I	99	15	84
		Ib	87	17	70	Ib	93	18	75	IIa	84	12	72	IIa	83	10	73
21	Stáció-utczai leányiskola	Ic	63	5	58	IIa	89	10	79	IIb	80	6	74	IIb	87	5	82
		IIa	80	13	67	IIb	87	13	74	IIIa	75	10	65	IIIa	73	10	63
		IIb	74	6	68	IIIa	71	10	61	IIIb	71	10	61	IIIb	77	6	71
		IIIa	75	6	69	IIIb	73	8	65	IV	92	6	86	IV	97	12	85
		IIIb	80	12	68	IV	85	13	72	V	55	11	44	V	63	10	53
		IV	83	11	72	V	49	8	41	VI	13	2	11	VI	18	2	16
22a	Bezerédy-utczai fiúiskola		610	76	534		617	83	534		578	71	507		597	70	527
		Összesen fiú — Zus. Kn.															
69	Hunyady-utczai fiúiskola	Ia	82	10	72	Ia	91	12	79	I	108	8	100	I	101	13	88
		Ib	79	16	63	Ib	95	12	83	IIa	92	7	85	IIa	63	10	44
70	Hunyady-utczai leányiskola	Ic	77	11	66	IIa	92	7	85	IIb	86	14	68	IIb	61	4	57
		IIa	86	7	79	IIb	86	13	73	IIIa	76	9	67	IIIa	63	7	56
22b	Bezerédy-utczai leányiskola	IIb	81	17	64	IIIa	64	9	55	IIIb	70	11	59	IIIb	63	13	56
		IIIa	58	16	48	IIIb	66	2	64	IV	76	11	65	IV	93	16	82
		IIIb	60	9	51	IV	69	7	62	V	61	19	42	V	62	11	51
		IV	72	2	70	V	52	9	43	VI	23	2	21	VI	27	4	23
		V	57	6	51	VI	18	1	17								
		VI	13	2	11												
68a	Bérköcsis-utczai fiúiskola		665	90	575		633	72	561		588	81	507		538	78	460
		Összesen leány — Zus. M.															
22c	Bezerédy-utczai leányiskola	Ia	86	15	71	Ia	66	15	51	Ia	50	8	42	Ia	84	10	74
		Ib	92	14	78	Ib	64	9	55	Ib	47	7	40	Ib	48	6	42
68b	Bérköcsis-utczai leányiskola	II	80	10	70	II	86	11	75	II	72	7	65	II	69	10	59
		III	71	7	64	III	73	5	68	III	66	12	54	III	70	8	62
22d	Bezerédy-utczai leányiskola	IV	39	2	37	VI	41	4	41	I 7	43	6	43	IV	58	6	52
		Összesen fiú — Zus. Kn.															
22e	Bezerédy-utczai leányiskola		368	48	320		330	40	290		278	34	244		329	40	289
		Összesen leány — Zus. M.															
68c	Bérköcsis-utczai fiúiskola	Ia	79	14	65	Ia	57	8	49	Ia	64	8	56	Ia	67	13	54
		Ib	78	12	66	Ib	60	10	50	Ib	58	12	46	Ib	45	5	40
22f	Bezerédy-utczai leányiskola	II	100	15	85	II	86	14	72	II	62	2	60	II	95	12	83
		III	65	10	55	III	71	4	67	III	69	8	61	III	73	8	65
68d	Bérköcsis-utczai fiúiskola	IV	39	6	33	IV	37	7	30	IV	36	4	32	IV	47	4	43
		Összesen fiú — Zus. Kn.															
22g	Bezerédy-utczai leányiskola		361	57	304		311	43	268		289	34	255		327	42	285
		Összesen leány — Zus. M.															
68e	Bérköcsis-utczai fiúiskola	I	75	17	58	I	75	17	58	I	75	17	58	I	75	17	58
		II	43	3	40	II	43	3	40	II	43	3	40	II	43	3	40

I. számú tábla. (Folytatás.)

Tabelle Nr. 1. (Fortsetzung.)

Az iskola megnevezése Benennung der Schule	1877/8		1878, 9		1879/80		1880/1	
	osztály megjelölése	az év folyamán beirt tanulók száma	osztály megjelölése	az év folyamán beirt tanulók száma	osztály megjelölése	az év folyamán beirt tanulók száma	osztály megjelölése	az év folyamán beirt tanulók száma
Bétkocsis-utcai leányiskola Összesen leány — Zus. M. fiu — Kn. leány — M. fiu — Kn.	68b	92	I	94	I	78	I	41
		73	II	75	II	30	II	28
Bétkocsis-utcai vegyes iskola ¹⁾ leány — M. , , leány — M. , Összesen — fiu — Kn. Összesen leány — Zus. M. Együtt — Zus.	68	67	III	67	III	108	III	66
		69	IV	53	IV	94	IV	61
Jozsefnumbeli fiúiskola Összesen fiu — Zus. Kn.	25	92	I	76	I	12	I	38
		73	II	64	II	2	II	29
Madách-utcai fiúiskola (1880/1 előtt szőlő-hegy-utcai) Összesen fiu — Zus. Kn.	23	67	III	57	III	14	III	5
		69	IV	62	IV	14	IV	61
Összesen		301	V	326	V	373	V	222
		478	IV	408	IV	465	IV	335
		76	16	60	16	71	16	85
		80	12	68	12	63	12	88
		59	9	50	9	72	9	63
		69	7	62	7	87	7	69
		57	4	53	4	68	4	66
		54	10	44	10	59	10	59
		83	12	71	12	100	12	116
		478	70	408	70	520	70	544
		301	42	259	42	373	42	357
		76	16	60	16	71	16	85
		80	12	68	12	63	12	88
		59	9	50	9	72	9	63
		69	7	62	7	87	7	69
		57	4	53	4	68	4	66
		54	10	44	10	59	10	59
		83	12	71	12	100	12	116
		478	70	408	70	520	70	544

¹⁾ Milyen ezen iskola 1879-ben leiggett s az iratok oda vezettek, 1878/79. évi adatokat megszerznünk nem lehetett; a betörtöknek létezmát I. az. összeállítás é jegyzetében.
 Da diese Schule im Jahre 1879 abgebrannt ist und dabei auch alle Documente verloren gingen, konnten wir auf das Schuljahr 1878/79 bezüglichen Daten nicht beschafft werden; die Anzahl der Eingewohnten s. in der Anmerkung zur »Recapitulation.«

Madách - utczaí leányiskola (1880/1 előli szőlőhegy-utczaí)	24	Ia Ib IIa IIb III IV	84 85 56 65 96 61	10 8 12 4 13 10	53 447	78 77 44 61 83 51	394	Ia Ib II III IV VI	49 53 70 64 55 48 6	4 11 6 7 10 13 .	51	301	Ia Ib II III IV V VI	42 52 71 73 63 52 8	3 5 3 9 5 13 1	39	322	Ia Ib II III IV V VI	55 54 45 45 58 56 61 7	390	98	Ia Ib IIa IIb III IV	91 91 62 82 107 71	502	59	418			
	Összesen leány — Zus. M.				445	394				361	52	393			474	56	418				474	56	418					502	64
Nyúl-utczaí fiúiskola	32	Ia Ib II III IV V VI	49 53 70 64 55 48 6	4 11 6 7 10 13 .	51	45 42 64 57 55 35 6	301	Ia Ib II III IV V VI	42 52 71 73 63 52 8	3 5 3 9 5 13 1	39	322	Ia Ib II III IV V VI	55 54 45 45 58 56 61 7	390	98	Ia Ib IIa IIb III IV	91 91 62 82 107 71	502	59	418					502	64	438	
	Összesen fiú — Zus. Kn.				355	301				361	52	393			390	56	418				390	56	418					502	64
Nyúl-utczaí leányiskola	33	Ia Ib II III IV V VI	53 51 66 54 43 29 5	13 10 6 4 7 5 .	45	40 41 60 50 36 24 5	256	Ia Ib II III IV V VI	49 53 63 59 53 41 2	6 12 12 6 7 4 1	48	272	Ia Ib II III IV V VI	49 47 77 60 50 34 11	328	98	Ia Ib IIa IIb III IV	91 91 62 82 107 71	502	59	418					502	64	438	
	Összesen leány — Zus. M.				301	256				320	48	272			328	60	268				328	60	268					502	64
Bakácstéri fiúiskola	28	Ia Ib II III IV	63 62 93 62 40	14 9 7 8 6	44	49 53 86 51 34	276	Ia Ib II III IV	66 66 92 71 47	10 13 11 4 8	46	296	Ia Ib II III IV	67 53 90 74 53	337	98	Ia Ib IIa IIb III IV	91 91 62 82 107 71	502	59	418					502	64	438	
	Összesen fiú — Zus. Kn.				320	276				342	46	296			337	31	306				337	31	306					502	64
Bakácstéri leányiskola	29	Ia Ib II III IV	51 67 89 54 39	9 16 12 10 5	52	42 77 44 34	248	Ia Ib II III IV	51 61 91 53 33	6 12 11 7 3	39	250	Ia Ib II III IV	53 70 90 53 41	307	98	Ia Ib IIa IIb III IV	91 91 62 82 107 71	502	59	418					502	64	438	
	Összesen leány — Zus. M.				300	248				289	39	250			307	47	260				307	47	260					502	64

Ó-hegyi vegyes iskola	fu — Kn.	43	7	50	I	42	8	50	14	43
	leány — M.	28	6	34	I	26	13	29	8	28
Összesen fu — Zus. Kn.	fu — Kn.	27	3	30	II	22	2	17	3	27
	leány — M.	18	1	19	III	16	1	14	4	18
Összesen leány — Zus. M.	fu — Kn.	10	4	14	IV	7	4	22	8	10
	leány — M.	22	1	22	II	12	3	12	4	22
Együtt — Zus.	leány — M.	11	1	12	III	11	1	11	1	11
	Összesen fu — Zus. Kn.	6	1	7	IV	4	1	5	1	6
Gyömrői-úti fuiskola	fu — Zus. Kn.	98	15	113		87	11	98	15	98
	leány — M.	67	8	75		52	21	73	8	67
Összesen fu — Zus. Kn.	Összesen fu — Zus. Kn.	139	23	188		139	32	171	23	165
	Összesen leány — Zus. M.									
Gyömrői-úti leányiskola	fu — Kn.									
	leány — M.									
Összesen fu — Zus. M.	Összesen fu — Zus. M.									
	Összesen leány — Zus. M.									
Együtt — Zus.	Összesen fu — Zus. Kn.									
	Összesen leány — Zus. M.									
Gyömrői-úti vegyes iskola	fu — Kn.	20	2	22	I	16	5	19	2	14
	leány — M.	15	4	19	I	8	3	17	4	8
Összesen fu — Zus. Kn.	fu — Kn.	15	2	17	II	8	5	15	3	11
	leány — M.	7	4	11	II	10	3	15	8	11
Összesen leány — Zus. M.	Összesen fu — Zus. Kn.	35	8	39		24	8	34	12	43
	Összesen leány — Zus. M.	22	7	29		18	10	28	12	26
Együtt — Zus.	Együtt — Zus.	57	15	77		42	13	73	16	62

26

55b

55a

55

	1877/8			1878/9			1879/80			1880/1			
	Beírtakozott Kiegészítőkben	Kimaradt Ausgeblieben	Volt az év végén Ende des Jahres	Beírtakozott Kiegészítőkben	Kimaradt Ausgeblieben	Volt az év végén Ende des Jahres	Beírtakozott Kiegészítőkben	Kimaradt Ausgeblieben	Volt az év végén Ende des Jahres	Beírtakozott Kiegészítőkben	Kimaradt Ausgeblieben	Volt az év végén Ende des Jahres	
I. kerület — I. Bezirk	fiu — Kn.	945	106	839	976	152	814	1007	134	873	1098	141	957
	leány — M.	871	107	764	877	110	767	927	125	802	950	134	816
	Együtt — Zus.	1816	213	1603	1853	272	1581	1934	259	1675	2048	275	1773
II. kerület — II. Bezirk	fiu — Kn.	817	78	739	839	78	761	860	93	767	928	107	821
	leány — M.	845	104	741	849	107	742	884	137	747	926	128	803
	Együtt — Zus.	1662	182	1480	1688	185	1503	1744	230	1514	1854	230	1624
III. kerület — III. Bezirk	fiu — Kn.	1200	170	1030	1166	154	1012	1162	170	992	1179	156	1023
	leány — M.	1148	154	994	1148	185	963	1143	140	1003	1197	190	1007
	Együtt — Zus.	2348	324	2024	2314	339	1975	2305	310	1995	2376	346	2030
IV. kerület — IV. Bezirk	fiu — Kn.	818	86	732	879	92	787	879	119	760	832	118	714
	leány — M.	581	91	490	626	72	554	648	98	550	622	95	527
	Együtt — Zus.	1399	177	1222	1505	164	1341	1527	217	1310	1454	213	1241
V. kerület — V. Bezirk	fiu — Kn.	963	134	829	994	116	878	1036	132	904	1052	132	920
	leány — M.	997	160	837	1020	146	874	1032	149	883	1025	136	899
	Együtt — Zus.	1960	294	1666	2014	262	1752	2068	281	1787	2077	268	1819
VI. kerület — VI. Bezirk	fiu — Kn.	1786	248	1538	2106	252	1854	2248	285	1963	2308	295	2013
	leány — M.	1435	271	1164	1582	171	1411	1701	285	1416	1792	247	1545
	Együtt — Zus.	3221	519	2702	3688	423	3265	3949	570	3379	4100	542	3558
VII. kerület — VII. Bezirk	fiu — Kn.	1041	99	942	1050	100	950	1193	128	1065	1267	131	1136
	leány — M.	1043	109	934	1167	120	1047	1304	213	1091	1358	157	1201
	Együtt — Zus.	2084	208	1876	2217	220	1997	2497	341	2156	2625	288	2337
VIII. kerület — VIII. Bezirk	fiu — Kn.	2126	276	1850	2180	244	1936	2466	284	2182	2713	319	2394
	leány — M.	1834	235	1599	1775	215	1558	1999	253	1746	2113	302	1811
	Együtt — Zus.	3960	511	3449	3953	459	3494	4465	537	3928	4826	621	4205
IX. kerület — IX. Bezirk	fiu — Kn.	1028	159	869	1076	141	934	1117	146	971	1185	158	1027
	leány — M.	833	131	702	878	115	703	964	160	804	1000	137	863
	Együtt — Zus.	1861	290	1571	1953	256	1697	2081	306	1775	2185	295	1890
X. kerület — X. Bezirk	fiu — Kn.	291	41	250	282	43	239	317	43	274	347	46	301
	leány — M.	250	54	196	240	62	188	267	47	220	279	29	250
	Együtt — Zus.	541	95	446	522	95	427	584	90	494	626	75	551
Főösszeg — Hauptsumme	fiu — Kn.	11015	1397	9618	11547	1382	10165	12285	1534	10751	12909	1603	11306
	leány — M.	9837	1416	8421	10160	1293	8867	10869	1607	9262	11262	1540	9722
	Együtt — Zus.	20852	2813	18039	21707	2675	19032	23154	3141	20013	24171	3143	21028

Szülők foglalkozása az 1877/8 és 1880/81 évek alatt.

Beschäftigung der Eltern für die Schuljahre 1877/8 u 1880/81.

Foglalkozása <i>Beschäftigung</i>	1877/8			1880/1		
	fiu <i>Knab.</i>	leány <i>Mäd.</i>	együtt <i>Zus.</i>	fiu <i>Knab.</i>	leány <i>Mäd.</i>	együtt <i>Zus.</i>
Mezőgazdaság, marhatenyésztés <i>Landwirthschaft und Viehzucht</i>	482	342	824	532	448	980
Pék, <i>Bäcker</i>	48	48	96	45	52	97
Mészáros, hentes, <i>Fleischhauer, Selcher</i>	129	108	237	150	96	246
Molnár, <i>Müller</i>	111	63	174	90	60	150
Vendéglős, kávézó <i>Gastwirthe und Kaffeegieder</i>	341	270	611	402	351	753
Szabó, <i>Schneider</i>	401	370	771	494	452	946
Czipész, <i>Schuster</i>	308	280	588	363	319	682
Kőműves, <i>Maurer</i>	162	104	266	176	150	326
Asztalos, <i>Tischler</i>	239	183	422	302	240	542
Kádár, <i>Böttcher</i>	47	31	78	75	49	124
Lakatos, <i>Schlosser</i>	119	89	208	159	132	291
Kovács, <i>Schmiede</i>	85	66	151	108	74	182
Fuvaros, <i>Fuhrleute</i>	148	135	283	169	145	314
Kereskedő, <i>Kaufleute</i>	1002	909	1911	1082	1051	2133
Napszámos, <i>Tagelöhner</i>	1224	977	2201	1817	1432	3249
Cseléd, <i>Bedienstete</i>	373	292	665	517	376	893
Hivatalnok, <i>Beamten</i>	637	523	1160	879	665	1544
Ügyvéd, orvos, <i>Advocaten, Aerzte</i>	90	59	149	108	86	194
Tanító, nevelő, <i>Lehrer, Erzieher</i>	74	67	141	120	86	206
Kocsis, <i>Kutscher</i>	98	64	162	113	86	199
Mosónő, <i>Wäscherinnen</i>	70	51	121	85	60	145
Magánzó, <i>Privatiere</i>	86	89	175	138	179	317
Özvegy, <i>Wittwen</i>	614	537	1151	665	669	1334
Egyéb foglalkozási ágak <i>Sonstige Erwerbszweige</i>	2730	2764	5494	2717	2464	5181
Főösszeg — Hauptsumme	9618	8421	18039	11306	9722	21028

Ezek közül jártak — Von diesen besuchten den

I. II. III. IV. V. VI.

é v f o l y a m b a — J a h r g a n g

fiu	leány	együtt	fiu	leány	együtt	fiu	leány	együtt	fiu	leány	együtt	fiu	leány	együtt	fiu	leány	együtt
Kn.	M.	Zus.	Kn.	M.	Zus.	Kn.	M.	Zus.	Kn.	M.	Zus.	Kn.	M.	Zus.	Kn.	M.	Zus.

1878/9.

Korév Altersjahr	Születési év Geburtsjahr	fiu Kn.	leány M.	együtt Zus.	fiu Kn.	leány M.	együtt Zus.	fiu Kn.	leány M.	együtt Zus.	fiu Kn.	leány M.	együtt Zus.	fiu Kn.	leány M.	együtt Zus.	fiu Kn.	leány M.	együtt Zus.		
6 éven alúl unter 6 Jahren	1873	63	38	101	60	38	98	3													
6—7 éves jáhrig	1872	1424	1107	2531	1336	1059	2395	81	48	129	7										
7—8 éves jáhrig	1871	1943	1578	3521	1004	959	1963	813	582	1395	124	36	160	2	1	3					
8—9 éves jáhrig	1870	1938	1838	3776	410	536	946	830	793	1623	612	457	1069	86	51	137	1				
9—10 éves jáhrig	1869	1975	1736	3711	161	233	394	469	499	968	733	672	1405	587	324	911	25	8	33		
10—11 éves jáhrig	1868	1414	1341	2755	67	109	176	255	297	552	472	433	905	558	433	991	59	67	126		
11—12 éves jáhrig	1867	862	705	1567	23	29	52	105	88	193	242	198	440	389	272	661	98	100	198		
12—13 éves jáhrig	1866	426	587	813	14	17	31	49	32	81	98	85	183	196	149	345	62	78	140		
13—14 éves jáhrig	1865	91	96	187	1		1	10	5	15	15	13	28	38	32	70	21	31	52		
14 éven felül Über 14 Jahren	1864	29	41	70				5		5	8	3	11	10	11	21	4	7	11		
Összesen — Zus.	10165	8867	19032	3076	2380	6056	2620	2344	4964	2311	1897	4208	1866	1273	3139	269	292	561	23	81	104

Ezek közül jártak — Von diesen besuchten die

Korév Altersjahr	Létszám Anzahl	I. II. III. IV. V. VI.					
		é v f o l y a m b a — J a h r g a n g					
Geburtsjahr	fiu Kn. leány M. együtt Zus.	fiu Kn. leány M. együtt Zus.	fiu Kn. leány M. együtt Zus.	fiu Kn. leány M. együtt Zus.	fiu Kn. leány M. együtt Zus.	fiu Kn. leány M. együtt Zus.	fiu Kn. leány M. együtt Zus.
6 éven alúl unter 6 Jahren	61 34 95	57 31 88	3 1 4	1 2 3			
6—7 éves jáhrig	1798 1469 3267	1708 1431 3139	89 36 125	1 1 2	1 1		
7—8 éves jáhrig	1873 2198 1854 4032	1120 1033 2153	946 741 1707	128 59 187	4 1 5		
8—9 éves jáhrig	1872 2225 1875 4100	439 475 914	928 826 1754	749 506 1255	109 68 177		
9—10 éves jáhrig	1871 1872 1672 3544	173 179 352	500 426 926	693 660 1353	501 402 903	5 5 10	
10—11 éves jáhrig	1870 1465 1337 2802	69 105 174	239 284 523	516 489 1005	580 427 1007	60 27 87	1 5 6
11—12 éves jáhrig	1869 1011 900 1911	23 35 58	105 108 208	258 231 489	504 366 870	96 139 235	25 26 51
12—13 éves jáhrig	1868 472 458 910	5 8 13	33 47 80	76 97 173	230 122 352	104 100 204	24 64 88
13—14 éves jáhrig	1867 164 119 283		12 10 22	16 19 35	76 19 95	41 47 88	19 24 43
14 éven felül Über 14 Jahren	1866 40 44 84	3	2 1 3	2	3 5 8	16 19 35	14 19 33
Összesen — Zus.	11306 9722 21028 3597 3297 6894 2857 2475 5332 2440 2064 4504 2007 1411 3418 322 337 659 83 138 221						

1880/81.

Kimutatás a tanulók nemzetiségéről, évfolyamok szerint.

Nationalität der Schüler, nach Jahrgängen ausgewiesen.

1877/8.						1878/9.					
Évfolyam Jahrgang	Magyar Ungarn	Német Deutsche	Tót Slovaken	Egyéb Sonstige	Összesen Zusammen	Évfolyam Jahrgang	Magyar Ungarn	Német Deutsche	Tót Slovaken	Egyéb Sonstige	Összesen Zusammen
I.	f. K. 2040	990	36	17	3083	I.	f. K. 1945	1066	45	20	3076
	l. M. 1786	1064	33	16	2899		l. M. 1818	1109	29	24	2980
	e. Z. 3826	2054	69	33	5982		e. Z. 3763	2175	74	44	6056
II.	f. K. 1710	705	12	16	2443	II.	f. K. 1949	639	10	22	2620
	l. M. 1574	648	10	7	2239		l. M. 1725	609	5	5	2344
	e. Z. 3284	1353	22	23	4682		e. Z. 3674	1248	15	27	4964
III.	f. K. 1836	392	6	13	2247	III.	f. K. 1813	477	6	15	2311
	l. M. 1406	378	1	4	1789		l. M. 1507	380	3	7	1897
	e. Z. 3242	770	7	17	4036		e. Z. 3320	857	9	22	4208
IV.	f. K. 1465	249	1	13	1728	IV.	f. K. 1609	242	1	14	1866
	l. M. 975	236	2	5	1218		l. M. 1040	225	3	5	1273
	e. Z. 2440	485	3	18	2946		e. Z. 2649	467	4	19	3139
V.	f. K. 93	2	.	1	96	V.	f. K. 249	17	1	2	269
	l. M. 167	28	.	5	198		l. M. 244	45	1	2	292
	e. Z. 260	30	.	4	294		e. Z. 493	62	2	4	561
VI.	f. K. 20	1	.	.	21	VI.	f. K. 23	.	.	.	23
	l. M. 71	6	1	.	78		l. M. 74	5	.	2	81
	e. Z. 91	7	1	.	99		e. Z. 97	5	.	2	104
Összes Insges.	f. K. 7164	2339	55	60	9618	Összes Insges.	f. K. 7588	2441	63	73	10165
	l. M. 5979	2360	47	35	8421		l. M. 6408	2373	41	45	8867
	e. Z. 13143	4699	102	95	18039		e. Z. 13996	4814	104	118	19032
1879/80.						1880/1.					
I.	f. K. 2173	1012	58	42	3285	I.	f. K. 2446	1060	59	32	3597
	l. M. 1913	1101	32	25	3071		l. M. 2015	1215	38	29	3297
	e. Z. 4086	2113	90	67	6356		e. Z. 4461	2275	97	61	6894
II.	f. K. 2069	645	8	8	2730	II.	f. K. 2228	593	17	19	2857
	l. M. 1778	624	14	21	2437		l. M. 1861	575	16	23	2475
	e. Z. 3847	1269	22	29	5167		e. Z. 4089	1168	33	42	5332
III.	f. K. 1900	486	12	15	2413	III.	f. K. 1939	474	11	16	2440
	l. M. 1586	367	5	12	1970		l. M. 1563	485	9	7	2064
	e. Z. 3486	853	17	27	4383		e. Z. 3502	959	20	23	4504
IV.	f. K. 1696	222	4	16	1938	IV.	f. K. 1691	304	1	11	2007
	l. M. 1144	195	4	6	1349		l. M. 1196	205	3	7	1411
	e. Z. 2840	417	8	22	3287		e. Z. 2887	509	4	18	3418
V.	f. K. 247	46	1	2	296	V.	f. K. 301	21	.	.	322
	l. M. 284	27	.	.	311		l. M. 282	55	.	.	337
	e. Z. 531	73	1	2	607		e. Z. 583	76	.	.	659
VI.	f. K. 79	10	.	.	89	VI.	f. K. 71	11	.	1	83
	l. M. 105	17	.	2	124		l. M. 119	17	.	2	138
	e. Z. 184	27	.	2	213		e. Z. 190	28	.	3	221
Összes Insges.	f. K. 8164	2421	83	83	10751	Összes Insges.	f. K. 8676	2463	88	79	11306
	l. M. 6310	2331	55	66	9262		l. M. 7036	2552	66	68	9722
	e. Z. 14974	4752	138	149	20013		e. Z. 15712	5015	154	147	21028

A tanulók vallása, évfolyamonként kimutatva.

Confession der Schüler, nach Jahrgängen ausgewiesen.

Évfolyam Jahrgang	Katholikus Katholische	Ágostai Luther.	Helvét Reformirte	Izraelita Israeliten	Egyéb Sonstige	Összesen Zusammen	Évfolyam Jahrgang	Katholikus Katholische	Ágostai Luther.	Helvét Reformirte	Izraelita Israeliten	Egyéb Sonstige	Összesen Zusammen
1877/8.							1878/9.						
I.	f. K. 2295	73	129	580	6	3083	I.	f. K. 2238	82	115	632	9	3076
	l. M. 2058	77	84	667	13	2899		l. M. 2112	40	141	679	8	2980
	e. Z. 4353	150	213	1247	19	5982		e. Z. 4350	122	256	1311	17	6056
II.	f. K. 1785	70	104	480	4	2443	II.	f. K. 1858	70	153	533	6	2620
	l. M. 1493	46	70	616	14	2239		l. M. 1568	41	96	631	8	2344
	e. Z. 3278	116	174	1096	18	4682		e. Z. 3426	111	249	1164	14	4964
III.	f. K. 1580	41	85	532	9	2247	III.	f. K. 1629	34	115	527	6	2311
	l. M. 1150	34	56	544	5	1789		l. M. 1160	47	93	593	4	1897
	e. Z. 2730	75	141	1076	14	4036		e. Z. 2789	81	208	1120	10	4208
IV.	f. K. 1145	47	58	463	15	1728	IV.	f. K. 1256	26	83	488	13	1866
	l. M. 769	27	33	384	5	1218		l. M. 761	17	70	421	4	1273
	e. Z. 1914	74	91	847	20	2946		e. Z. 2017	43	153	909	17	3139
V.	f. K. 78	3	5	10		96	V.	f. K. 184	9	11	64	1	269
	l. M. 146	5	15	31	1	198		l. M. 210	1	18	61	2	292
	e. Z. 224	8	20	41	1	294		e. Z. 394	10	29	125	3	561
VI.	f. K. 16	2		2	1	21	VI.	f. K. 20	1	2			23
	l. M. 49	10	3	16		78		l. M. 61	1	8	10	1	81
	e. Z. 65	12	3	18	1	99		e. Z. 81	2	10	10	1	104
Összes Insges.	f. K. 6899	236	381	2067	35	9618	Összes Insges.	f. K. 7185	222	479	2244	35	10165
	l. M. 5665	199	261	2258	38	8421		l. M. 5872	147	426	2395	27	8867
	e. Z. 12564	435	642	4325	73	18039		e. Z. 13057	369	905	4639	62	19032
1879/80.							1880/1.						
I.	f. K. 2367	102	144	654	18	3285	I.	f. K. 2562	110	250	655	20	3597
	l. M. 2078	116	169	696	12	3071		l. M. 2345	125	115	697	15	3297
	e. Z. 4445	218	313	1350	30	6356		e. Z. 4907	235	365	1352	35	6894
II.	f. K. 1938	55	127	601	9	2730	II.	f. K. 2000	82	133	634	8	2857
	l. M. 1619	49	96	659	14	2437		l. M. 1632	73	101	659	10	2475
	e. Z. 3557	104	223	1260	23	5167		e. Z. 3632	155	234	1293	18	5332
III.	f. K. 1698	67	115	530	3	2413	III.	f. K. 1673	56	108	591	12	2440
	l. M. 1260	43	85	574	8	1970		l. M. 1338	53	82	582	9	2064
	e. Z. 2958	110	200	1104	11	4383		e. Z. 3011	109	190	1173	21	4504
IV.	f. K. 1297	55	83	487	16	1938	IV.	f. K. 1277	77	96	548	9	2007
	l. M. 753	44	77	465	10	1349		l. M. 785	53	48	518	7	1411
	e. Z. 2050	99	160	952	26	3287		e. Z. 2062	130	144	1066	16	3418
V.	f. K. 205	7	11	72	1	296	V.	f. K. 234	11	11	66		322
	l. M. 207	6	12	86		311		l. M. 230	18	10	79		337
	e. Z. 412	13	23	158	1	617		e. Z. 464	29	21	145		659
VI.	f. K. 60	4	4	20	1	89	VI.	f. K. 58	3	2	19	1	83
	l. M. 84	3	3	33	1	124		l. M. 79	3	7	48	1	138
	e. Z. 144	7	7	53	2	213		e. Z. 137	6	9	67	2	221
Összes Insges.	f. K. 7565	290	484	2364	48	10751	Összes Insges.	f. K. 7804	339	600	2513	50	11306
	l. M. 6001	261	412	2513	45	9262		l. M. 6409	325	363	2583	42	9722
	e. Z. 13566	551	926	4877	93	20013		e. Z. 14213	664	963	5096	92	21028

Ugyanaz az 1880/81. évről — Dasselbe für 1880/81.

Iskolaszék — Schulstuhl	Az osztályok körül látogatottak Von den Classen wurden besucht					Az iskolai tagok körül látogatta az iskolai lakóit Von den Mitgliedern des Schutstuhles besuchten die Schule					Összesen Insgesamt	Még az 50 Mehr als 50					
	Gör. nicht					Gör. nicht											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			11	15	16	20	30
1. Várbeli — Féstung				1	8												
2. Tabáni — Taban			1	1	21												
3. Krisztinavárosi — Christinenstadt				4	9												
Összesen I. kerület — I. Bezirk				1	26												
4. Vizivárosi — Wasserstadt				2	7												
5. Országuti — Landstrasse				7	4												
Összesen II. kerület — II. Bezirk				2	14												
6. Összesen III. kerület — III. Bezirk				2	14												
7. Belvárosi (IV. ker.) — Innere Stadt (IV. Bez.)			4	4	2												
8. Lipótvárosi I. — Leopoldstadt I.				5	18												
9. „ II. — „			5	4	2												
Összesen V. kerület — V. Bezirk			5	4	2												
10. Tereztvárosi II. — Theresiensst. II.				9	11												
11. „ III. — „				4	4												
Összesen VI. kerület — VI. Bezirk				9	11												
12. Tereztvár, I. (VII. k.) — Theresiensst. I. (VII. B.)				7	4												
13. Józsefvárosi I. — Josefstadt I.				4	4												
14. „ II. — „			5	13	3												
15. „ III. — „				7	9												
Összesen VIII. kerület — VIII. Bezirk				6	13												
16. Ferenczvárosi I. — Franzstadt I.				2	3												
17. „ II. — „				1	2												
Összesen IX. kerület — IX. Bezirk				2	3												
18. Kőbányai (X.) — Steinbrunn (X.)					4												
Főösszeg — Hauptsumme	17	19	32	39	37	24	114	108	14	2	8	414	163	23	14	13	16
																	5
																	13885

[1] Megjegyzendő, hogy a VI. és VII. ker. két iskolája (a VI. k. herminamezei, a VII. ker. rákosmezői) a két városrészből közösen választott iskolaszék alá van rendelve, s így ezen sor mind a két kerületre vonatkozik. — Zwei Schulen des VI. und VII. Bezirkes (im Herminenfelde des VI. und auf dem Rákos des VII. Bezirkes) sind einm aus beiden Bezirken gemeinschaftlich gewählten Schulstuhle untergeordnet, demzufolge bezieht sich diese Zeile auf beide Bezirke.

7. számú tábla.

Az egyes tantárgyakra fordít-
Ausweis über die den einzelnen Lehrgegen-

Évfolyam Jahrgang	Tantárgy Lehrgegenstand	fél órán át tanulta hetenkint halbe Stunden lang lernten wöchentlich																	
		1		2		3		4		5		6		7		8		9	
		fiu Knaben	leány Mädchen	fiu Knaben	leány Mädchen	fiu Knaben	leány Mädchen	fiu Knaben	leány Mädchen	fiu Knaben	leány Mädchen	fiu Knaben	leány Mädchen	fiu Knaben	leány Mädchen	fiu Knaben	leány Mädchen	fiu Knaben	leány Mädchen
I.	Hit- és erkölctan, <i>Religion und Moralunterricht</i>			3694	3262			447	485										
	Magyar nyelvtan, <i>Ungarische Sprache</i>																	1) 14	1) 9
	Beszéd- és ért.-gyakorlat, <i>Sprech- und Denküb.</i> ...			4) 60	4) 63					127		3856	3600	21	15	77	69		
	Számítan, <i>Rechnen</i>								5) 46	5) 54	1) 14	1) 9							
	Ének, <i>Gesang</i>	9) 127		3932	3699														
II.	Hit- és erkölctan, <i>Religion und Moralunterricht</i>			2638	2273			584	638										
	Magyar nyelvtan, <i>Ungarische Sprache</i>																		
	Német nyelvtan, <i>Deutsche Sprache</i>							1) 1	216			3154	2572			53	112	8) 14	8) 11
	Beszéd- és ért.-gyakorlat, <i>Sprech- und Denküb.</i> ...			1) 1	1) 5	5) 14	11	331	252	193	228	2683	2415						
	Számítan, <i>Rechnen</i>									5) 54	5) 45	1) 1	1) 5			284	65	193	146
	Ének, <i>Gesang</i>	207	189	2963	2692														
Női kézimunka, <i>Weibliche Handarbeit</i>																	10) 26		
III.	Hit- és erkölctan, <i>Religion und Moralunterricht</i>			2234	1620			524	747										
	Magyar nyelvtan, <i>Ungarische Sprache</i>							107	17			2430	2141			211	205	8) 10	8) 4
	Német nyelvtan, <i>Deutsche Sprache</i>																		
	Földrajz és történelem, <i>Geografie und Geschichte</i>			18) 21	18) 17			2604	2111	10	4	123	152						
	Számítan, <i>Rechnen</i>										15) 21	15) 100					468	418	
	Rajzolás, <i>Zeichnen</i>							2758											
Ének, <i>Gesang</i>	18) 45		2758	2322															
Női kézimunka, <i>Weibliche Handarbeit</i>																			
IV.	Hit- és erkölctan, <i>Religion und Moralunterricht</i>			1513	861			790	830										
	Magyar nyelvtan, <i>Ungarische Sprache</i>							67	77			2062	1471			170	138	8) 4	8) 5
	Ném. nyelvt., <i>Deutsche Spr.</i>																		
	Földrajz és történelem, <i>Geografie und Geschichte</i>							2185	1603	4	5	114	71						
	Számítan, <i>Rechnen</i>																	334	237
	Rajzolás, <i>Zeichnen</i>							2303	2) 12										
Ének, <i>Gesang</i>	18) 44		2094	1691			165												
Női kézimunka, <i>Weibliche Handarbeit</i>																			161

1) Lipótmézei¹⁸⁾ vegyes iskola. *Gemeinsch. Schule im Leopoldfelde.* — 2) Az »Erzsébet-leányárva« házban. rákosmezei és gyömrői uti iskolákban. *In den Schulen der Fehérvárstr. des Leopoldfeldes, auf dem Rákos Schulen der Fehérvárstr. des Rákos und der Gyömröerstrasse.* — 3) A Hunyady-utcai iskolában. *In der Schule der Elisabethinum und Steinbr.-Altgeb.* — 4) Széchenyi-hegyi iskola. *Schule auf dem Szechenyiberge.* — 5) Rákosm. és ó-hegyi iskolák. *Schulen des Rákos und Steinbr.-Altgeb.* — 6) Pályautcai, kőb.-ligeti és Schuln des Rákos- und Leopoldfeldes. — 7) Az óbuda-tanulóutcai iskolában. *Schule in Altfon, Tanulógasse.* — 8) A 13. és 14. kőbánya-ligeti iskolákban. *In den Schulen der Pályagasse, Batthyánygasse, Auseran-Weitznarstr. und der iskolában. Schule der Tabakgasse.* — 9) Rákosmezei isk. és Erzsébetárva ház. *Schule auf d. Rákos u. Elisabethinum.* Wird im I. Jahrgang der Schule in der Pályagasse nicht gelehrt. — 10) A pályautcai iskola II. évf. (52 f. 30 l.) nem tanítják. Wird im Schulen werden zusammen 42 Mädchen in Handarbeit nicht unterrichtet. — 11) Három iskolában összesen 81 leány nem tanulja. *In 8 Schulen Rákosfelde werden 4 Mädchen in Handarbeit nicht unterrichtet.*

*) A ritkított betűkkel nyomtatott iskoláknak megfelelő oszlopai kaposítottak. *In den mit durchgehossenen Lettern*

tött idő kimutatása 1880—81.

ständen eingeräumte Lehrzeit 1880—81.

10	11	12	14	15	16	17	18	20	21	22	Összesen			Együtt Insgesamt							
az oldalt irt tantárgyakat die bezeichneten Gegenstände											Zusammen										
fiu Knaben	leány Mädchen	fiu Knaben	leány Mädchen	fiu Knaben	leány Mädchen	fiu Knaben	leány Mädchen	fiu Knaben	leány Mädchen	fiu Knaben	leány Mädchen	fiu Knaben	leány Mädchen		fiu Knaben	leány Mädchen					
														4141	3747	7888					
⁵⁾ 46	⁶⁾ 54				²⁾ 11			140	128	3857	3456	⁸⁾ 84	⁸⁾ 89	4141	3747	7888					
3735	3399	84	89	212	196									4141	3747	7888					
														4141	3747	7888					
														4059	3699	7758 ²¹⁾					
														3222	2911	6133					
			⁷⁾ 31	⁷⁾ 12	431	400	207	271	2539	2195		⁹⁾ 14	⁹⁾ 11	⁹⁾ 22	3222	2911	6133				
														3222	2911	6133					
2544	2526	14	11	132	113									3222	2911	6133					
														3170	2881	6051 ²²⁾					
	821		11		2011											2869	2869 ²³⁾				
														2758	2367	5125					
¹¹⁾ 34	¹¹⁾ 14		¹⁾ 6	¹⁾ 3	118	95		477	434		45	2009	1634	74	67	¹²⁾ 40	¹²⁾ 75	2758	2367	5125	
																		2758	2367	5125	
	¹⁴⁾ 83																	2758	2367	5125	
1018	1626	10	¹⁷⁾ 4	¹⁷⁾ 137	¹⁶⁾ 93	¹⁶⁾ 104	¹⁶⁾ 126											2758	2367	5125	
																		2758		2758	
	703		4		1629													2758	2367	5125	
																				2336	2336 ²⁴⁾
																		2303	1691	3994	
¹⁹⁾ 14			¹⁹⁾ 12	¹⁹⁾ 16	89	79		52	264	161	1768	1359	62	37		¹²⁾ 42	¹²⁾ 39	2303	1691	3994	
																		2303	1691	3994	
	²⁾ 12																	2303	1691	3994	
1616	1158	4	¹⁷⁾ 5	¹⁷⁾ 103	¹⁶⁾ 86	¹⁶⁾ 100	¹⁶⁾ 64											2303	1691	3994	
																		2303	12	2315	
																		2303	1691	3994	
	592		5		917															1687	1687 ²⁵⁾

Im »Elisabethinum. — ³⁾ Az ösz-utczai iskolában, Schule in der Herbstgasse. — ⁴⁾ A fehérvári-uti, lipótmezői, und der Steinbr.-Gyömrői-Strasse. — ⁵⁾ A fehérvári-uti, rákosmezői és gyömrői-uti iskolákban. In den Schulen des Leopoldfeldes, Zünzadygasse. — ⁶⁾ A lipótmezői, Erzsébet-árvaházi és ó-negyri iskolákban. In den Schulen des Leopoldfeldes, O-hegyi iskolák. Schule auf dem Steinbr.-Altgeb. — ⁷⁾ Batthyányi-utczai iskola. Schul in der Batthyányigasse. — ⁸⁾ O-hegyi iskolák. Schulen der Pályagasse, des Steinbr.-Parkes und Altgeb. — ⁹⁾ Rákos- és lipótmezői iskolák. — ¹⁰⁾ A pályautczai, Batthyányi-utczai, külső-vaozi-uti és alatti iskolákban. In den sub 18 und 14 erwählten Schulen. — ¹¹⁾ A pályautczai, Batthyányi-utczai, külső-vaozi-uti és alatti iskolákban. In den sub 18 und 14 erwählten Schulen. — ¹²⁾ Sziv-utczai és ó-hegyi iskolák. — ¹³⁾ Schulen der Herzengasse und im Altgeb. — ¹⁴⁾ A dohányutczai iskolákban. Schule auf dem Theresienplatze. — ¹⁵⁾ A pályautczai iskola I. évfolyamában (82 fiu és 48 leány) nem tanultak. — ¹⁶⁾ Teréztemplomterti iskola. Schule auf dem Theresienplatze. — ¹⁷⁾ Nőgy iskolában összesen 42 leány nem tanul közl munkát. In vier II. Jahrgang der Schule in der Pályagasse nicht unterrichtet. — ¹⁸⁾ A rákosmezői iskolában 4 leány nem tanulja. In der Schule auf dem

bezeichneten Classen waren mehrere Jahrgänge vereinigt.

7. számú tábla. (Vége.)

Tabelle Nr. 7. (Schluss.)

Évfolyam Jahrgang	Tantárgy Lehrgegenstand	félórán át tanulta hetenkint az oldalt irt tantárgyakat halbe Stunden lang lernten wöchentl. die nebenbezeichneten Gegenstände												Összesen Zusammen			Együtt Insgesamt			
		2		4		5		6		7		8		10		12				
		fiu Knaben	leány Mädchen	fiu Knaben	leány Mädchen	fiu Knaben	leány Mädchen	fiu Knaben	leány Mädchen	fiu Knaben	leány Mädchen	fiu Knaben	leány Mädchen	fiu Knaben	leány Mädchen	fiu Knaben		leány Mädchen		
V.	Hit- és erkölcstan, <i>Relig.- und Moralunterricht</i>	258	266	135	132												393	398	791	
	Magyar nyelvtan, <i>Unga- rische Sprache</i>												359	301	34	97	393	398	791	
	Német nyelvtan, <i>Deutsche Sprache</i>			75	138			318	227			33					393	398	791	
	Földr. történel. és alkot- mánytan, <i>Geografie, Ge- schichte u. Verfassungsleh.</i>					53	77	33				43	57	264	264		393	398	791	
	Természetrájk- és -tan, <i>Na- turgeschichte u. Physik</i> ...			33		²⁾ 53	²⁾ 77						45	307	252	⁵⁾ 24	393	398	791	
	Számítan, <i>Rechnen</i>					33		53	77			226	262	65	45	⁴⁾ 16	⁴⁾ 14	393	398	791
	Rajzolás, <i>Zeichnen</i>			65	12*			328										393	12	405
Ének, <i>Gesang</i>	393	327		71													393	398	791	
Női kézimunka, <i>Weibliche Handarbeiten</i>				145									⁵⁾ 92		161			398	398	
VI.	Hit- és erkölcstan, <i>Relig.- und Moralunterricht</i>	81	105	11	43												92	148	240	
	Magyar nyelvtan, <i>Unga- rische Sprache</i>												89	148 ³⁾	3		92	148	240	
	Német nyelvtan, <i>Deutsche Sprache</i>				8			92	140									92	148	240
	Földr. történelem, és alkot- mánytan, <i>Geografie, Ge- schichte u. Verfassungslehre</i>					²⁾ 13	²⁾ 26	11	10			61	97	7	15			92	148	240
	Természetrájk- és -tan, <i>Na- turgeschichte u. Physik</i> ...					²⁾ 13	²⁾ 26	11					8	15	7	53	107	92	148	240
	Számítan, <i>Rechnen</i>							13	36	11		53	97	11	8 ⁴⁾	4 ⁵⁾	7	92	148	240
	Rajzolás, <i>Zeichnen</i>			13	8*			79										92	8	100
Ének, <i>Gesang</i>	92	148															92	148	240	
Női kézimunka, <i>Weibliche Handarbeit</i>				77										⁵⁾ 37	⁷⁾ 34			148	148	

¹⁾ József fiárvaházban, *Im Knabenweisenhaus Josephinum*. — ²⁾ A medve-utczai és nyul-utczai iskolák kapcsolt V. és VI. évfolyamaiban. *In den gemeinschaftlichen V. und VI. Jahrgängen der Schulen in der Bäregasse und in der Hasengasse*. — ³⁾ Iskolatéri iskola. *In der Schule am Schulplatze*. — ⁴⁾ Kőbánya-ligeti iskola kapcsolt osztályai. *Vereinigte Classen der Schule in Steinbruch-Park*. — ⁵⁾ A tabán-szarvas-
téri és a stáczió-utczai iskolákban. *In den Schulen am Hirschplatze und in der Stationsgasse*. — ⁶⁾ Török-utczai iskola kapcsolt osztályai. *Vereinigte Classen der Schule in der Türkengasse*. — ⁷⁾ A tanuló-utczai, nyul-utczai és kőbánya-ligeti iskolákban. — *In den Schulen der Tanulögasse, Hasengasse und Steinbruch-Park*. — ⁸⁾ Az »Erzsbet«-leányárvaházban. *Im »Elisabethinum«*.

Százaléktábla a 7. számú táblához.

Percentualtabelle zur Tab. Nr. 7.

Életenkénti fél- órák száma Zahl der wöchent- lichen Halbstunden	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Életenkénti fél- órák száma Zahl der wöchent- lichen Halbstunden	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
	évfolyam — Jahrgang							évfolyam — Jahrgang					
Hit- és erkölcstan. — <i>Relig.- und Moralunterr.</i>							Földrajz és történelem. — <i>Geogr. und Geschichte.</i>						
2	88.18	80.08	75.20	59.44	66.25	77.50	2			0.74			
4	11.82	19.92	24.80	40.56	33.75	22.50	4			92.00	94.84		
							5			0.27	0.23	16.44	16.25
							6			5.37	4.63	4.17	8.75
							8					12.64	65.83
							10			1.62	0.30	66.75	9.17
Magyar nyelvtan. — <i>Ungar. Sprache.</i>							Számítan. — <i>Rechnen.</i>						
8	0.29						5	1.27	1.61			4.17	
10	1.27		0.94	0.35	83.44	98.75	6	0.29	0.10	2.36		16.44	20.42
12		0.70	0.17	0.70	16.56	1.25	7						4.58
14	0.14	13.55	4.16	4.21			8	0.64	5.69	17.29	14.30	61.69	62.50
15		7.79					9		5.53		7.69		
16		77.19	17.78	1.30			10	90.44	82.67	71.10	68.95	13.91	7.92
17			0.88	10.64			11	2.19	0.41	0.27	0.22		
18	3.40		71.08	78.29			12	5.17	3.99	4.49	4.73	3.79	4.58
20	92.71	0.41	2.75	2.48			14			4.49	4.11		
21	2.19						Rajzolás. — <i>Zeichnen.</i>						
22		0.36	2.24	2.03			4			100.00	100.00	19.01	21.00
Német nyelvtan. — <i>Deutsche Sprache.</i>							Ének. — <i>Gesang.</i>						
4		3.54	2.42	3.61	26.93	3.33	1	1.64	6.54	0.88	1.10		
6		93.56	89.19	88.46	68.90	96.67	2	98.36	93.46	99.12	94.77	11.02	100.00
8		2.69	8.12	7.71	4.17		4				4.13	8.98	
9		0.41	0.27	0.22			Női kézimunka. — <i>Weibl. Handarbeit.</i>						
Beszéd- és ért.-gyakorlat. <i>Sprech- und Denkh.</i>				Természetrájtés tan <i>Naturgesch. u. Physik</i>			4						
2	1.56	0.10					8		0.91		9.54		
3		0.41					10		28.62	30.09	35.09	23.12	25.00
4		9.51			4.17		11		0.38	0.17	0.30		
5	1.61	6.86			16.44	16.25	12		70.09	69.74	54.36	40.45	22.97
6	94.52	83.12				4.58							
7	0.46												
8	1.85				5.69	3.33							
10					70.67	9.17							
12					3.03	66.67							

Az iskola megnevezése Benennung der Schule	Tantarem folyósz. Tausend. Nr. des Schulsaales	Az előlyam meg- jelölése Bezeichnung des Jahrganges	Az osztály. száma Anzahl der Classen	Fali Wand-		Térkép Landkarten	Földgömb Kugeln	Tellurium	Számoló gép Rechenrahmen	Természetr. ábrák Naturwissenschaftl. Taf.	Szemleleti képek Anschauungsbilder	Allatani gyűjtem. Zoologische Samml.	Novénygyűjtem. Pflanzenammlung	Ávanygyűjtem. Mineraliensamml.	Természeti gyűjt. Physikal. Sammlung	Könyvtár (költészm.) Bibliothek		Egyéb tanesszköz Sonstige Lehrmittel
				író- Schriftab-	Olvasó- Lese-											tanítóknek für Lehrer	tanulóknek für Schüler	
Iskolatéri fiúiskola, Knaben- schule auf dem Schulplatze összesen, zusammen	1	I.	1	1	24	.	.	.	1	.	46	.	.	.	.	.	.	Súly- és mértékmin- ták. Alaktani gyűjtem. Gewichte und Maasse- Muster. Moltliensamml. 60 dbból álló gazda- sági eszközgyűjtemény és kis muzeum: 600 szemleleti tárggyal 60 Stück Landwirt- schafts- Geräthe u. kl. Museum mit 600 An- schauungsgegenständen
	2	II.	1	1	24	2	1	.	1	25	.	.	.	.	.	.	.	
	3	III.	1	1	24	3	1	1	1	1	71	.	.	.	.	320	.	
	4	IV.	1	1	24	5	2	1	21	1	34	.	.	.	.	.	.	
	5	I.	1	1	24	.	.	.	1	.	40	.	.	.	.	.	.	
	6	II.	1	1	24	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	
	7	III.	1	1	24	3	.	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	
	8	IV.	1	1	24	3	1	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	
	9	V.	1	1	24	4	1	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	
	10	VI.	1	1	24	5	.	1	1	.	.	.	.	.	.	.	.	
Városház-utcai leányiskola, Mädchenschule Stadlhausgasse összesen, zusammen	.	.	6	10	48	15	1	1	14	74	21	.	.	103	67	315	201	
	.	.	.	10	14	72	20	3	2	35	145	21	.	?	67	635	201	
	11-14	I.	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
	15-18	II.	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
	19-21	III.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
	22-23	IV.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
24-26	V.-VI.	4	.	.	.	.	.	db. St.	.	.	.	.	.	.	.	.		
Hadsereg-utcai fiú- és leány- iskola, Knaben- und Mädchen- schule in der Hadnagygasse összesen, zusammen*)	.	.	17	24	84	33	1	1	7	164	243	53	300	150	70	1332	.	
	27-28	I.	2	1	2	.	.	.	2	2	.	.	.	.	.	.	.	
	29	II.	1	1	1	1	.	.	1	1	.	.	.	.	.	.	.	
	30	III.	1	1	1	4	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
.	.	.	4	3	3	5	2	.	3	3	.	.	.	.	.	.	.	

*) A tanesszközöket a tanszertárban őrzik. — Die Lehrmittel werden in dem Lehrmittel-Cabinet aufbewahrt.

9. számú tábla. (Folytatás.)

Tabelle Nr. 9. (Fortsetzung.)

Tanterem folyósz. Laufende Nr. des Schulsaales	Az évfolyam meg- jelölése	Bezeichnung des Jahrganges	Az osztály száma	Fali Wand-		Lanckarten	Földgömb Kugeln	Tellurium	Szamoló gép Rechnenrahmen	Természet. ábrák Naturwissensch. Taf.	Szemléltet. képek Anschauungstafeln	Allattani gyűjtem. Zoologische Samml.	Növénygyűjtem. Pflanzenammlung	Ásványgyűjtem. Mineraliensamml.	Természet. gyűjt. Physikal. Sammlung	Könyvtár (kötelezám)		Egyéb taneszköz Sonstige Lehrmittel	
				író- Schreib-	olvasó- Lese-											tanítók- für Lehrer	tanulóknak für Schüler		
68-70	I.	I.	3	3	36				3		90								
71-72	II.	II.	2	2					1		60								
73-74	III.	III.	2	3		4					60								
75-76	IV.	IV.	2	3		10					30								
77	V.-VI.	V.-VI.	2	1		5		1	1		300								
			11	12	36	19	1	1	3		?	?	?	?	45				
			11	12	36	19	1	1	5		?	?	?	?	45				
			42	38	324	69	11	3	21		?	?	?	?	176	79	18		
78-81	I.	I.	4	4	46				3		49								Súly- és mérlebrond- szer és mozgatható betűk
82-83	II.	II.	2	2	24				2		16								Mass- und Gewicht- System und bewegliche Buchstaben
84-85	III.	III.	2	2		2					33								
86-87	IV.-V.	IV.-V.	2	2		11		1			98								
			12	10	72	13	2	1	5		?								
88-90	I.	I.	3	3					3		49								
91-92	II.	II.	2	2					2		16								
93-94	III.	III.	2	2		2					33								
95-97	IV.	IV.	3	3		2					98								
			10	10	5	23	2	1	5		teljes péld. compl. Kz.								
98-99	I.	I.	2	2					2		10								
100-101	II.	II.	2	2					2		publ. 2								
102-103	III.	III.	2	2		2			2		2								
			6	6	2	2			4		4								
104-105	I.	I.	2	2					2		2								
106-107	II.	II.	2	2					2		2								
			2	2					2		2								

91

30

?

?

?

?

?

?

?

?

?

?

?

?

Az iskola megnevezése <i>Benennung der Schule</i>	Tantárgy <i>Antereser Folyász.</i>	Az évfolyam megjelölése <i>Bezeichnung des Jahrganges</i>	Az osztály száma <i>Anzahl der Klassen</i>	Fali tábla		Terkep <i>Landkarten</i>	Földgömb <i>Kugeln</i>	Tellurium	Számológép <i>Rechenrahmen</i>	Természetr. ábrák <i>Naturwissenschaftl. Taf.</i>	Szemlélet képek <i>Anschauungstafeln</i>	Allattani gyűjtem. <i>Zoologische Samml.</i>	Növénygyűjtem. <i>Pflanzenammlung</i>	Ásványgyűjtem. <i>Mineralsammlung</i>	Természet. gyűjtem. <i>Physikal. Sammlung</i>	Könyvtár <i>(könyvtár)</i>		Egyéb taneszköz <i>Sonstige Lehrmittel</i>		
				író- <i>Schreib-</i>	olvasó- <i>Les-</i>											tanítónak <i>für Schüler</i>	tanítónak <i>für Lehrer</i>			
Akadémia-utcai fiú- és leányiskola, Knaben- u. Mädchenschule in der Akademiegasse összesen, zusammen	154—155	I.	2	2	2	2			2	2										
	156—157	II.	2	2	2	2			2	2										
	158—159	III.	2	2	2	2			2	2										
Lipótvárosi 1. sz. iskolaszék, 1. Schulst. der Leopoldstadt			22	22	?	33	2	1	12		?				9					
	160—161	I.	2	2	84				2	2	86									
	162—163	II.	2	2					2	2										
	164—165	III.—IV.	4	4	2	13	1													
Lipótvárosi 2. sz. iskolaszék, 2. Schulst. der Leopoldstadt			8	6	84	13	1	1	4		86									
			30	28	?	46	3	2	16		?				9					
Teréztemplomtéri fiú- és leányiskola, Knaben- u. Mädchenschule auf dem Theresienkirchenplatze összesen, zusammen	166—169	I.	4	4	90				4		168									
	170—173	II.	4	4							40									
	174—176	III.	3	5		3														
	177—179	IV.	2	5		12														
	180—181	V.	2	4		10	1													
	182—183	VI.	2	4		11														
Lovag-utcai fiú- és leányiskola, Knaben- und Mädchenschule in der Lavagasse összesen, zusammen	184—187	I.	4	4	4 ^{grü. A}	36	1	1	4		208	32	53	58	149	120				
	188—191	II.	4	4	4				4		?									
	192—195	III.	4	4	4	?			1		?									
	196—197	IV.	2	2	2	?	1				?									
			14	14	8	32	1		5		52									

Az iskola megnevezése Benennung der Schule	Tanterem folyósz. Laufend. Nr. des Schulsaales	Az évfolyam meg- jelölése Bezeichnung des Jahrganges	Az osztály száma Anzahl der Classen	Fali Wand-		Térkép Landkarten	Földgömb Kugeln	Tellurium	Számoló gép Rechnerrahmen	Természetr. ábrák Naturwissensch. Taf.	Szemlélteti képek Anschauungsbilder	Allattani gyűjtem. Zoologische Samml.	Növénygyűjtem. Pflanzenammlung	Ásványgyűjtem. Mineraliensamm.	Természet. gyűjt. Physikal. Sammlung	Könyvtár (köötés szám)		Egyéb taneszköz Sonstige Lehrmittel
				író- Schreib-	ol. asó- Leset-											tanítóknak für Schüler	tanítóknak für Lehrer	
Dohány-utcai fiú- és leány- iskola, Knaben- und Mädchen- schule in der Tabakgasse	253—254	I.	2	2	48	.	.	.	2	?	9	.	.	.	.	.	.	.
	255—256	II.	2	2	.	.	.	.	.	?	9	.	.	.	.	.	.	.
	257	III.	1	1	2	.	.	.	.	?	19	.	.	.	.	.	.	.
	258	IV.	1	1	4	1	.	.	.	?	19	.	.	.	.	.	.	.
összesen, zusammen	.	.	6	6	48	6	1	.	2	140	56	.	.	.	.	.	.	.
	259	I—III.	3	1	1	1	.	1	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„Erzsébet“- árvaleányház, Mäd.-Waisenb., Elisabethinum	260	IV—VI.	3	2	.	7	1	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Rákosmezei fiú- és leányisk., Kn.- u. Mäd.-Schule auf d. Rákos	.	.	6	3	1	8	1	1	1	.	.	.	18	70	.	.	.	83
	261	I—II.	2	1	48	.	.	.	1	.	36	.	.	.	.	.	.	.
Terézvárosi I. iskolaszék, 1. Schulst. der Theresienstadt	262	III—IV.	2	1	.	4	1	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	.	.	4	2	48	4	1	.	2	.	36	.	.	.	.	.	.	83
összesen, zusammen	.	.	46	43	457	58	6	3	21	140	460	?	58	?	50	.	.	83
	.	.	46	43	457	58	6	3	21	140	460	?	58	?	50	.	.	83
Ösz-utcai fiú- és leány- iskola, Knaben- und Mädchen- schule in der Herbstgasse	263—264	I.	2	2	96	.	.	.	2	.	80	.	.	.	.	.	.	.
	265—266	II.	2	2	96	.	.	.	2	.	80	.	.	.	.	.	.	.
	267—270	III.	4	5	8	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	271—274	IV.	4	5	20	2	1	.	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.
összesen, zusammen	.	.	12	14	192	28	2	1	5	.	160	.	.	64	32	192	.	.
	275—276	I.	2	2	48	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Mária-utcai fiú- és leány- iskola, Knaben- und Mädchen- schule in der Mariengasse	277—278	II.	2	2	48	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	.	II.	4	4	96	.	.	.	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.
összesen, zusammen	.	.	4	4	96	.	.	.	4	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	279—280	I.	16	18	268	28	2	1	9	.	?	.	.	64	32	192	.	.
Józsefvárosi I. iskolaszék, 1. Schulst. der Josefstadt	.	.	16	18	268	28	2	1	9	.	?	.	.	64	32	192	.	.

9. számú tábla. (Vége.)

Tabelle Nr. 9. (Schluss.)

Az iskola megnevezése Benennung der Schule	Tanterem folyósz. Laufende Nr. des Schulsaales	Az évfolyam meg- jelölése Bezeichnung des Jahrganges	Az osztály száma Anzahl der Classen	Fali Wand-		Létkép Landkarten	Földgömb Brkugeln	Telurium	Számoló gép Rechenrahmen	Természetr. ábrák Naturwissensch. Taf.	Szemléleti képek Anschauungstafeln	Alltrani gyűjtem. Zoologische Samml.	Növénygyűjtem. Pflanzenammlung	Ásványgyűjtem. Mineraliensamml.	Természeti gyűjt. Physikal. Sammlung	Könyvtár (kötelező)		Egyéb taneszköz Sonstige Lehrmittel
				Író- Schreib-	Olvasó- Les-											tanítónak für Lehrer	tanulóknak für Schüler	
Nyul-utozai fiu- és leány- iskola, Knaben- und Mädchen- schule in der Hasengasse	333-336	I.	4	4	4													10 dbból álló inartaut gyűjtemény, 100 péld gazdasági gyűjt. Samml. zur Industrie- lehre 10 Stück, zur Landwirthschaft 100 St.
	337-339	II.	3	3	1													
	340-341	III.	2	2		6												
	342-343	IV.	2	2		18	1											
	344-345	V.-VI.	4	4		26	2	1										
Összesen, zusammen			15	14	5	50	3	1	7	4	4	418	120	177	55		172	
Bakácstéri fiu- és leány- iskola, Knaben- und Mädchen- schule auf dem Bakácsplatze	346-349	I.	4	4	96				4		127							Súly- és mértékrend- szer Maass- und Gewicht- System
	350-351	II.	2	2					4		43							
	352-353	III.	2	2		10												
	354-355	IV.	2	2		17	2	1		4	170				16	48	160	
Összesen, zusammen			10	10	96	27	2	1	4	?	?	418	120	?	71	380		
Ferencvárosi 1. iskolaszék, 1. Schulst. der Franzstadt			25	24	?	77	5	2	11	?	?							
	356-359	I.	4	4	96				4		40							
Mester-utozai fiu- és leány- iskola, Knaben- und Mädchen- schule in der Mestergasse	360-363	II.	4	4	120													
	364-366	III.	3	3		9												
	367-368	IV.	2	2		15	1	1	1	81								
Összesen, zusammen			13	13	216	24	1	1	5	81	40	5	35		20			
Ferencvárosi 2. iskolaszék, 2. Schulst. der Franzstadt			38	37	?	101	6	3	16	?	?	423	155	?	91	380		
IX. kerület összesen IX. Bezirk zusammen			1	2					1									Súly- és mértékrend- szer Maass- und Gewicht- System
	369	I.	1	1	48				1		86							
	370	II.	1	1	48				1		86							
	371-372	III.-IV.	4	4							90							
	373-374	V.-VI.	4	4		8	1	1			16							
	Összesen, zusammen			10	7	96	8	1	1	2	106	172					42	

Iskolakönyvek ára 1880—81.

Preis der Schulbücher im Jahre 1880—1881.

(o. é. krajczárokban — In Kreuzern ö. W.)

Iskola megnevezése <i>Bezeichnung der Schule</i>	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
	évfolyam — Jahrgang					
Iskolatéri fiúiskola	14	91	140	200		
Városház-utczai leányiskola	23	159	231	268	469	476
Szarvastéri fiú- és leányiskola	14	91	170	200	383	413
Hadnagy-utczai fiú- és leányiskola	14	69	140			
Fehérvári uti » » »	14	91				
Pálya-utczai » » »	14	137	226	306		
Széchenyi hegyi vegyes iskola	14	137	196	226		
Lipótmezei » » »	14	68	132			
Alsó fő-utczai fiú- és leányiskola	14	137	226	306		
Nagy-medve-utczai fiú- és leányiskola	14	99	158	256	407	376
Batthyány-utczai » » »	14	101	156	162		
Török-utczai » » »	14	76	120	161	346	346
Ujlak-templomtéri » » »	14	91	134	160	334	
Kórház-utczai fiúiskola	14	51	146	163		
Korona-utczai fiú- és leányiskola	14	76	140			
Tanuló-utczai leányiskola	14	91	150	200	365	356
Vörösvári uti fiú- és leányiskola	14	76				
Kötő-utczai fiúiskola	14	109	216	246		
Gr. Károlyi-utczai fiú és leányiskola	14	137	216	246		
Lipóttéri » » »	14	91	170	198		
Akademia-utczai » » »	14	66	132			
Külső väczi uti » » »	14	91	137	160		
Teréztemplomtéri » » »	14	116	188	214	464	431
Lovag-utczai » » »	14	106	142	180		
Szív-utczai » » »	14	91	140	178	295	
Bajnok-utczai » » »	14	70	112	156		
Herminamezei » » »	14	91	216	246		
Kazinczy-utczai » » »	14	137	216	246	445	
Diófa-utczai » » »	14	140	158	306		
Wesselényi-utczai » » »	14	119	216	246		
Dohány-utczai » » »	14	91	170	200		
Erzsébet-árvaleányház	—	—	—	—	—	—
Rákosmezei fiú- és leányiskola	14	137	226	286		
Ősz-utczai » » »	15	83	168	180		
Mária-utczai » » »	15	83				
Stáció-utczai » » »	14	137	216	246	445	453
Hunyady-utczai fiú- és leányiskola	14					
Bezserédy-utczai » » »	14	91	170	180		
Bérkocsis-utczai » » »	14	137	226			
»József« fiúárvaház	14	138	186	226	365	373
Madách-utczai fiú- és leányiskola	14	91	170	200		
Nyul-utczai » » »	14	91	170	200	405	413
Bakácsi-utczai » » »	14	137	186	206		
Mester-utczai » » »	14	93	160	180		
Kőbánya-ligeti » » »	14	70	112	156	347	337
Kőbánya ó-hegyi fiú- és leányiskola	14	137	226	270		
Kőbánya-gyömrői uti vegyes iskola	14	99				

Ismétlő iskolák – Wiederholungsschulen.

I. számú tábla.

Kimutatása a fővárosi ismétlő iskolák egyes osztályaiba az 1880/81. iskolaév alatt beírt, év közben elmaradt és az év végén jelen volt tanulóknak.

Ausweis der in die einzelnen Classen der hauptstädtischen Wiederholungsschulen, während des Schuljahres 1880/81 eingeschriebenen, während des Jahres ausgebliebenen, und am Schlusse desselben noch anwesenden Schüler.

Az iskola megnevezése <i>Benennung der Schule</i>	Osztály <i>Classé</i>	Beiratkozott Wurden eingeschrieben	Ebből — hievon					maradt az év végén am Ende des Jahres sind geblieben	Ebből beiratkozott Hievon wurden eingeschrieben				
			kimaradt ausgeblieben	meghalt gestorben	átlépett überreten	felszabadult freigesprochen	összesen elmaradt insgesammt ausgeblieben		szeptember hóban i. M. September	október—december v. October bis Dezember	január—márczius v. Jänner bis März	április—június v. April bis Juni	
az év folytán während des Jahres													
Várbeli fiúiskola	I. II. III. IV.	1 18 9	2 1	1		2	15 3	4 3	5 2	1 1	1 1	5	
Összesen fiú — <i>Zus. Kn.</i>		28	3	1		2	6	7	7	3	3	5	
Szarvastéri fiúiskola	I. II.	13 15	3		5	2	8 13	5	1	4	1		
Összesen fiú — <i>Zus. Kn.</i>		28	3		7	10	18	2	11	5			
Szarvastéri leányiskola	I. II. III.	47 18	9 3	1			10 3	37 15	12 13	17 2	7	1	
Összesen leány — <i>Zus. M.</i>		65	12	1		13	52	25	19	7	1		
Pálya-utczai fiúiskola	I. II.	1 35	4	2	3	5	14	1	1	6	2		
Összesen fiú — <i>Zus. Kn.</i>		36	4	2	3	5	14	22	14	6	2		
Pálya-utczai leányiskola	I. II.	19	3				3	16	7	7	1	1	
Összesen leány — <i>Zus. M.</i>		19	3				3	16	7	7	1	1	
Összesen az I.-sö kerület fiú <i>Kn.</i> <i>Zus. in I. Bezirk</i> leány <i>M.</i>		92	10	3	10	7	30	62	23	24	10	5	
Együtt — <i>Zusammen</i>		84	15	1		16	68	32	26	8	2		
		176	25	4	10	7	46	130	55	50	18	7	
Medve-utczai fiúiskola	I. II.	21 26	12			5	17	4		4			
Összesen fiú — <i>Zus. Kn.</i>		47	13			5	18	29	12	7	8	2	
Medve-utczai leányiskola	elők. I.	4 4	1				1	3	2	1			
Összesen leány — <i>Zus. M.</i>		8	1				1	7	4	3			
Országúti fiúiskola	elők. I.	2 14				1	7	2			1	1	
Összesen fiú — <i>Zus. Kn.</i>		16	6			1	7	9	2	4	2	1	
Országúti leányiskola	elők. I. II.	5 15	2 4				2 4	3 11	1 10	1	1		
Összesen leány — <i>Zus. M.</i>		20	6				6	14	11	2	1		
Összesen a II. kerület fiú <i>Kn.</i> <i>Zus. in II. Bezirk</i> leány <i>M.</i>		63	19			6	25	38	14	11	10	3	
Együtt — <i>Zusammen</i>		28	7			7	21	15	5	1			
		91	26			6	32	59	29	16	11	3	

Tabelle Nr. 111.

Az iskola megnevezése <i>Benennung der Schule</i>	Osztály <i>Classé</i>	Beiratkozott Wurden eingeschrieben	Ebből — hievon						Ebből beiratkozott Hievon wurden eingeschrieben			
			kimaradt ausgegeben	meghalt gestorben	átlépett übertraten	felszabadult freigesprochen	összesen elmaradt insgesamt ausgeblieben	az év végén am Ende des Jahres sind geblieben				
								szepember hóban i. M. September	október—december v. October bis December	január—március v. Jänner bis März	április—június v. April bis Juni	
Ujlaki templomtéri fiúiskola	elők. I. II.	1 3 10				1 1 2	1 1 12	1 2 6	1 4 5			
Összesen fiú — <i>Zus. Kn.</i>		14				2	2	12	6	5	1	
Ujlaki templomtéri leányiskola	elők. I. II.	9 6 9	7 3 7				7 3 7	2 3 2	2 1 1	2 1 1		
Összesen leány — <i>Zus. M.</i>		24	17				17	7	3	4		
Ó-budai kórház-utcai fiúiskola	elők. I. II.	8 26 20	3 11 10			4	3 15 10	5 11 10	5 9 2	2 9 2		2
Összesen fiú — <i>Zus. Kn.</i>		54	24			4	28	26	2	13	9	2
Tanuló-utcai leányiskola	I.	6	5				5	1	1			
Vörösvári uti fiúiskola	I. II.	6 6	2 3				2 3	4 3	4 3			
Összesen fiú — <i>Zus. Kn.</i>		12	5				5	7	7			
Vörösvári uti leányiskola	I. II.	5 9						5 9				5 9
Összesen leány — <i>Zus. M.</i>		14						14				14
Összesen a III. kerület fiú <i>Kn.</i>		80	29			6	35	45	8	25	10	2
<i>Zus. in III. Bezirk e</i> leány <i>M.</i>		44	22				22	22	4	4		14
Együtt — <i>Zusammen</i>		124	51			6	57	67	12	29	10	16
Kötő-utcai fiúiskola	I. II.	11 23	2 2				2	9 21	8 11		1 8	
Összesen fiú — <i>Zus. Kn.</i>		34	4				4	30	19	8	3	
Gróf Károlyi-utcai fiúiskola	elők. I. II. III.	33 66 65	2 7 10	4		2	8 4 6	25 18 43	14 41 37	7 6 3	4 1 2	
Összesen fiú — <i>Zus. Kn.</i>		225	23	25	21	69	156	120	27	8	1	
Gróf Károlyi utcai leányiskola	I. II. III.	1 2 3	1 1 1				1	2 2	1 1 1	1 1 1		
Összesen leány — <i>Zus. M.</i>		6	2				2	4	1	2	1	
Összesen a IV. kerület fiú <i>Kn.</i>		258	25	29	23	77	181	134	34	12	1	
<i>Zus. in IV. Bezirke</i> leány <i>M.</i>		6	2				2	4	1	2	1	
Együtt — <i>Zusammen</i>		264	27	29	23	79	185	135	36	13	1	
Lipóttéri fiúiskola	elők. I. II.	2 15 24	1 10 13			1	1 11 18	1 4 6	1 4 4			
Összesen fiú — <i>Zus. Kn.</i>		41	24	5	1	30	11	8	2	1		
Lipóttéri leányiskola	elők. I. II.	1 12 13	1 3 4				1 3 4					
Összesen leány — <i>Zus. M.</i>		13	4				4	9	9			

11. számú tábla. (Folytatás.)

Az iskola megnevezése <i>Benennung der Schule</i>	Osztály — <i>Classe</i>	Ebből — <i>hieron</i>						maradt az év végén <i>am Ende des Jahres sind geblieben</i>		Ebből beírtakozott <i>Hieron wurden eingeschrieben</i>			
		Beírtakozott <i>Wurden eingeschrieben</i>	kimaradt <i>ausgeblieben</i>	meghalt <i>gestorben</i>	átlépett <i>übertraten</i>	felszabadult <i>freigesprochen</i>	összesen elmaradt <i>insgesamt ausgeblieben</i>	szeptember hóban <i>i. M. September</i>	október—december <i>v. October bis December</i>	január—március <i>v. Januar bis März</i>	ápril—június <i>e. April bis Juni</i>		
												az év folytán <i>während des Jahres</i>	
Külső váci-úti fiúiskola Összesen fiú — <i>Zus. Kn.</i> Összesen az V. kerület fiú <i>Kn.</i> <i>Zus. in V. Bezirke</i> leány <i>M.</i> Együtt — <i>Zusammen</i>	elők.	23	9	.	.	.	9	14	14	.	.	.	
	I.	21	6	.	.	.	2	8	12	.	.	1	
		44	15	.	.	.	2	17	27	26	.	.	1
		85	39	.	5	3	47	38	34	2	1	1	
	13	4	.	.	.	4	9	9	.	.	.	.	
	98	43	.	5	3	51	47	34	11	1	1	.	
Teréz-templomtérsi fiúiskola Összesen fiú — <i>Zus. Kn.</i>	elők.	35	18	.	1	5	24	11	8	2	.	1	
	I.	31	8	.	6	1	15	16	7	7	1	1	
	IIa	31	8	.	2	4	14	17	7	8	2	.	
	IIb	32	8	.	4	4	12	20	14	6	.	.	
	129	42	.	9	14	65	64	36	23	3	2	.	
Teréz-templomtérsi leányiskola Összesen leány — <i>Zus. M.</i>	elők.	5	3	.	.	.	3	2	2	.	.	.	
	I.	4	2	.	.	.	2	2	.	.	2	.	
	II.	6	5	.	.	.	5	1	2	1	3	.	
	15	10	.	.	.	10	5	2	.	3	.	.	
Lovag-utczai fiúiskola Összesen fiú — <i>Zus. Kn.</i>	elők.	26	10	.	2	12	14	13	.	.	.	1	
	I.	33	18	.	5	23	10	9	.	1	.	.	
	II.	22	7	.	1	4	12	10	8	2	.	.	
	81	35	.	1	11	47	34	30	2	1	1	.	
Szív-utczai fiúiskola Összesen a VI. kerület fiú <i>Kn.</i> <i>Zus. im VI. Bezirke</i> leány <i>M.</i> Együtt — <i>Zusammen</i>	I.	50	25	.	.	3	28	22	12	8	2	.	
		260	102	.	10	28	140	120	78	33	6	3	
		15	10	.	.	.	10	5	2	.	3	.	
	275	112	.	10	28	150	125	80	33	9	3	.	
Kazinczy-utczai fiúiskola Összesen fiú — <i>Zus. Kn.</i>	elők.	37	11	.	.	1	12	25	21	4	.	.	
	I.	33	4	.	.	1	5	28	19	9	.	.	
	II	46	1	.	8	6	15	31	13	18	.	.	
	116	16	.	8	8	32	84	53	31	.	.	.	
Kazinczy-utczai leányiskola Összesen — <i>Zusammen</i>	I.	13	2	.	.	.	2	11	5	4	2	.	
	elők.	36	.	.	7	4	11	25	17	3	3	2	
	Ia	43	10	.	1	2	13	35	20	13	2	.	
	Ib	37	4	.	7	.	11	26	19	4	3	.	
	II.	34	6	.	.	8	14	20	16	3	1	.	
	III.	43	3	.	2	7	12	31	18	11	1	1	
	198	23	.	17	21	61	137	90	34	10	3	.	
Összesen a VII. kerület fiú <i>Kn.</i> <i>Zus. im VII. Bezirke</i> leány <i>M.</i> Együtt — <i>Zus.</i>		314	39	.	25	29	93	221	143	65	10	3	
		13	2	.	.	.	2	11	5	4	2	.	
		327	41	.	25	29	95	232	148	69	12	3	
Ősz-utczai fiúiskola Összesen — <i>Zusammen</i>	elők.	27	3	.	3	4	10	17	17	.	.	.	
	I.	46	10	.	.	6	16	30	23	5	2	.	
	II.	42	15	.	.	4	19	23	18	5	.	.	
	III	26	8	.	.	.	8	18	13	3	2	.	
	141	36	.	3	14	53	88	71	13	4	.	.	
Ősz-utczai leányiskola Összesen leány — <i>Zus. M.</i>	elők.	1	.	.	.	.	.	1	1	.	.	.	
	I.	12	4	.	.	.	4	8	6	2	.	.	
	13	4	.	.	.	4	9	7	2	.	.	.	

11. számú tábla. (Végo.)

Tabelle Nr. 11. (Schluss.)

Az iskola megnevezése <i>Benennung der Schule</i>	Osztály — <i>Classe</i>	Beiratkozott <i>Wurden eingeschrieben</i>	Ebből — <i>hievon</i>						Ebből betratkozott <i>Hievon wurden eingeschrieben</i>				
			kimaradt <i>ausgebüßen</i>	meghalt <i>gestorben</i>	átlépett <i>übertraten</i>	felszabadult <i>freigesprochen</i>	összesen elmaradt <i>insgesamt ausgeblieben</i>	maradt az év végén <i>am Ende des Jahres sind geblieben</i>	szepember hóban <i>i. M. September</i>				
									október—december <i>v. October bis Dezember</i>				
az év folytán <i>während des Jahres</i>						január—március <i>v. Jänner bis März</i>					apríl—június <i>v. April bis Juni</i>		
Nagy-stáció-utcai fiúiskola	elők. I. IIa IIb	29 40 35 36	7 4 6 4		1 1 1	4 7	7 9 14 4	22 31 21 32	10 18 16 20	9 11 3 12	3 2 2 7		
Összesen fiú — <i>Zus. Kn.</i>		140	21		2	11	34	106	64	35	7		
Nagy-stáció-utcai leányiskola	I. II. III.	4 2 5	1 1 1				1 1 2	3 3 7		1 1 5	2 2 2		
Összesen leány — <i>Zus. M.</i>		11	3		1		4	7		5	2		
Bezerédy-utcai fiúiskola	elők. I.	1 21					6 15	1 13					
Összesen fiú — <i>Zus. Kn.</i>		22	4		2		6	16	14		2		
Madách-utcai fiúiskola	elők. I.	51 67	18 9			2 11	20 21	31 46	17 31	6 7	8 4		4
Összesen fiú — <i>Zus. Kn.</i>		118	27		1	13	41	77	48	13	12		4
Madách-utcai leányiskola	I.	42	5				5	37	30	7			
Összesen a VIII. kerület fiú <i>Kn.</i>		421	88		8	38	134	287	197	61	25		4
<i>Zus. im VIII. Bezirke</i> leány <i>M.</i>		66	12		1		13	53	37	14	2		
Együtt — <i>Zusammen</i>		487	100		9	38	147	340	234	75	27		4
Nyúl-utcai fiúiskola	I. II.	29 29	3 7		2	1	6 9	23 20	14 11	7 5	2 4		
Összesen fiú — <i>Zus. Kn.</i>		58	10		2	3	15	43	25	12	6		
Bakács-téri fiúiskola	elők. I. II.	1 8 12				1	5 7	13 5	7 3	6 2			
Összesen fiú — <i>Zus. Kn.</i>		31	8			4	12	19	11	8			
Mester-utcai fiúiskola	elők. I. II.	3 20 19				3	8 8	12 11	6 2	3 6	3 2		1
Összesen fiú — <i>Zus. Kn.</i>		42	6			10	16	26	9	10	6		1
Összesen a IX. kerület fiú <i>Kn.</i>		131	24		2	17	43	88	45	30	12		1
<i>Zus. im IX. Bezirke</i>													
Óhegyi fiúiskola	I. II.	22 17	5 5				5 5	17 12	11 7	4 5	2		
Összesen a X. ker. fiú <i>Zus. Kn.</i>		39	10				10	29	18	9	2		
<i>Zus. im X. Bezirke</i>													
Egész főváros. — Ganze Stadt.													
Fiú — <i>Knaben</i>		1743	385	3	89	157	634	1109	694	294	98		23
Leány — <i>Mädchen</i>		269	74	1	1		76	193	96	64	17		16
Együtt — <i>Zusammen</i>		2012	459	4	90	157	710	1302	790	358	115		39

A fővárosi Ismétlő iskolákba az 1877/78, 1878/79, 1879/80. és 1880/81. iskolaévek alatt beírt, évközben elmaradt és az év végén még jelen volt tanulók kerület szerinti kimutatása.

In die hauptstädtischen Wiederholungsschulen während der Schuljahre 1877/8, 1878/9, 1879/80 u. 1880/1 eingeschriebene, im Laufe des Jahres ausgebliebene und am Schlusse desselben noch anwesende Schüler nach Bezirken ausgewiesen.

Kerület Bezirk	Iskola Schulen-	Tanterem Lehrstü-	Osztály Classen-	Beiratkozott Wurden eingeschrieben	Ebből — Hievon							Ebből beiratkozott Die Einschreibung erfolgte				
					kimaradt ausgeblieben	meghalt gestorben	átlépett übertreten	felszabadult freigesprochen	összes. elmaradt insg. ausgeblieben	Maradt az év végén Am Ende d. J. sind geblieben	az elso hóban ¹⁾					
											az év folytán während des Jahres	im 1-ten Monat	im 2-4. hóban	im 5-7. hóban	im 8-10. hóban	
s z á m a Zahl																
1877/8.																
I.	f. K.			195	40	—	8	21	69	126	58	51	15	2		
	l. M.	3	7	11	108	49	—	3	—	52	56	32	15	6		
	e. Z.				303	89	—	11	21	121	182	90	66	21	5	
II.	f. K.			167	18	1	4	25	48	119	68	37	7	7		
	l. M.	3	5	14	53	24	—	—	24	29	8	12	6	3		
	e. Z.				220	42	1	4	25	72	148	76	49	13	10	
III.	f. K.			302	163	3	18	22	206	96	82	10	4	—		
	l. M.	4	8	13	145	29	—	—	29	116	56	49	6	5		
	e. Z.				447	192	3	18	22	235	212	138	59	10	5	
IV.	f. K.			352	49	1	13	46	109	243	183	32	20	8		
	l. M.	2	7	8	62	26	—	1	—	27	36	18	13	4		
	e. Z.				414	75	1	14	46	136	278	201	45	24	8	
V.	f. K.			145	35	1	7	18	61	84	63	11	10	—		
	l. M.	2	3	8	30	18	—	—	18	12	4	7	1	—		
	e. Z.				175	53	1	7	18	79	96	67	18	11		
VI.	f. K.			767	266	—	24	46	336	431	243	133	39	16		
	l. M.	3	10	10	114	45	—	—	45	69	30	28	9	2		
	e. Z.				881	311	—	24	46	381	500	273	161	48	18	
VII.	f. K.			489	76	—	45	58	179	310	216	65	27	2		
	l. M.	2	11	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	e. Z.				489	76	—	45	58	179	310	216	65	27	2	
VIII.	f. K.			697	149	3	25	53	230	465	337	95	25	8		
	l. M.	4	15	17	121	52	1	—	53	68	27	23	14	4		
	e. Z.				816	201	4	25	53	283	533	364	118	39	12	
IX.	f. K.			338	63	—	23	38	124	214	141	35	25	13		
	l. M.	3	8	14	50	29	—	—	29	21	9	4	6	2		
	e. Z.				388	92	—	23	38	153	235	150	39	31	15	
X.	f. K.			58	6	—	—	7	13	45	14	5	16	10		
	l. M.	2	2	3	17	—	1	—	1	16	—	—	11	5		
	e. Z.				75	6	1	—	7	14	61	14	5	27	15	
Főösszeg Hauptsumme	f. K.			3508	865	9	167	334	1375	2133	1405	474	188	66		
	l. M.	28	76	113	700	272	2	4	—	278	122	184	151	63		
	e. Z.				4208	1137	11	171	334	1653	2555	1689	625	251	90	

12. számú tábla. (Folytatás.)

Tabelle Nr. 12. (Fortsetzung.)

Kerület Bezirk	Iskola Schulen.	Tanterem Lehrstül-	Osztály Classen.	Beiratkozott Wurden eingeschrieben	Ebből — Hieron							Maradt az év végén Am Ende d. J. sind geblieben	Ebből beiratkozott Die Einschreibung erfolgte			
					kimaradt ausgegeben	meghalt gestorben	állépett ú. entr ten	felszabadult freige-prochen	összesen elmaradt insgesamt abgibt. ben	az év folytán während des Jahres						
										az első hóban im 1-ten Monat	a 2—4. hóban im 2—4. Monat		az 5—7. hóban im 5—7. Monat	a 8—10. hóban im 8—10. Monat		
száma Zahl																
1878/79.																
I.	f. Kn.			163	21	—	2	8	31	132	51	50	24	7		
	l. Md.	3	7	54	18	—	—	—	18	36	12	19	4	1		
	e. Zus.			217	39	—	2	8	49	168	63	69	28	8		
II.	f. Kn.			198	22	—	39	38	99	99	63	20	10	6		
	l. Md.	3	5	48	12	—	—	—	12	36	12	13	10	1		
	e. Zus.			246	34	—	39	38	111	135	75	33	20	7		
III.	f. Kn.			215	72	1	29	30	132	83	49	20	10	4		
	l. Md.	4	8	108	45	1	—	—	46	62	18	25	5	24		
	e. Zus.			323	117	2	29	30	178	145	67	45	15	18		
IV.	f. Kn.			369	43	1	5	33	82	287	226	28	25	8		
	l. Md.	2	7	53	28	—	1	—	29	24	10	6	4	4		
	e. Zus.			422	71	1	6	33	111	311	236	34	29	12		
V.	f. Kn.			169	72	1	2	11	86	83	61	13	8	1		
	l. Md.	2	4	21	15	—	—	—	15	6	—	3	1	2		
	e. Zus.			190	87	1	2	11	101	89	61	16	9	3		
VI.	f. Kn.			801	120	3	134	87	344	457	286	111	46	14		
	l. Md.	3	13	150	106	2	3	—	111	39	29	5	2	3		
	e. Zus.			951	226	5	137	87	455	496	315	116	48	17		
VII.	f. Kn.			582	107	2	21	69	199	383	272	71	37	3		
	l. Md.	2	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	e. Zus.			582	107	2	21	69	199	383	272	71	37	3		
VIII.	f. Kn.			606	98	—	9	72	179	427	337	60	27	3		
	l. Md.	4	14	111	47	—	2	—	49	62	15	34	13	—		
	e. Zus.			717	145	—	11	72	228	489	352	94	40	3		
IX.	f. Kn.			362	100	2	14	25	141	221	138	43	32	8		
	l. Md.	3	9	42	23	—	—	—	23	19	10	4	5	—		
	e. Zus.			404	123	2	14	25	164	240	148	47	37	8		
X.	f. Kn.			37	5	—	—	2	7	30	11	9	9	1		
Főösszeg Hauptsumme	f. Kn.			3502	660	10	255	375	1300	2202	1494	425	228	55		
	l. Md.	27	76	587	294	3	6	—	303	284	106	109	44	25		
	e. Zus.			4089	954	13	261	375	1603	2486	1600	534	272	80		

12. számú tábla. (Folytatás.)

Tabelle Nr. 12. (Fortsetzung.)

Kerület Bezirk	Iskola Schulen	Tanterem Lehrsäle	Osztály Classen	Beiratkozott Würden eingeschrieben	Ebből — Hi-von							Maradt az év végén Am Ende d. J. sind geblieben	Ebből beiratkozott Die Einschreibung erfolgte				
					kimaradt ausgeblieben	meghalt gestorben	átlévelt übertraten	felszabadult freigesprochen	összes:kimaradt insg. ausgeblieben	az év folytán während des Jahres							
										az első hónap im 1-ten Monat	a 2—4. hónap im 2—4. Monat		az 5—7. hónap im 5—7. Monat	a 8—10. hónap im 8—10. Monat			
száma Zahl				az év folytán während des Jahres							az év folytán während des Jahres						
1879/80.																	
I.	f. Kn.	3	6	10	179	55	1	1	6	63	116	65	31	10	10		
	l. Md.				22	1				1	21				21		
	e. Zus.				201	56	1	1	6	64	137	65	31	10	31		
II.	f. Kn.	3	5	10	121	16	2		20	38	83	37	22	10	14		
	l. Md.				25	5				5	20				20		
	e. Zus.				146	21	2		20	43	103	37	22	10	34		
III.	f. Kn.	4	8	14	175	79			9	88	87	70	17				
	l. Md.				38						38				38		
	e. Zus.				213	79			9	88	125	70	17		38		
IV.	f. Kn.	2	7	10	379	50	1	10	44	105	274	216	34	19	5		
	l. Md.				11	3				3	8				8		
	e. Zus.				390	53	1	10	44	108	282	216	34	19	13		
V.	f. Kn.	2	4	8	152	52		3	9	64	88	55	30	2	1		
	l. Md.				5	1				1	4				4		
	e. Zus.				157	53		3	9	65	92	55	30	2	5		
VI.	f. Kn.	3	13	13	775	260	2	24	54	340	435	304	92	26	13		
	l. Md.				15	4				4	11				11		
	e. Zus.				790	264	2	24	54	344	446	304	92	26	24		
VII.	f. Kn.	2	9	9	517	75		39	64	178	339	260	48	25	6		
	l. Md.				12	3				3	9				9		
	e. Zus.				529	78		39	64	181	348	260	48	25	15		
VIII.	f. Kn.	4	15	21	628	119	1	21	42	183	445	368	63	13	1		
	l. Md.				56	2				2	54				54		
	e. Zus.				684	121	1	21	42	185	499	368	63	13	55		
IX.	f. Kn.	3	7	10	317	68	2	4	37	111	206	116	52	37	1		
	l. Md.				11	3				3	8				8		
	e. Zus.				328	71	2	4	37	114	214	116	52	37	9		
X.	f. Kn.	1	1	3	48	1				1	47	16	19	6	6		
	l. Md.																
	e. Zus.				48	1				1	47	16	19	6	6		
Fösszeg Hauptsumme	f. Kn.	27	75	108	3291	775	9	102	285	1171	2120	1507	408	148	57		
	l. M.				195	22				22	173	139	34				
	e. Zus.				3486	797	9	102	285	1193	2293	1646	442	148	57		

12. számú tábla. (Vége.)

Tabelle Nr. 12. (Schluss.)

Kerület Bezirk	Iskola Schulen-	Tanterem Lehrstühle-	Osztály Classen-	Beiratkozott Würden eingeschrieben	Ebből — Hieron						Ebből heiratkozott Die Einschreibung erfolgte				
					kimaradt ausgeblieben	meghalt gestorben	átlépett übertritten	felszabadult freigesprochen	összes elmaradt insg. ausgeblieben	Maradt az év végén Am Ende d. J. sind geblieben	az első hóban im 1-ten Monat				
											a 2-4. hóban im 2-4. Monat	az 5-7. hóban im 5-7. Monat	a 8-10. hóban im 8-10. Monat		
1880/1.															
I.	f. Kn. l. Md. e. Zus.	3	5	13	92 84 176	10 15 25	3 1 4	10 — 10	7 — 7	30 16 46	62 68 130	23 32 55	24 26 50	10 8 18	5 2 7
II.	f. Kn. l. Md. e. Zus.	2	4	9	63 28 91	19 7 26	— — —	— — —	6 — 6	25 7 32	38 21 59	14 15 29	11 5 16	10 1 11	3 — 3
III.	f. Kn. l. Md. e. Zus.	4	8	14	80 44 124	29 22 51	— — —	— — —	6 — 6	35 22 57	45 22 67	8 4 12	25 4 29	10 — 10	2 14 16
IV.	f. Kn. l. Md. e. Zus.	2	7	9	258 6 264	25 2 27	— — —	29 — 29	23 — 23	77 2 79	181 4 185	134 1 135	34 2 36	12 1 13	1 — 1
V.	f. Kn. l. Md. e. Zus.	2	4	8	85 13 98	39 4 43	— — —	5 — 5	3 — 3	47 4 51	38 9 47	34 — 34	2 9 11	1 — 1	1 — 1
VI.	f. Kn. l. Md. e. Zus.	3	9	9	260 15 275	102 10 112	— — —	10 — 10	28 — 28	140 10 150	120 5 125	78 2 80	33 — 33	6 3 9	3 — 3
VII.	f. Kn. l. Md. e. Zus.	2	9	9	314 13 327	39 2 41	— — —	25 — 25	29 — 29	93 11 95	221 5 232	143 5 148	65 4 69	10 2 12	3 — 3
VIII.	f. Kn. l. Md. e. Zus.	4	14	19	421 66 487	88 12 100	— — —	8 1 9	38 — 38	134 13 147	287 53 340	197 37 234	61 14 75	25 2 27	4 — 4
IX.	csak fiú nur Kn.	3	6	8	131	24	—	2	17	43	88	45	30	12	1
X.	csak fiú nur Kn.	1	1	2	39	10	—	—	—	10	29	18	9	2	—
Főösszeg Hauptsumme	f. Kn. l. Md. e. Zus.	26	67	100	1743 269 2012	385 74 459	3 1 4	89 1 90	157 — 157	634 76 710	1109 193 1302	694 96 790	294 64 358	98 17 115	23 16 39

13. számú tábla.

Tabelle Nr. 13.

Ismétlőiskolák tanulóinak kora évfolyamonként.

Alter der Schüler der Wiederholungsschulen nach Jahrgängen.

Születési év Geburtsjahr	Kor Alter	Előkészítő évfolyam Vorbereitungsjahrgang			I. évfolyam I. Jahrgang			II. évfolyam II. Jahrgang			III. évfolyam III. Jahrgang			Mindössze Insgesamt		
		fiú Knaben	leány Mädchen	együtt Zus.	fiú Knaben	leány Mädchen	együtt Zus.	fiú Knaben	leány Mädchen	együtt Zus.	fiú Knaben	leány Mädchen	együtt Zus.	fiú Knaben	leány Mädchen	együtt Zus.
		1877/8.														
1869	9 éves és azon alul 9jähr. u. darunter	1	—	1	—	2	2	—	2	2	—	—	—	1	4	5
1868	9—10 éves jávr.	1	1	2	—	4	4	1	3	4	—	—	—	2	8	10
1867	10—11 »	1	3	4	7	6	13	2	6	8	—	—	—	10	15	25
1866	11—12 »	18	3	21	30	27	57	15	24	39	—	—	—	63	54	117
1865	12—13 »	33	11	44	51	43	94	41	49	90	5	—	5	130	103	233
1864	13—14 »	91	11	102	148	31	179	123	62	185	14	—	14	376	104	480
1863	14—15 »	115	10	125	190	26	216	157	37	194	24	—	24	486	73	559
1862	15—16 »	82	5	87	173	11	184	159	6	165	32	—	32	446	22	468
1861	16—17 »	64	5	69	144	7	151	129	3	132	22	—	22	359	15	374
1860	17—18 »	43	2	45	77	5	82	54	1	55	13	—	13	187	8	195
1859	18—19 »	16	3	19	10	1	11	21	1	22	3	—	3	50	5	55
1858	19 éves és azon felül 19jähr. u. darüber	9	4	13	2	6	8	12	1	13	—	—	—	23	11	34
	Főösszeg Hauptsumme	474	58	532	832	169	1001	714	195	909	113	—	113	2133	422	2555
1878/9.																
1870	9 éves és azon alul 9jähr. u. darunter	—	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—	1	1	2
1869	9—10 éves jávr.	1	—	1	1	1	2	3	1	4	—	—	—	5	2	7
1868	10—11 »	5	—	5	2	14	16	4	3	7	—	—	—	11	17	28
1867	11—12 »	9	3	12	17	23	40	8	7	15	—	1	1	34	34	68
1866	12—13 »	47	7	54	79	32	111	55	34	89	13	1	14	194	74	268
1865	13—14 »	75	11	86	114	36	150	101	26	127	15	3	18	305	76	381
1864	14—15 »	96	2	98	215	22	237	173	10	183	52	2	54	536	36	572
1863	15—16 »	74	4	78	193	13	206	162	5	167	43	3	46	472	25	497
1862	16—17 »	74	2	76	153	2	155	130	—	130	28	1	29	385	5	390
1861	17—18 »	24	3	27	67	3	70	56	1	57	11	—	11	158	7	165
1860	18—19 »	9	1	10	26	1	27	37	1	38	5	—	5	77	3	80
1859	19 éves és azon felül 19jähr. u. darüber	5	4	9	7	—	7	10	—	10	2	—	2	24	4	28
	Főösszeg Hauptsumme	419	37	456	975	148	1023	739	88	827	169	11	180	2202	284	2486

13. számú tábla. (Vége.)

Tabelle Nr. 13. (Schluss.)

Születési év Geburtsjahr	K o r Alter	Előkészítő évfolyam Vorbereitungsjahrgang			I. évfolyam I. Jahrgang			II. évfolyam II. Jahrgang			III. évfolyam III. Jahrgang			Mindössze Insgesamt		
		fiú Knaben	leány Mädchen.	együtt Zus.	fiú Knaben	leány Mädchen.	együtt Zus.	fiú Knaben	leány Mädchen.	együtt Zus.	fiú Knaben	leány Mädchen.	együtt Zus.	fiú Knaben	leány Mädchen.	együtt Zus.
1879/80.																
1871	9 éves és azon alul 9jähr. u. darunter	1	1	2	—	—	—	1	—	1	—	—	—	2	1	3
1870	9—10 éves jáhr.	1	1	2	2	1	3	3	—	3	—	—	—	6	2	8
1869	10—11 »	1	2	3	2	9	11	5	1	6	—	—	—	8	12	20
1868	11—12 »	9	13	22	14	32	46	9	10	19	—	—	—	32	57	89
1867	12—13 »	36	7	43	46	23	69	62	9	71	3	3	6	147	42	189
1866	13—14 »	67	5	72	157	24	181	141	14	155	13	2	15	378	45	423
1865	14—15 »	101	3	104	169	3	172	149	2	151	23	—	23	442	8	450
1864	15—16 »	71	1	72	195	1	196	184	—	184	53	1	54	503	3	506
1863	16—17 »	51	—	51	117	2	119	147	—	147	39	—	39	354	2	356
1862	17—18 »	28	—	28	68	—	68	69	—	69	16	—	16	181	—	181
1861	18—19 »	6	—	6	14	—	14	19	—	19	1	—	1	40	—	40
1860	19 éves és azon felül 19jähr. u. darüber	9	—	9	10	1	11	7	—	7	1	—	1	27	1	28
	Főösszeg Hauptsumme	381	33	414	794	96	890	796	36	832	149	8	157	2120	173	2293
1880/1.																
1872	9 éves és azon alul 9jähr. u. darunter	—	1	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	1	2
1871	9—10 éves jáhr.	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1
1870	10—11 »	—	—	—	2	4	6	—	—	—	—	—	—	2	4	6
1869	11—12 »	5	—	5	9	7	16	5	1	6	1	—	—	20	8	28
1868	12—13 »	20	1	21	28	44	72	29	11	40	—	3	3	77	59	136
1867	13—14 »	24	—	24	66	36	102	55	13	68	6	1	7	151	50	201
1866	14—15 »	52	4	56	92	37	129	101	9	110	19	1	20	264	51	315
1865	15—16 »	35	—	35	97	6	103	85	5	90	27	—	27	244	11	255
1864	16—17 »	36	—	36	74	2	76	78	—	78	20	—	20	208	2	210
1863	17—18 »	19	—	19	39	1	40	27	—	27	19	—	19	104	1	105
1862	18—19 »	7	—	7	14	1	15	6	—	6	1	—	1	28	1	29
1861	19 éves és azon felül 19jähr. u. darüber	—	5	5	5	—	5	2	—	2	2	—	2	9	5	14
	Főösszeg Hauptsumme	198	11	209	427	138	565	389	39	428	95	5	100	1109	193	1302

14. számú tábla.

Tabelle Nr. 14.

Ismétlő iskolák tanulóinak nemzetisége és vallása évfolyamonként.

Confession u. Nationalität der Schüler der Wiederholungsschulen nach Jahrgängen.

	Előkészítő évfolyam <i>Vorbereitungsjahrgang</i>			I. évfolyam <i>I. Jahrgang</i>			II. évfolyam <i>II. Jahrgang</i>			III. évfolyam <i>III. Jahrgang</i>			Mindössze <i>Insgesamt</i>		
	<i>fiu</i> Knaben	<i>leány</i> Mädchen.	<i>együtt</i> Zus.	<i>fiu</i> Knaben	<i>leány</i> Mädchen.	<i>együtt</i> Zus.	<i>fiu</i> Knaben	<i>leány</i> Mädchen.	<i>együtt</i> Zus.	<i>fiu</i> Knaben	<i>leány</i> Mädchen.	<i>együtt</i> Zus.	<i>fiu</i> Knaben	<i>leány</i> Mädchen.	<i>együtt</i> Zus.
1877/8.															
Magyar <i>Ungarn</i>	285	25	310	669	95	764	575	104	679	109	—	109	1638	224	1862
Német <i>Deutsche</i>	156	31	187	139	72	211	134	91	225	4	—	4	433	194	627
Tót <i>Slovaken</i>	12	1	13	9	—	9	3	—	3	—	—	—	24	1	25
Egyéb <i>Sonstige</i>	21	1	22	15	2	17	2	—	2	—	—	—	38	3	41
Katholikus <i>Katholiken</i>	379	44	423	663	140	803	554	127	681	88	—	88	1684	311	1995
Ágostai <i>Lutheraner</i>	14	—	14	17	—	17	16	1	17	5	—	5	52	1	53
Helvét <i>Calviner</i>	30	1	31	65	5	70	70	6	76	8	—	8	173	12	185
Izraelita <i>Israeliten</i>	46	13	59	84	24	108	72	61	133	12	—	12	214	98	312
Egyéb <i>Sonstige</i>	5	—	5	3	—	3	2	—	2	—	—	—	10	—	10
Főösszeg <i>Hauptsumme</i>	474	58	532	832	169	1001	714	195	909	113	—	113	2133	422	2555
1878/9.															
Magyar <i>Ungarn</i>	231	18	249	687	85	772	586	59	645	165	11	176	1669	173	1842
Német <i>Deutsche</i>	150	19	169	163	61	224	147	28	175	2	—	2	462	108	570
Tót <i>Slovaken</i>	23	—	23	10	1	11	2	—	2	—	—	—	35	1	36
Egyéb <i>Sonstige</i>	15	—	15	15	1	16	4	1	5	2	—	2	36	2	38
Katholikus <i>Katholiken</i>	340	33	373	643	114	757	544	66	610	138	9	147	1665	222	1887
Ágostai <i>Lutheraner</i>	11	—	11	26	1	27	13	—	13	4	—	4	54	1	55
Helvét <i>Calviner</i>	16	—	16	103	8	111	71	6	77	13	—	13	203	14	217
Izraelita <i>Israeliten</i>	49	4	53	98	24	122	106	16	122	13	2	15	266	46	312
Egyéb <i>Sonstige</i>	3	—	3	5	1	6	5	—	5	1	—	1	14	1	15
Főösszeg <i>Hauptsumme</i>	419	37	456	875	148	1023	739	88	827	169	11	180	2202	284	2486

14. számú tábla. (Végo.)

Tabello Nr. 14. (Schluss.)

	Előkészítő évfolyam <i>Vorbereitungsjahrgang</i>			I. évfolyam <i>I. Jahrgang</i>			II. évfolyam <i>II. Jahrgang</i>			III. évfolyam <i>III. Jahrgang</i>			Mindössze <i>Insgesamt</i>		
	fiu <i>Knaben</i>	leány <i>Mädchen</i>	együtt <i>Zus.</i>	fiu <i>Knaben</i>	leány <i>Mädchen</i>	együtt <i>Zus.</i>	fiu <i>Knaben</i>	leány <i>Mädchen</i>	együtt <i>Zus.</i>	fiu <i>Knaben</i>	leány <i>Mädchen</i>	együtt <i>Zus.</i>	fiu <i>Knaben</i>	leány <i>Mädchen</i>	együtt <i>Zus.</i>
1879/80.															
Magyar <i>Ungarn</i>	221	15	236	634	72	706	656	29	685	145	8	153	1656	124	1780
Német <i>Deutsche</i>	115	18	133	139	24	163	135	7	142	3	—	3	392	49	441
Tót <i>Slovaken</i>	19	—	19	6	—	6	—	—	—	—	—	—	25	—	25
Egyéb <i>Sonstige</i>	26	—	26	15	—	15	5	—	5	1	—	1	47	—	47
Katholikus <i>Katholiken</i>	311	26	337	623	78	701	621	27	648	119	5	124	1674	136	1810
Ágostai <i>Lutheraner</i>	20	1	21	24	2	26	25	—	25	9	—	9	78	3	81
Helvét <i>Calviner</i>	11	—	11	54	2	56	52	—	52	12	—	12	129	2	131
Izraelita <i>Israeliten</i>	37	6	43	89	14	103	96	9	105	8	3	11	230	32	262
Egyéb <i>Sonstige</i>	2	—	2	4	—	4	2	—	2	1	—	1	9	—	9
Főösszeg <i>Hauptsumme</i>	381	33	414	794	96	890	796	36	832	149	8	157	2120	173	2293
1880/1.															
Magyar <i>Ungarn</i>	109	7	116	343	97	440	318	34	352	94	5	99	864	143	1007
Német <i>Deutsche</i>	58	4	62	71	40	111	69	5	74	1	—	1	199	49	248
Tót <i>Slovaken</i>	19	—	19	5	—	5	1	—	1	—	—	—	25	—	25
Egyéb <i>Sonstige</i>	12	—	12	8	1	9	1	—	1	—	—	—	21	1	22
Katholikus <i>Katholiken</i>	159	9	168	351	113	464	287	22	309	76	5	81	873	149	1022
Ágostai <i>Lutheraner</i>	4	—	4	13	1	14	14	—	14	2	—	2	33	1	34
Helvét <i>Calviner</i>	8	—	8	28	6	34	44	5	49	12	—	12	92	11	103
Izraelita <i>Israeliten</i>	23	2	25	34	18	52	42	12	54	5	—	5	104	32	136
Egyéb <i>Sonstige</i>	4	—	4	1	—	1	2	—	2	—	—	—	7	—	7
Főösszeg <i>Hauptsumme</i>	198	11	209	427	138	565	389	39	428	96	5	100	1109	193	1302

15. számú tábla.

Tabelle Nr. 15.

Az ismétlő iskolai tanulók foglalkozása, kapcsolatban az előmenetellel és mulasztással.

Die Beschäftigung der Schüler in den Wiederholungsschulen, mit Rücksicht auf deren Fortgang und deren Versäumnisse.

Foglalkozás Beschäftigung	Létszám az év végen Anzahl am Ende d. Schulj.		Előmenetel Fortgang				Ezek közül mulasztott a tanórákból Von diesen versäumten										Ebből mulasztott Hieron wurden versäumt			
	kielégítő genügend	ki nem elégítő ungutigenl	megjelölés nicht bezeichnet	A létszám az első hónapban fel- kötött be- von der Gesamtzahl wurden im ersten Monate eingetriben	semmit — nichts										összesen zusammen		ebből nem igazolult mulasz- lás		hieron nicht ge- rechtfertigte Versäumnisse	
					1—5%	6—10%	11—20%	21—30%	31—40%	41—50%	több 50% fölül	összeg Summe	%	összeg Summe	%					
1877/8.																				
Mészáros, hentes <i>Fleischhauer, Selcher</i>	99	81	18	—	43	4	7	6	11	8	2	2	1	3440	550	15.99	435	79.09		
Czipész — Schuster	466	352	111	3	316	28	114	72	63	26	7	1	5	25280	2516	9.95	1675	66.57		
Szabó — Schneider	156	112	44	—	96	6	26	24	24	8	3	1	4	7680	991	12.90	656	66.20		
Kövező — Pfisterer	29	21	8	—	8	—	2	1	3	—	—	1	1	640	132	20.62	117	88.64		
Asztalos — Tischler	165	123	41	1	107	3	24	32	31	10	4	3	—	8560	1073	12.54	772	71.95		
Rézműves — Kupferschm.	14	10	4	—	11	4	1	—	6	—	—	—	—	880	63	7.73	44	64.70		
Bádógos — Spengler	41	25	15	1	21	—	3	6	4	5	3	—	—	1680	223	13.27	175	78.48		
Kovács — Schmiede	62	49	12	1	33	1	8	10	6	6	1	1	—	2640	334	12.65	241	72.16		
Kőműves — Maurer	46	35	11	—	28	—	3	2	10	11	1	1	—	2240	442	19.73	331	68.10		
Könyvkötő — Buchbinder	48	36	12	—	31	1	15	4	8	1	1	1	—	2480	234	9.44	128	54.70		
Kárpitos — Tapezierer	35	26	9	—	23	—	6	4	9	3	—	1	—	1840	261	14.18	182	69.73		
Lakatos — Schlosser	201	169	31	1	137	4	38	26	34	25	5	4	1	10960	1452	13.25	1014	69.83		
Kőfaragó — Steinmetze	31	26	8	—	19	2	—	4	9	3	1	—	—	1520	229	15.07	174	75.98		
Pék — Bäcker	30	22	8	—	17	—	4	9	2	2	—	—	—	1360	123	9.04	62	50.41		
Nyomdász — Typographen	66	52	14	—	41	1	10	12	8	4	4	2	—	3280	477	14.54	357	74.84		
Egyéb — Sonstige	641	457	159	25	474	26	175	101	106	36	14	10	6	37920	4995	13.17	3390	67.87		
Összesen fiú — Zus. Knab	2133	1596	505	32	1405	80	436	315	334	148	46	28	18	112400	14100	12.54	9723	68.96		
Össz. leány — Zus. Mädch.	422	333	85	4	184	9	12	14	54	59	16	6	14	14720	5266	35.77	2710	51.46		
Főösszeg — Insgesamt	2555	1929	590	36	1589	89	448	329	388	207	62	34	32	127120	19366	15.23	12433	64.20		
1878/9.																				
Mészáros, hentes <i>Fleischhauer, Selcher</i>	97	76	20	1	63	5	15	8	20	6	7	2	—	5040	727	14.42	503	69.19		
Czipész — Schuster	470	349	116	5	356	22	38	88	102	92	6	7	1	28480	3264	11.46	1982	60.72		
Szabó — Schneider	171	115	56	—	120	8	32	22	31	17	6	4	—	9600	1250	13.02	746	59.68		
Kövező — Pfisterer	19	15	4	—	9	—	—	—	5	3	1	—	—	720	144	20.00	42	29.17		
Asztalos — Tischler	170	126	42	2	140	6	24	28	57	18	4	3	—	11200	1513	13.51	1114	73.63		
Rézműves — Kupferschm.	17	12	5	—	15	—	1	8	3	1	1	1	—	1200	165	13.75	127	76.97		
Bádógos — Spengler	46	31	15	—	27	—	11	3	5	4	3	1	—	2160	311	14.40	194	62.38		
Kovács — Schmiede	65	55	10	—	42	1	11	9	9	4	5	1	2	5360	538	16.01	318	59.11		
Kőműves — Maurer	46	37	9	—	28	1	1	5	6	5	6	2	2	2240	531	23.71	378	71.19		
Könyvkötő — Buchbinder	63	44	19	—	44	4	11	8	12	5	3	1	—	3520	433	12.30	340	78.52		
Kárpitos — Tapezierer	41	32	9	—	26	—	2	16	4	3	1	—	—	2080	300	14.42	157	52.33		
Lakatos — Schlosser	200	167	31	2	147	5	22	34	54	20	7	4	1	11760	1726	14.68	1251	72.48		
Kőfaragó — Steinmetze	23	24	4	—	21	3	2	2	9	4	—	1	—	1680	274	16.31	242	88.32		
Pék — Bäcker	39	24	15	—	20	1	4	3	8	2	2	—	—	1600	222	13.87	136	61.26		
Nyomdász — Typographen	74	61	13	—	50	—	8	11	13	9	6	2	1	4000	711	17.77	510	71.73		
Egyéb — Sonstige	656	450	179	27	380	16	77	63	146	44	23	11	6	30880	4293	13.90	3040	70.81		
Összesen fiú — Zus. Knab	2202	1618	547	37	1494	72	259	308	484	237	81	39	14	119520	16402	13.72	11080	67.55		
Össz. leány — Zus. Mädch.	284	249	22	13	106	6	13	15	42	8	4	7	11	8480	1836	21.65	1118	60.89		
Főösszeg — Insgesamt	2486	1867	569	50	1600	78	272	323	526	245	85	46	25	128000	18238	14.25	12198	66.88		

15. számú tábla. (Vége.)

Tabelle Nr. 15. (Schluss.)

Foglalkozás Beschäftigung	Létszám az év végén Anzahl am Ende d. Schulj.	Előmenetel Fortgang				Ezek közül mulasztott a tanórából Von diesen versäumt/en													Ebből mulasztatott Hieron wurden versäumt			
		kiegítendő genigend	ki nem elegendő nicht genügend	megjelleltlen nicht bezeichnet	A létszámból az első hónapban tartott be Von der Gesamtzahl wurden im ersten Monate eingeschrieben	semmit — nichts							der Lehrstunden						összesen zusammen		ebből nem igazolt mulasztás hieron nicht gerechtfertigte Versäumnisse	
						1 — 5 ^o /o-ot	6 — 10 ^o /o »	11 — 20 ^o /o »	21 — 30 ^o /o »	31 — 40 ^o /o »	41 — 50 ^o /o »	50 ^o /o fölül	összeg Summe	o/o	összeg Summe	o/o						
		Azt ebből hónapban befektetettakára neve volna 1 évben hány tanfolyam? Anzahl der halben Schultage für ein Schuljahr der im ersten Monate eingeschriebenen													összeg Summe	o/o	összeg Summe	o/o				
1879/80.																						
Mészáros, hentes Fleischhauer, Selcher	93	72	17	4	43	3	12	7	9	6	6	—	—	3440	460	13·37	274	59·57				
Czipész — Schuster	469	349	118	2	357	19	110	81	77	41	15	10	4	28560	3476	12·17	2018	58·05				
Szabó — Schneider	163	120	39	4	121	10	34	24	36	11	1	3	2	9680	1239	12·79	660	52·27				
Kövező — Pfisterer	21	17	3	1	5	—	—	—	3	2	—	—	—	400	87	21·75	74	85·08				
Asztalos — Tischler	154	113	37	4	128	5	26	26	47	17	5	1	1	10240	1340	13·08	891	66·50				
Rézműves — Kupferschm.	16	12	4	—	14	—	4	5	2	3	—	—	—	1120	127	11·34	90	70·87				
Bádogos — Spengler	35	26	9	—	30	2	7	8	8	4	1	—	—	2400	261	10·88	148	54·79				
Kovács — Schmiede	67	53	14	—	67	6	15	10	16	6	10	3	1	5360	836	15·59	508	60·77				
Kőműves — Maurer	29	23	5	1	20	1	3	3	8	3	1	1	—	1600	261	16·31	170	65·13				
Könyvkötő — Buchbinder	53	39	12	2	39	2	10	8	16	1	2	—	—	3120	356	11·41	186	52·26				
Kárpitos — Tapezierer	28	23	4	1	20	—	7	4	3	3	3	—	—	1600	252	15·75	164	65·08				
Lakatos — Schlosser	212	176	34	2	163	9	30	33	45	22	17	7	—	13040	1964	15·06	1156	58·86				
Kőfaragó — Steinmetze	21	16	5	—	16	—	3	5	5	2	1	—	—	1280	176	13·75	119	67·61				
Pék — Bäcker	39	24	9	—	18	1	1	8	4	3	1	—	—	1440	196	13·61	105	53·57				
Nyomdász — Typographen	71	59	9	3	46	—	12	11	14	7	1	—	1	3680	494	13·42	292	59·11				
Egyéb — Sonstige	655	496	135	24	420	24	90	80	127	72	15	7	5	33600	4556	13·56	2709	59·46				
Összesen fiú — Zus. Knab.	2120	1618	454	48	1507	82	364	313	420	203	79	32	14	120560	16081	13·34	9559	59·44				
Össz. leány — Zus. Mädch.	173	139	31	3	130	27	17	7	33	19	7	16	23	3336	809	24·25	694	85·78				
Főösszeg — Ingesammt	2293	1757	485	51	1646	109	381	320	443	222	86	48	37	123896	16890	13·63	10253	60·70				
1880/1.																						
Mészáros, hentes Fleischhauer, Selcher	25	21	4	—	9	1	1	1	—	2	1	—	3	720	225	31·25	206	91·56				
Czipész — Schuster	297	219	69	9	201	16	26	30	83	17	16	12	1	16080	2555	15·88	1534	60·04				
Szabó — Schneider	87	67	20	—	65	8	11	11	15	13	2	4	1	5200	803	15·44	647	80·57				
Kövező — Pfisterer	10	8	2	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	160	48	30·00	—	—				
Asztalos — Tischler	55	45	8	2	39	—	4	7	10	12	4	1	1	3120	641	20·54	360	56·16				
Rézműves — Kupferschm.	10	9	1	—	8	2	1	—	3	2	—	—	—	640	77	12·03	33	42·86				
Bádogos — Spengler	22	16	6	—	13	1	1	4	2	3	2	—	—	1040	175	16·83	121	69·15				
Kovács — Schmiede	16	13	3	—	10	—	—	—	2	3	3	—	2	800	280	35·00	166	59·28				
Kőműves — Maurer	26	22	4	—	17	—	2	5	4	4	1	—	1	1360	265	19·48	79	29·81				
Könyvkötő — Buchbinder	36	33	3	—	29	1	10	8	7	2	—	—	1	2320	256	11·03	146	57·03				
Kárpitos — Tapezierer	13	11	2	—	10	1	3	2	3	1	—	—	—	800	79	9·87	54	68·35				
Lakatos — Schlosser	89	70	18	1	51	2	2	9	13	9	14	1	1	4080	892	21·86	518	58·07				
Kőfaragó — Steinmetze	8	7	1	—	3	—	1	1	—	—	—	—	—	240	41	17·08	31	75·61				
Pék — Bäcker	25	14	10	1	14	2	5	3	2	1	1	—	—	1120	109	9·73	76	69·72				
Nyomdász — Typographen	40	32	7	1	29	2	10	8	5	3	1	—	—	2320	229	9·87	154	67·20				
Egyéb — Sonstige	350	272	59	19	194	12	41	32	34	26	31	15	—	15520	2874	18·52	1910	66·46				
Összesen fiú — Zus. Knab.	1109	859	217	33	694	48	118	121	184	98	76	35	14	55520	9549	17·20	6035	63·20				
Össz. leány — Zus. Mädch.	193	173	12	8	96	7	24	15	23	15	6	4	2	7680	1183	15·40	720	60·86				
Főösszeg — Ingesammt	1302	1032	229	41	790	55	142	136	207	113	82	39	16	63200	10732	16·98	6755	62·94				

16. számú tábla.

Tabelle Nr. 16.

Az ismétlő iskolai tanulók előmenetele évfolyamonként.

Fortgang der Schüler nach Jahrgängen ausgewiesen.

Évfolyam <i>Jahrgang</i>	Előmenetel <i>Fortgang</i>	1877/8			1878/9			1879/80			1890/1		
		fiu Kn.	l. Md.	e. Zus.	fiu Kn.	l. Md.	e. Zus.	fiu Kn.	l. Md.	e. Zus.	fiu Kn.	l. Md.	e. Zus.
Előkészítő évfolyam <i>Vorbereitungsjahrgang</i>	kielégítő <i>genügend</i>	325	35	360	277	29	306	254	19	273	128	9	137
	ki nem elégitő <i>ungenügend</i>	147	22	169	139	6	145	120	12	132	61	2	63
	kitöltetlen <i>unausgefüllt</i>	2	1	3	3	2	5	7	2	9	9	—	9
	összesen <i>zusammen</i>	474	58	532	419	37	456	381	33	414	198	11	209
I.	kielégítő <i>genügend</i>	633	117	750	657	123	780	606	81	687	321	124	445
	ki nem elégitő <i>ungenügend</i>	188	49	237	204	15	219	159	14	173	95	9	104
	kitöltetlen <i>unausgefüllt</i>	11	3	14	14	10	24	29	1	30	11	5	16
	összesen <i>zusammen</i>	832	169	1001	875	148	1023	794	96	890	427	138	565
II.	kielégítő <i>genügend</i>	547	181	728	568	86	654	646	32	678	325	35	360
	ki nem elégitő <i>ungenügend</i>	148	14	162	156	1	157	139	4	143	53	1	54
	kitöltetlen <i>unausgefüllt</i>	19	—	19	15	1	16	11	—	11	11	3	14
	összesen <i>zusammen</i>	714	195	909	739	88	827	796	36	832	389	39	428
III.	kielégítő <i>genügend</i>	91	—	91	116	11	127	112	7	119	85	5	90
	ki nem elégitő <i>ungenügend</i>	22	—	22	48	—	48	36	1	37	8	—	8
	kitöltetlen <i>unausgefüllt</i>	—	—	—	5	—	5	1	—	1	2	—	2
	összesen <i>zusammen</i>	113	—	113	169	11	180	149	8	157	95	5	100
Mindössze <i>Insgesamt</i>	kielégítő <i>genügend</i>	1596	333	1929	1618	249	1867	1618	139	1757	859	173	1032
	ki nem elégitő <i>ungenügend</i>	505	85	590	547	22	569	454	31	485	217	12	229
	kitöltetlen <i>unausgefüllt</i>	32	4	36	37	13	50	48	3	51	33	8	41
	összesen <i>zusammen</i>	2133	422	2555	2202	284	2486	2120	173	2293	1109	193	1302

Polgári iskolák – Bürgerschulen.

17. számú tábla.

Tabelle Nr. 17.

A fővárosban létező nyilvános polgári iskolákba beírt és az év folyamán elmaradt tanulóknak évfolyamonként való kimutatása az egyes intézetek feltüntetésével. 1877/78—1880/81.

Ausweis über die eingeschriebenen und im Laufe des Jahres ausgehiebenen Schüler der in der Hauptstadt existierenden öffentlichen Bürgerschulen nach Jahrgängen, mit Unterscheidung der einzelnen Institute. 1877/78—1880/81.

Az iskola megnevezése Benennung der Schule	1877/78						1878/79						1879/80						1880/81						
	Kétfolyam megjelölése	Betérkezotti	Az év folyamán elmaradt	Im Laufe des Jahres	Az év végén tényleg	Am Ende des Jahres	Kétfolyam megjelölése	Betérkezotti	Az év folyamán elmaradt	Im Laufe des Jahres	Az év végén tényleg	Am Ende des Jahres	Kétfolyam megjelölése	Betérkezotti	Az év folyamán elmaradt	Im Laufe des Jahres	Az év végén tényleg	Am Ende des Jahres	Kétfolyam megjelölése	Betérkezotti	Az év folyamán elmaradt	Im Laufe des Jahres	Az év végén tényleg	Am Ende des Jahres	
II. kerületi polgári iskola Bürgerschule im II. Bezirke	I	57	8	49	I	57	9	48	I	85	13	72	I	102	14	88									
	II	36	4	32	II	32	2	30	II	38	1	37	II	68	6	62									
	III	21	1	20	III	23	2	21	III	26		26	III	44	2	42									
	IV	17	2	15	IV	16	1	15	IV	23	2	21	IV	28	7	21									
	V	11	1	11	V	14	1	13	V	10		10	V	17		17									
	VI	5	1	4	VI	10	1	9	VI	12	2	10	VI	12	1	11									
Összesen — Zusammen		147	16	131		152	16	136		194	18	176		271	30	241									
III. kerületi polgári iskola Bürgerschule im III. Bezirke	I	50	3	47	I	78	12	66	I	58	9	49	I	95	9	86									
	II	21	2	19	II	28	2	26	II	30	4	26	II	29	4	25									
	III	11	1	11	III	12	1	11	III	9		9	III	13	2	11									
	IV	11	1	10	IV	6		6	IV	6		6	IV	8	1	7									
			93	6	87		124	15	109		97	13	84		145	16	129								
	Összesen — Zusammen		192	17	175		224	18	209		206	15	184		271	34	241								
VI. kerületi polgári iskola Bürgerschule im VI. Bezirke	I	192	17	175	I	133	13	120	I	139	15	124	I	184	17	167									
	II	93	10	83	II	130	14	116	II	92	9	88	II	120	15	105									
	III	52	9	43	III	44	6	38	III	51	5	46	III	63	8	55									
	IV	22	6	16	IV	22	3	19	IV	24	3	21	IV	34	6	28									
	V	7	1	6	V	16	4	12	V	15	2	13	V	25	7	18									
	VI	9	1	8	VI	8	1	7	VI	5	5	5	VI	11	1	11									
Összesen — Zusammen		375	44	331		353	41	312		326	34	292		437	53	384									

*) Hely szüke miatt ezen iskolai évben IV. évf. nem nyitattott. — In Ermanglung einer geeigneten Localität wurde für dieses Schuljahr der IV. Jahrgang nicht eröffnet.

IX. kerületi polgári iskola <i>Bürgerschule im IX. Bezirke</i>	I	101	15	86	I	92	13	75	13	62	I	109	17	92
	II	49	8	41	II	50	7	51	44	44	II	57	7	50
					III	27	4	32	28	28	III	32	3	29
					IV			23	23	23	IV	24	3	21
Összesen — Zusammen		150	23	127		169	18	181	24	157		222	30	192
Össz. közs. iskolák — Zus. Commnalschulen		765	89	676		798	90	798	89	709		1075	129	946
Állami elemi és polg. iskolai tanítóképződe gyakorló iskolája <i>Übungsschule der Staats-Bürerschullehrer- Préparandie</i>					I			18	2	16	I	26	3	23
											II	12		12
Összesen — Zusammen								18	2	16		38	3	35
Röser Miklós nyilv. polg. fuiskolája <i>Nik. Röser's öffentl. Knabenbürgerschule</i>	I	54	6	48	I	51	12	42	8	34	I	43	3	40
	II	66	10	56	II	75	10	75	3	72	II	54	11	43
	III	56	11	45	III	59	12	47	12	66	III	66	6	60
	IV	48	12	36	IV	35	4	31	7	48	IV	64	7	57
Összesen — Zusammen		224	39	185		220	38	182	30	220		227	27	200
Össz. nemköz. isk., Zus. Nichtcommnalschul.		224	39	185		220	38	182	32	236		265	30	235
Együtt — Insgesamt		989	128	861		1018	128	1066	121	945		1340	159	1181

B) Leányiskolák. — Mädchen-schulen

II. kerületi polgári iskola <i>Bürgerschule im II. Bezirke</i>	I	66	6	60	I	88	6	82	7	103	I	106	7	99
	II	42		42	II	67	4	63	2	73	II	95	8	87
	III	34	3	31	III	35	7	28	3	51	III	61	4	57
	IV	18	2	16	IV	26	1	25		22	IV	39	2	37
Összesen — Zusammen		160	11	149		216	18	198	12	249		301	21	280
IV. kerületi polgári iskola <i>Bürgerschule im IV. Bezirke</i>	I	144	10	134	I	144	8	136	14	125	I	149	9	140
	II	119	15	104	II	128	5	123	11	108	II	117	10	107
	III	89	9	80	III	78	5	73	8	82	III	95	9	86
	VI	57	11	46	IV	62	7	55	2	62	IV	68	4	64
Összesen — Zusammen		409	45	364		412	25	387	35	377		429	32	397

Az iskola megnevezése Benennung der Schule	1877/78						1878/79						1879/80						1880/81					
	Kvolyam megjelölése Bezeichnung des Jahrg.	Betrakozott Es wurden eingeschrieben	Az év folyamán el- maradt Im Laufe des Jahres blieben aus	Az év végén tenyleg járt Am Ende des Jahres besuchten die Schule	Kvolyam megjelölése Bezeichnung des Jahrg.	Betrakozott Es wurden eingeschrieben	Az év folyamán el- maradt Im Laufe des Jahres blieben aus	Az év végén tenyleg járt Am Ende des Jahres besuchten die Schule	Kvolyam megjelölése Bezeichnung des Jahrg.	Betrakozott Es wurden eingeschrieben	Az év folyamán el- maradt Im Laufe des Jahres blieben aus	Az év végén tenyleg járt Am Ende des Jahres besuchten die Schule	Kvolyam megjelölése Bezeichnung des Jahrg.	Betrakozott Es wurden eingeschrieben	Az év folyamán el- maradt Im Laufe des Jahres blieben aus	Az év végén tenyleg járt Am Ende des Jahres besuchten die Schule	Kvolyam megjelölése Bezeichnung des Jahrg.	Betrakozott Es wurden eingeschrieben	Az év folyamán el- maradt Im Laufe des Jahres blieben aus	Az év végén tenyleg járt Am Ende des Jahres besuchten die Schule				
V. kerületi polgári iskola Bürgerschule im V. Bezirke	I	117	14	108	I	115	12	103	I	159	18	141	I	162	19	143	I	162	19	143				
	II	78	6	72	II	100	7	93	II	108	10	93	II	131	10	121	II	131	10	121				
	III	24	2	22	III	60	3	57	III	80	11	69	III	77	8	69	III	77	8	69				
	IV				IV	22	2	20	IV	43	6	37	IV	60	12	48	IV	60	12	48				
Összesen — Zusammen		219	22	197		297	24	273		385	45	340		480	49	381		480	49	381				
VII. kerületi polgári iskola Bürgerschule im VII. Bezirke	I	148	12	136	I	149	6	143	I	150	14	136	I	152	11	141	I	152	11	141				
	II	121	11	110	II	134	14	120	II	127	14	113	II	113	6	107	II	113	6	107				
	III	88	9	79	III	99	6	93	III	92	9	83	III	86	1	85	III	86	1	85				
	IV	56	3	53	IV	55	7	48	IV	72	4	68	IV	68	2	66	IV	68	2	66				
Összesen — Zusammen		413	35	378		437	33	404		441	41	400		419	20	399		419	20	399				
Össz. közs. iskolák — Zus. Communal-schulen		1201	113	1088		1362	100	1262		1499	133	1366		1579	122	1457		1579	122	1457				
Állami elemi és polg. iskolai tanítónőképző intézet gyakorló iskolája Übungsschule d. Staats-Bürgerschullehrerinnen- Fräparandie																								
Összesen — Zusammen																								
Országos Nőképző-Egyesület polg. iskolája Schule des Landes-Frauenbildungs-Vereines	I	31		31	I	26		26	I	34	4	30	I	30	1	29	I	30	1	29				
	II	37		37	II	22		22	II	25	1	24	II	43	7	36	II	43	7	36				
	III	24		24	III	31		31	III	23	1	22	III	27	6	21	III	27	6	21				
	IV	16		16	IV	19		19	IV	17	1	16	IV	18	1	17	IV	18	1	17				
Összesen — Zusammen		108		108		98		98		99	7	92		118	15	103		118	15	103				

Magyar Gazdasszonyok Orsz. Egyesületének polgári iskolája <i>Schule des Landesvereines der ungarischen Hausfrauen</i>	I	5	1	5	I	12	13	7	13	I	9	9
	II	6		5	II	1	7	9		II	9	9
Összesen — <i>Zusammen</i>	III	2		2	III	3		6		III	6	6
	IV				IV	3				IV		
Összesen nemközségi iskolák — <i>Zusammen Nichtkommunalschulen</i>		13	1	12		19	20		20		24	24
		121	1	120		117	119	7	112		163	148
Együtt — <i>Insgesamt</i>		1322	114	1208		1479	1618	140	1478		1742	1605

Összesítés. — Recapitulation.

Községi iskolák — <i>Communal-schulen</i>	fiu — <i>Kn.</i>	765	89	676	798	90	708	798	89	709	1075	129	946
	leány — <i>M.</i>	1201	113	1088	1362	100	1262	1499	133	1366	1579	122	1457
együtt, <i>zus.</i>		1966	202	1764	2160	190	1970	2297	222	2675	2654	251	2403
Nemközségi iskolák — <i>Nicht-kommunalschulen</i>	fiu — <i>Kn.</i>	224	39	185	220	38	182	268	32	236	265	30	235
	leány — <i>M.</i>	121	1	120	117		117	119	7	112	163	15	148
együtt, <i>zus.</i>		345	40	305	337	38	299	387	39	348	428	45	383
Együtt — <i>Insgesamt</i>	fiu — <i>Kn.</i>	989	128	861	1018	128	890	1066	121	945	1340	159	1181
	leány — <i>M.</i>	1322	114	1208	1479	100	1379	1618	140	1478	1742	137	1605
együtt, <i>zus.</i>		2311	242	2069	2497	228	2269	2684	261	2423	3082	296	2786

19. számú tábla.

Табелла Nr. 19.

Budapest főváros községi polgári iskoláiba járó tanulók hitfelekezete évfolyamonként kimutatva.
1877/78—1880/81.

Confession der die communalen Bürgerschulen der Hauptstadt Budapest besuchenden Schüler
nach Jahrgängen ausgewiesen. 1877/78—1880/81.

Hitfelekezeti Confession	I.		II.		III.		IV.		V.		VI.		Összesen Zusammen		
	évfolyam — Jahrgang												fü Kraabn	leány Műt.	együtt zus.
	fü Kraabn	leány Műt.	fü Kraabn	leány Műt.	fü Kraabn	leány Műt.	fü Kraabn	leány Műt.	csak fü nyr/Ka.	csak fü nr/Ka.	fü Kraabn	leány Műt.			
1877/78.															
Római kath., Röm. Kath.	232	225	117	167	47	100	32	70	12	11	451	560	1011		
Ágostai, Lutheraner . . .	24	14	10	24	4	5		9	1		39	52	91		
Helvét, Calviner	12	9	7	5	1	6		2			20	22	42		
Izraelita, Israeliten . . .	130	229	64	163	32	124	18	50	4	2	250	566	816		
Egyéb, Sonstige	2		1	1					1	1	5	1	6		
Összesen, Zusammen	400	475	199	360	84	235	50	131	18	14	765	1201	1966		
1878/79.															
Római kath., Röm. Kath.	192	241	134	189	57	117	28	71	25	13	449	618	1067		
Ágostai, Lutheraner . . .	14	17	14	18	7	16	3	2			38	53	91		
Helvét, Calviner	11	10	7	8	6	13		5			24	36	60		
Izraelita, Israeliten . . .	143	225	64	213	33	125	13	87	5	4	282	650	932		
Egyéb, Sonstige		3	1	1	3	1				1	5	5	10		
Összesen, Zusammen	360	496	240	429	106	272	44	165	30	18	798	1362	2160		
1879/80.															
Római kath., Röm. Kath.	196	270	112	176	70	125	38	92	12	15	443	663	1106		
Ágostai, Lutheraner . . .	18	17	5	18	7	15	5	11	4		39	61	100		
Helvét, Calviner	14	22	10	14	2	6	5	7	1		32	49	81		
Izraelita, Israeliten . . .	124	246	84	214	39	168	19	90	8	2	276	718	994		
Egyéb, Sonstige	5	3		2		2	3	1			8	8	16		
Összesen, Zusammen	357	558	211	424	118	316	70	201	25	17	798	1499	2297		
1880/81.															
Római kath., Röm. Kath.	266	259	140	215	80	136	57	100	22	16	581	710	1291		
Ágostai, Lutheraner . . .	22	25	13	12	5	14	5	11	3	3	51	62	113		
Helvét, Calviner	20	12	4	17	8	8	3	7		1	36	44	80		
Izraelita, Israeliten . . .	178	271	113	209	58	158	29	115	15	3	396	753	1149		
Egyéb, Sonstige	4	3	4	3	1	2		2	2		11	10	21		
Összesen, Zusammen	490	570	274	456	152	318	94	235	42	23	1075	1579	2654		

Javitandó hibák.

---

16. oldal. 5. sor alulról második számhasáb 184. h. olv. 183.

22. oldal. 8. jegyzet. A katolikusok egyittes létszáma az 1878/79. év végén nem 12,957, hanem 13,057

22. » » » Az »egyéb« hitfelekezetű fiúk létszáma az 1880/81. év végén 50-nek veendő 59 helyett.

Budapest főváros elemi népiskolái

az 1873/74., 1874/75., 1875/76. és 1876/77. iskolai években.

Irta: Kőrösi József,

Budapest 1883.

Tartalom:

A. Elemi népiskolák. Elemi iskolák és azok osztályainak száma. — Tültömött tantermek. — A beírott és kimaradt tanulók száma. — A szülők foglalkozása. — A tanulónak tanfok szerinti kimutatása. — A tanulók kora. — Iskolázás kezdete. — A tanulók nemzetisége. — A tanulók hitfelekezete. — A tanczél elérése: a) Az oktatás eredménye az egyes tantárgyakban. b) A IV. osztálybeli tanulók érdemsorozata. c) Évfolyamok ismétlése. — Az iskolaszék felügyelete.

B. Ismétlő iskolák. Az iskolák és tantermek száma. — Beírottak és kimaradtak száma. — A tanulók foglalkozása — A tanulók kora. — A tanulók hitfelekezete és nemzetisége. — Az iskolamulasztások. — A tanczél elérése. — Végző az ismétlő iskolák és különösen a leány ismétlő iskolák dolgában. — Jegyzetek.

Ára 1 frt 50 kr.

Budapest főváros statisztikai hivatalának közleményei XV.

Budapest fővárosa az 1881-dik évben.

Irta: Kőrösi József.

I. füzet. 2 grafikai táblával. Budapest 1881.

Tartalma: A főváros növekedése. — Kerületek és azok népessége. — Az épületek. — A lakalkalmatosságok (lakások). — A lakviszonyok általában. — A háztartások összetétele. — Külön háztartások és szállók. — A túlnépes helyiségek.

Ára 2 frt 25 kr.

II. füzet. 7 grafikai táblával. Budapest 1882.

Tartalma: A népszám és annak elemei. — A nem. — A lakosság származása. — Illetőség. — Kor. — Vallás. — Nemzetiség. — Beszélt nyelvek. — A főváros magyarosodása. — Műveltségi fok. — Családi állapot. — Házassági viszonyok. — Szellemi és testi fogyatkozások.

Ára 3 frt 50 kr.

III. füzet. Budapest 1883.

Tartalma: Áttekintés a főváros kereseti forrásai felett. — A foglalkozásoknak városrészek szerinti elterjedése. — A nők foglalkozása. — Foglalkozási viszony. — Foglalkozás és kor. — Foglalkozás és származás (szülőhely). — Összefüggés foglalkozás és nemzetiség közt. — Összefüggés foglalkozás és hitfelekezet közt. — Foglalkozás és műveltség. — Összefüggés a férfiak foglalkozása és azok nősülése közt. — A mellékkeresetek. — Egyes kereseti ágak összefoglaló leírása. — Függelék. — Tárgymutató.

Ára 3 frt 50 kr.

Budapest főváros statisztikai hivatalának kiadványai.

Irtta (ill. szerkesztette) **Kőrösi József** igazgató. — **Ráth Mór** bizománya. Budapest.

A) Nemzetközi statisztika.

Statistique internationale des grandes villes.

I. Section. Mouvement de la population. Tome I. Ára 10 frank.

II. » Statistique des Finances. Tome I. Ára 12 frank.

Bulletin annuel des finances des grandes villes. I.—V. évfolyam 1877.—1881. Ára egy-egy évfolyamnak 2 frank; az V. évfolyamának 3 frank.

Bulletin hebdomadaire de statistique internationale. Tartalma: Délkeleti Európa több városának népesedési mozgalma. I.—VI. évfolyam 1878-1883. (1—313. szám.) Ára évenként 4 frk.

Tableaux internationaux des recensements de 1880—81. — Ville de Budapest. Recensement du 1 janvier 1881. (Annexe à l'ouvrage du recensement.) Berlin 1882.

B) »Közlemények.«

I. **Az 1870-dik évi pesti népszámlálás eredményei.** 3722 tábla, 8 folio kötetben.

II. **Az 1857-dik évi népszámlálás eredményei.** 1077 tábla, 2 folio kötetben. (Feldolgozott 1870-ben.)

Ezen két munka, mely a népszámlálás legrészletesebb eredményeit, még pedig városrészenként tartalmazza, csak 12 példányban van (autografailag) sokszorosítva és hatóságok közt kiosztva.

III. **Előleges jelentés az 1870-dik évi január 1-én történt pesti népszámlálásról.** Négy grafikus rajzzal. Pest 1871. Ára 40 kr.

IV. **Pest szabad királyi város az 1870. évben.** A népszámlálás és népleírás eredményei. 10 grafikus rajzzal. Pest 1871. Ára 3 frt 50 kr.

V. **Az 1870 és 1871-diki pesti építkezések.** Pest, 1872. Ára 70 kr.

VI. **Jövedelmi adótanulmányok az 1870. évről.** 1873. Ára 1 frt 50 kr.

VII. **Pestvárosi statisztikai évkönyv.** I. évfolyam 1873. Ára 3 frt 50 kr.

VIII. **Az 1872-diki építkezések.** 1873. Ára 70 kr.

IX. **A pestvárosi elemi népiskolák az 1871/72 és 1872/73 tanévekben.** Nyolcz köre rajzolt táblával. 1875. Ára 2 frt 50 kr.

X. **Pestvárosi adótanulmányok az 1871. és 1872-dik évi jövedelmi és házbéradóról.** 1875. Ára 80 kr.

XI. **Pestváros halandósága 1872 és 1873-ban és annak okai.** Egy grafikus táblával. 1876. Ára 2 frt 50 kr.

XII. **Az 1873 és 1874-dik évi budapesti építkezések.** 1875. Ára 70 kr.

XIII. **Adótanulmányok az 1873 és 1874. évekről.** I. Jövedelmi adó. II. Házbéradó 1877. Ára 80kr.

XIV. **Budapest fővárosa halandósága 1874 és 1875-ben és annak okai.** 1877. Ára 2 frt.

XV. **Budapest fővárosa 1881-ben.** A népszámlálás és népleírás eredményei. I. füzet 2 grafikai táblával. 1881; ára 2 frt 25 kr. — II. füzet. 7 grafikai táblával. 1882; ára 3 frt 50 kr. — III. füzet 1883; ára 3 frt 50 kr.

XVI. **Budapest főváros elemi népiskolái az 1873/74, 1874/75, 1875/76, 1876/77 iskolai években.** 1883. Ára 1 frt 50 kr.

XVII. **Budapest főváros elemi népiskolái az 1877/8, 1878/9, 1879/80 és 1880/1-diki iskolai években.** 1884. Ára 1 frt 50 kr.

XVIII. **Budapest főváros halandósága 1876—1881. években és annak okai.** (Sajtó alatt.)

C) Időszaki kiadványok.

Budapest főváros statisztikai hivatalának heti kimutatásai. Tartalmaz adatokat: születésekről, halálzásokról, kereskedelemről (11 cikk), marhavásárról és közkórházi betegforgalomról, 1873—1893. I—XI. évf. (26—573. szám.) Ára egy-egy évfolyamnak 3 frt.

Statisztikai havi füzetek, kiadja a fővárosi statisztikai hivatal. Tartalmaz adatokat születésekről, esketésekről, halálzásokról, halálokokról, légtüneti észleletekről, kereskedelemről, piaczi árákról, bankok állapotáról, napi tözsdejegyzésekről, adókról, távirai forgalomról, vízfogyasztásról, czejjegyzésekről és helyi forgalomról; azon felül közöl évenként mintegy 20—30 fővárosi érdekű nagyobb statisztikai cikket. 1873—1883. I—XI. évfolyam (1—127. szám.) Ára egy-egy évfolyamnak 4 frt.

Bulletin hebdomadaire de statistique internationale. (Nemzetközi heti kimutatás. L. fönt a Nemzetközi Statisztika alatt.)

D) Egyéb kiadványok.

A fővárosi kereskedelem emelésére kiküldött bizottság tárgyalásai. I. rész. Ára 1 frt 20 kr.

Plan du Dépouillement du Recensement de 1881 de la ville de Budapest. 1881. Ára 1 frank.

Katalógus a hivatal munkálatairól. Az 1881-ben Velenczében tartott nemzetközi földrajzi congressus számára, magyar, francia, olasz nyelven szerkesztve. Berlin 1881. Puttkammer & Mühlbrecht.

Külön lenyomatban megjelent:

Pestváros lakosságának népesedési mozgalma. (Az Évkönyv I. folyamából.) Ára 1 frt.

Pestváros pénzügye. (Az Évkönyv I. folyamából.) Ára 1 frt 40 kr.

Adalékok az árak történetéhez. (Az évkönyv I. folyamából.) Ára 1 frt 40 kr.

Az 1872/73-diki kolerajárvány. (A halandósági munkálattól.) 1 grafikus rajzzal. Ára 50 kr.

Az 1881-diki fővárosi népszámlálás előkészítése, keresztülvitele és feldolgozása (a »Budapest fővárosa 1881-ben« III-dik kötetéből.) Ára 50 kr.

A fővárosi ipar állapota az 1883-ik év végével. (A »statisztikai havi füzetek« 129. számából.) Ára 50 kr.